ได้รับจาก คุณ[illegible]

อนุสรณ์

งานครบร้อยวันแห่งมรณกรรม

ของ

ยอแซฟ แสวง เตียวไพบูลย์

ณ อาสนวิหารอัสสัมชัญ

บางรัก กรุงเทพมหานคร

วันเสาร์ที่ 3 สิงหาคม ค.ศ. 1974

เวลา 10.00 น.

ขบยุทธ์ แสวง เจียรไพบูลย์

ชาตะ 12 เมษายน พ.ศ. 2467

ยอแซฟ แสวง เตียวไพบูลย์

ชาตะ 13 เมษายน ค.ศ. 1907

มรณะ 24 เมษายน ค.ศ. 1974

ชีวประวัติ

ยอแซฟ แสวง เตียวไพบูลย์

คุณป๋าเกิดที่ตำบลท้ายบ้าน อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ เมื่อวันที่ 13 เมษายน ค.ศ. 1907 เป็นบุตรคนโตของนายยู่ไฮ้และนางหนู มีพี่น้องด้วยกัน 6 คน

เมื่อสำเร็จการศึกษาที่โรงเรียนอัสสัมชัญแล้ว คุณป๋าได้ไปประกอบอาชีพทางการประมงอยู่ 2 ปี จึงได้เริ่มงานเสมียนที่สถานีรถไฟปากน้ำ ต่อมาไม่นานได้เข้าทำงานที่บริษัท อิสต์เอเชียติ๊ก จำกัด ในตำแหน่งหัวหน้างานกองการข้าว ได้รับอัตราเงินเดือนเดือนละ 48 บาท ตลอดระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งนี้มีหน้าที่ต้องตรวจตลาดในต่างจังหวัดอยู่เสมอ เป็นต้นที่จังหวัดสุพรรณบุรี

หลังจากนั้น คือระยะก่อนสงครามญี่ปุ่น คุณป๋าได้รับตำแหน่งคอมปราโดร์แผนกอาหารและเครื่องกระป๋อง เช่น ข้าวสาร นม เนย ฯลฯ ได้ดำรงตำแหน่งนี้นานประมาณ 20 กว่าปี จึงได้ลาออกจากบริษัทฯ และไปดำรงตำแหน่งคอมปราโดร์ธนาคารมณฑล สาขาราชวงศ์ เป็นเวลาร่วม 10 ปี คุณป๋ายังมีกิจการส่วนตัวที่เป็นล่ำเป็นสันอีกชิ้นหนึ่ง คือการทำตังเก ได้สร้างเรือ "ขุนสมุทร" 8 ลำ ดำเนินกิจการในอ่าวไทย

นอกจากนี้ คุณป๋ายังเป็นกรรมการผู้ถือหุ้นบริษัทอื่น ๆ อีกหลายแห่ง.... ในปี ค.ศ. 1950 ด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการและที่ประชุมลงมติเป็นเอกฉันท์ คุณป๋าได้ไปดำรงตำแหน่งกรรมการและผู้จัดการบริษัทสกุลไทย จำกัด กิจการได้เจริญก้าวหน้ามาด้วยดีจนกระทั่งได้เป็นเจ้าของกิจการเอง

คุณป๋าได้สมรสกับคุณแม่ เมื่อปี ค.ศ. 1932 มีบุตรและธิดารวม 7 คน ซึ่งได้รับการศึกษาอย่างดีจากภายในและภายนอกประเทศ ตามลำดับดังนี้ คือ :-

1. นายสมนึก เตียวไพบูลย์ จบการศึกษาที่อังกฤษ สมรสกับ คุณสุทธิลักษณ์ สิทธิไชย มีบุตรชายหญิง 2 คน คือ

ด.ช. กฤตลักษณ์ เตียวไพบูลย์

ด.ญ. หทัยชนิดร์ เตียวไพบูลย์

2. นางวิไล วานิชวงศ์ จบการศึกษาที่อังกฤษ สมรสกับ นายสมคิด วานิชวงศ์ มีบุตรหญิงชาย 2 คน คือ

ด.ญ. ชนิดา วานิชวงศ์

ด.ช. ชนินทร์เดช วานิชวงศ์

3. นางโสภา ธีรวัฒนมนตรี จบการศึกษาที่จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย สมรสกับ นายวิบูลย์ ธีรวัฒนมนตรี มีบุตรชายหญิง 2 คน คือ

ด.ช. วิสิษฐ์ ธีรวัฒนมนตรี

ด.ญ. วิภาวดี ธีรวัฒนมนตรี

4. นางเสริมศรี จรรยาวณิช จบการศึกษาที่อังกฤษ สมรสกับ นายแพทย์วรวุฒิ จรรยาวณิช มีบุตรชาย 2 คน คือ

ด.ช. วรการ จรรยาวณิช

ด.ช. รังสรรค์ จรรยาวณิช

5. นางจิตรา แท่นชวาล จบการศึกษาที่สหรัฐอเมริกา สมรสกับ นายพิชัย แท่นชวาล

6. นางสาวอัจฉรา เตียวไพบูลย์ จบการศึกษาที่ ร.ร. สอนคนหูหนวก ดุสิต

7. นายสมศักดิ์ เตียวไพบูลย์ ปัจจุบันกำลังศึกษาอยู่ที่วิทยาลัย อัสสัมชัญ บริหารธุรกิจ

ในด้านสังคมสงเคราะห์ คุณป๋าเป็นที่รู้จักดีในหมู่อัสสัมชนิกทั้งหลาย ได้เคยเป็นนายกสมาคมฟุตบอลอัสสัมชัญ, ประธานคณะกรรมการจัดหาทุนสร้างหอประชุมโรงเรียน, เป็นกรรมการสโมสรสหมิตร, สโมสรราญรมย์, หอการค้าไทย, ศูนย์การค้าอเมริกัน, ศูนย์การค้าญี่ปุ่น ฯลฯ

ในด้านการต่างประเทศ คุณป๋าเคยเดินทางไปดูงานต่างประเทศ 3 ครั้ง คือ ที่ญี่ปุ่น, สหรัฐอเมริกา และยุโรป และได้แวะเยือนแผ่นดินศักดิ์สิทธิ์ด้วย

ในด้านศาสนกิจ คุณป๋าเป็นคาทอลิกคนหนึ่งในจำนวน 12 ท่าน ที่เห็นความจำเป็นที่จะก่อตั้ง **"สมาคมคาทอลิก"** ขึ้น เพื่อเป็นศูนย์กลางที่จะส่งเสริมพระศาสนา ศีลธรรม ความสามัคคี การศึกษา การอาชีพ และการบันเทิงในหมู่ชาวคาทอลิกในประเทศไทย ดังนั้นในวันที่ 3 ธันวาคม ค.ศ. 1953 สมาคมคาทอลิกจึงได้รับการจัดตั้งขึ้น ภายใต้การนำของนายแพทย์ เลิศ ศรีจันทร์

ต่อมาในปี ค.ศ. 1960 คุณป๋าได้รับเลือกให้เป็นนายกคนที่ 3 สืบแทนนายแพทย์ประเสริฐ สมบุญธรรม

คุณป๋ามักจะมีฉายาในหมู่เพื่อนฝูงว่า "นายก 3 สมัย" เพราะได้ดำรงตำแหน่งนายกสมาคมติดต่อกันถึง 6 ปี

งานขั้นแรกที่คุณป๋าได้ทำให้แก่สมาคมคาทอลิกคือ "จัดสร้างสถานที่ถาวร" เพื่อใช้เป็นศูนย์ดำเนินงาน คณะกรรมการได้ร่วมจัดงานกุศลวาณิชย์ขึ้น เมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน ค.ศ. 1960 โดยได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนเต็มที่ จากบรรดาวัด, โรงเรียน, ห้างร้านบริษัทและเอกชนผู้มีจิตศรัทธา เงินที่ได้รับ สมาคมได้จัดซื้อบ้านเลขที่ 12 ถนนคอนแวนต์ ปรับปรุงแก้ไขใหม่ใช้เป็นอาคารของสมาคม ฯพณฯ หลุยส์ โชแรง ได้กรุณามาเสก–เปิดอาคาร เมื่อวันที่ 26 กันยายน ค.ศ. 1961

ผลงานอื่น ๆ ที่คุณป๋าได้กระทำตลอดระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งนายกสมาคมคาทอลิกแห่งประเทศไทย พอจะสรุปได้ดังนี้ คือ:–

สมัยที่ 1 (ค.ศ. 1960 – 1961)

29 มิถุนายน 1960	จัดงานหิรัญสมโภช ฯพณฯ พระสมณทูต ยอห์น กอร์ดอน มีงานเลี้ยงรับรองและการแสดงบนเวที ณ บริเวณ ร.ร. อัสสัมชัญ
4พฤศจิกายน1960	ร่วมออกร้านในงานบุญวาณิชย์ ของสมาคมนักบุญวินเซนเดอปอล ณ บริเวณ ร.ร. สหพาณิชย์
18 ธันวาคม 1960	จัดงานรับรองคณะศึกษานานาชาติ ที่มาร่วมประชุมปั๊กษ์โรมานา วันที่ 1 – 20 ธันวาคม

กิจการอื่น ๆ ในรอบปีนี้ยังได้รับ "ศูนย์คาทอลิก" และ "คณะเยาวชนคนงานคาทอลิก" เข้าอยู่ในเครือของสมาคม

สมัยที่ 2 (ค.ศ. 1962 – 1963)

4 พฤษภาคม 1962 เปิดร้านอาหารและเครื่องดื่มประจำสมาคม

4 สิงหาคม 1962 ต้อนรับ ฯพณฯ สมณทูต ยอห์น กอร์ดอน ที่สนามบินดอนเมือง พร้อมกับสัตบุรุษในพระนครและจังหวัดใกล้เคียง ในโอกาสที่ ฯพณฯ ได้รับแต่งตั้งเป็นพระอัครสังฆราช และไปรับการอภิเษกที่โรม

21 สิงหาคม 1962 จัดงานค็อกเทลที่บ้านนายแพทย์ประเสริฐ สมบุญธรรม เพื่อเป็นเกียรติแด่พระสมณทูต งานนี้ได้มีทูตานุทูตต่างประเทศ, ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่, พระสังฆราช พระสงฆ์ และสัตบุรุษที่ได้รับเชิญมาร่วมงานเป็นจำนวนมาก

6 กันยายน 1962 จัดงานเลี้ยงที่ ร.ร. เซนต์โยเซฟคอนแวนต์ เพื่อเป็นเกียรติแด่พระสมณทูตอีกครั้งหนึ่ง มีผู้ร่วมงานประมาณ 600 ท่าน ได้แจกรูปพระสมณทูตพร้อมด้วยลายเซ็นเป็นที่ระลึกด้วย

จัดเชิญชวนสัตบุรุษในพระนครไปทำการต้อนรับ และส่งพระการ์ดินัล, อัครสังฆราช และพระสังฆราชซึ่งแวะเยี่ยมดอนเมือง และเดินทางต่อไปร่วมประชุมสังคายนาวาติกันครั้งที่ 2 สมัยแรก

20 ธันวาคม 1962 จัดเลี้ยงรับรองคณะพระสังฆราชเวียดนาม ที่เดินทางกลับจากประชุมสังคายนา ผ่านเยือนประเทศไทย

14,19–20 ม.ค. 63 จัดฉายภาพยนตร์การกุศลเรื่อง "ทางสงบ" ที่หอประชุม ร.ร. อัสสัมชัญ รายได้สมทบทุนสร้าง ร.ร. ตรีมิตรวิทยา วัดบางเชือกหนัง รวมรายได้สุทธิ 10,540 บาท

28ม.ค.–1ก.พ. 63	จัดส่งผู้แทนหน่วยคาทอลิกต่าง ๆ เข้าร่วมสัมมนา เรื่องเฮโรอีน ซึ่งทางสำนักงานกลางปราบยาเสพติดให้โทษ (ก.ส.ป.) ได้จัดขึ้น ณ ศาลาสันติธรรม ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีกับสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย
14 กุมภาพันธ์ 63	จัดงานฉลองสุวรรณสมโภชพระสังฆราชหลุยส์ โชแรงอย่างสง่า และได้เป็นผู้กล่าวสุนทรพจน์คำนับ ฯพณฯ สังฆราช ในนามของมวลสัตบุรุษแห่งมิสซังกรุงเทพ ฯ
10 มีนาคม 1963	ด้วยความช่วยเหลือของชาวฟิลิปปินส์ในประเทศไทย ได้จัดงานแฟชั่นโชว์และลีลาศ เพื่อหารายได้ขยายอาคารโรงเรียนมหาไถ่ศึกษา เก็บรายได้สุทธิ 45,000 บาท
23 พฤษภาคม 63	นำคณะกรรมการสมาคมเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน น้อมเกล้าฯถวายเช็คจำนวน 20,590.50 บาท (สองหมื่นห้าร้อยเก้าสิบบาทห้าสิบสตางค์) พร้อมกับสิ่งของ ซึ่งคณะมิสซังคาทอลิกแห่งประเทศไทยสมทบบริจาคโดยเสด็จพระราชกุศล ช่วยเหลือผู้ประสบวาตภัยภาคใต้
พฤษภาคม 1963	จัดเลี้ยงรับรองคณะกรรมการซีลา (Sela) ซึ่งได้เปิดสัมมนาเรื่อง "การเป็นผู้ดำเนินกิจการสังคม" ที่บ้านเซเวียร์
5 ธันวาคม 1963	นำคณะกรรมการเข้าเฝ้าถวายพระพรชัยมงคล เนื่องในวโรกาสเฉลิมฉลองพระชนมพรรษาครบ 3 รอบ และน้อมเกล้าฯ ถวายกระเช้าดอกไม้กับเช็คเงิน 36,000 บาท (สามหมื่นหกพันบาทถ้วน) ซึ่งคณะมิสซังคาทอลิกแห่งประเทศไทยร่วมบริจาคถวายสุดแต่จะทรงใช้ตามพระราชอัธยาศัย
3 มกราคม 1964	จัดงานต้อนรับพระสังฆราชยวง นิตโย ที่ดอนเมือง ในโอกาสที่พระสังฆราชไปรับการอภิเษกที่โรม, เข้าร่วมประชุมสังคายนาสมัยที่ 2 และร่วมฉลอง 300 ปี แห่งคณะสงฆ์ปารีส ฯลฯ
9 กุมภาพันธ์ 1964	จัดงานเลี้ยงรับรอง ฯพณฯ ยวง ณ บริเวณ ร.ร. อัสสัมชัญ

สมัยที่ 3 (ค.ศ. 1964 – 1965)

25 เมษายน 1964 นำคณะกรรมการเข้าเยี่ยมคำนับพระสังฆราช ยวง ณ สำนักอัสสัมชัญ

26–27 ก.ย. 1964 เข้าร่วมจัดงานแสดงวิวัฒนาการทางศาสนา ร่วมกับกรมการศาสนาซึ่งเป็นเจ้าภาพ (โปรดอ่านการอภิปรายโดยละเอียดในฉบับนี้)

18 ตุลาคม 1964 ร่วมกับสมาคมครูคาทอลิกจัดงานแสดงปาฐกถาที่หอประชุมอัสสัมชัญ เรื่อง "พระสันตะปาปาในทัศนะของข้าพเจ้า" โดย พ.อ. ปิ่น มุทุกันต์ อธิบดีกรมการศาสนา

5 ธันวาคม 1964 นำคณะกรรมการเข้าเฝ้าถวายพระพรชัยมงคล เนื่องในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษา

19–20 ธันวาคม 1964 จัดงานกุศลวาณิชย์ครั้งที่ 2 ณ ร.ร. อัสสัมชัญ เพื่อสนองความปรารถนาของพระสังฆราช ยวง ผู้ดำเนินงานจัดสร้างอาคารสามเณราลัยแห่งมิสซังกรุงเทพฯ

8-10 มกราคม 1965 ร่วมกับกรมการศาสนาจัดงานแสดงวิวัฒนาการทางศาสนา ครั้งที่ 2 ณ บริเวณหอประชุมคุรุสภา

6 มีนาคม 1965 จัดรายการอภิปราย เรื่อง "บทบาทของฆราวาสในงานแพร่ธรรม" ในโอกาสเสกเปิดสามเณราลัยนักบุญยอแซฟ สามพราน (โปรดอ่านการอภิปรายโดยละเอียดในฉบับนี้)

1 เมษายน 1965 จัดงานเลี้ยงส่งพระสมณทูต ยวง กอร์ดอน ในโอกาสที่จะต้องจากประเทศไทยไปรับตำแหน่งใหม่ที่แอฟริกาเหนือ

6–11 เมษายน 1965 เป็นผู้แทนสมาคมเข้าร่วมประชุมสภาสังคมสงเคราะห์ที่ศาลาสันติธรรม

23 เมษายน 1965 นำคณะกรรมการสมาคมเข้าอำลาพระสมณทูต ยวง กอร์ดอน ที่สำนัก ถนนพหลโยธิน และได้มอบถ้วยกาลิกซ์แบบลายไทยเป็นที่ระลึก

2 กันยายน 1965 ร่วมกับคณะสตรีช่วยมิสซัง จัดงานเลี้ยงรับรองพระสมณทูตใหม่

เนื่องจากสุขภาพไม่สู้จะแข็งแรง เพราะโรคเบาหวาน และเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้รับใช้สมาคมบ้าง คุณป๋าจึงมิได้เข้ามาร่วมบริหารงานสมาคมอีก จนกระทั่งในระยะหลัง ๆ ที่พระศาสนจักรเห็นความจำเป็นที่จะตั้งประธานสภาวัดแต่ละแห่งขึ้น คุณป๋าก็ได้รับเกียรติให้เป็นประธานสภาวัดอัสสัมชัญคนแรก

ปรกติแม้ว่าคุณป๋าจะมีโรคประจำตัว แต่ก็ไม่เคยเจ็บถึงกับต้องล้มหมอนนอนเสื่อ เคยได้รับการผ่าตัดต้อถึง 2 ครั้งเมื่อ 4 ปีที่แล้ว และต่อมาในราวต้นปีนี้ คุณป๋าได้ล้มป่วยด้วยโรคน้ำท่วมปอด ได้เข้ารักษาตัวที่โรงพยาบาลเซนต์โยเซฟประมาณ 13 วัน อาการไม่ทุเลาดีขึ้น ทั้งนี้เพราะมีอาการขั้นแรกของโรคหัวใจแทรกขึ้น ด้วยความวิตกกังวล คุณแม่และลูก ๆ จึงได้ย้ายคุณป๋าไปโรงพยาบาลศิริราช พักรักษาตัวอยู่ได้ประมาณเดือนเศษ จึงได้กลับไปพักฟื้นที่บ้าน

ในด้านจิตใจ คุณป๋าไม่เคยท้อถอย มักจะคุยอย่างสนุกสนานกับแขกเหรื่อ ญาติพี่น้อง และเพื่อนฝูงทุกคนที่มาเยี่ยมเยียน และทั้ง ๆ ที่กำลังวังชาไม่สู้จะแข็งแรงดีนัก คุณป๋าก็รีบกลับไปทำงานที่บริษัทตามเดิม แต่อนิจจา! สุขภาพไปไม่ไหวเสียแล้ว คุณป๋ากลับล้มป่วยวันศุกร์ ....ต่อมาวันจันทร์เช้า คุณแม่และลูก ๆ ก็นำส่งโรงพยาบาลศิริราชทันที อาการมีแต่เพียบหนักลงเพราะไตไม่ทำงาน และในที่สุด คืนวันพุธที่ 24 เมษายน ค.ศ. 1974 เวลา 23.00 น. คุณป๋าก็ได้จากไป สิริรวมอายุได้ 67 ปี

ข้าแต่พระเยซูผู้พระทัยดี ขอให้ดวงวิญญาณของคุณป๋า จงบรรลุสู่สวรรค์ร่วมเสวยความบรมสุขกับพระองค์ ตลอดนิรันดร เทอญ.

ประกาศ

นาย ยอแซฟ แสวง เตียวไพบูลย์. ประธานสภาวัดอัสสัมชัญคนแรก ได้มอบวิญญาณคืนแก่พระเป็นเจ้า เมื่อคืนวันที่ 24 เมษายน นี้

กำหนดจะถวายมิสซาหน้าศพที่วัดอัสสัมชัญ

ในวันจันทร์ที่ 29 เมษายน นี้ เวลา 16.00 น.

นายแสวง เตียวไพบูลย์ ได้เป็นเรี่ยวแรงสำคัญในกิจการงานต่าง ๆ ของวัดอัสสัมชัญตลอดมา ท่านได้รับหน้าที่เป็นประธานสภาวัดอัสสัมชัญตั้งแต่แรกเริ่ม จนกระทั่งสุขภาพของท่านไม่อำนวยจึงได้ลาออก สภาวัดอัสสัมชัญขอแสดงความเสียใจอย่างสุดซึ้งในการที่ท่านได้จากเราไป และขอเชิญชวนพี่น้องให้ระลึกถึงท่านในคำภาวนาด้วย.

"สหบูชามิสซาหน้าศพ" 29 เมษายน 1974

"ณ บ้านสุริวงศ์"   25 เมษายน 1974

"ครอบครัว" 27 กันยายน 1965

“ล้อมรอบด้วยหลาน ๆ” – 1972 –

"โตเกียว.... 1967"

"กับลูก ๆ และเพื่อนสนิทที่สหรัฐอเมริกา" – 1968 –

"ไคโร.... คราวเยือนนครศักดิ์สิทธิ์"

"ภาพคู่ครั้งสุดท้าย" (เมื่อวันครบรอบอายุ 60 ปี ของคุณแม่) 19 ตุลาคม 1973

คำไว้อาลัย

และ

จดหมาย

อัครสังฆมณฑลกรุงเทพมหานคร

51 ซอยบูรพา บางรัก กรุงเทพมหานคร 5

เลขที่ ....

คำไว้อาลัย

เมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2517 คุณวิไล วานิชวงศ์ บุตรสาวคุณแสวง เคียวไพบูลย์ ได้มาปรารภกับข้าพเจ้าว่า ในโอกาสทำบุญร้อยวันคุณพ่อ ที่อาสนวิหารอัสสัมชัญ วันที่ 3 สิงหาคม 2517 นี้ ใคร่จะได้คำไว้อาลัยจากข้าพเจ้า ซึ่งข้าพเจ้ายินดีสนองตามความประสงค์ด้วยความเต็มใจ

ที่จริง ข้าพเจ้าเอง โดยส่วนตัวไม่สู้จะคุ้นเคยกับคุณแสวงฯ มากนัก แต่ทราบดีถึงเกียรติคุณหลาย ๆ อย่างของคุณแสวงฯ เป็นต้นความเป็นนักสู้ในชีวิตเพื่อก่อร่างสร้างตนเองและครอบครัวให้เป็นปึกแผ่น นอกนั้น ในวงการศาสนา ก็ทราบว่าคุณแสวงฯ เคยเป็นนายกสมาคมคาทอลิกหลายสมัย เคยเป็นผู้มีน้ำใจกว้างขวางในเรื่องบริจาคทรัพย์สิ่งของทำบุญ เช่น ช่วยเหลือ ร.พ. เซนต์โยเซฟ ถนนสี่พระยา และที่บ้านเณรนักบุญยอแซฟอุปถัมภ์ สามพราน ซึ่งข้าพเจ้าเคยดำรงตำแหน่งอธิการ ก็ได้รับการบริจาคการช่วยเหลือจากคุณแสวงฯ มิใช่น้อย

ในจดหมายถึงชาวโรม นักบุญเปาโลได้เน้นไว้ว่า "ไม่ว่าเรามีชีวิตอยู่หรือตาย เราก็เป็นคนของพระเจ้า" (โรม 14,7–9) ส่วนนักบุญยวง อัครสาวก ก็ได้เขียนไว้ในหนังสือวิวรณ์ตอนหนึ่งว่า "ผู้ที่สิ้นใจในศีลในพรของพระเป็นเจ้า ช่างมีความสุขแท้! เพราะพระจิตเจ้าตรัสไว้ว่า : เป็นความจริง บัดนี้ให้เขาพักผ่อนจากการงาน เพราะกิจการที่เขาทำไว้ ได้ตอบสนองเขาแล้ว" (วิวรณ์ 14,13)

ข้อความในพระคัมภีร์ตอนนี้ได้เป็นหลักและแนวทางประพฤติปฏิบัติในชีวิตของคริสตังเป็นจำนวนมาก พร้อมทั้งยังเป็นความหวัง และเป็นกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติมุ่งดำเนินชีวิตซื่อสัตย์สุจริต หมั่นประกอบแต่คุณงามความดีจนกว่าชีวิตจะหาไม่

ข้าพเจ้าเชื่อว่า คุณแสวงฯ ในฐานะเป็นคาทอลิกผู้หนึ่ง ย่อมจะเข้าใจและซึ้งในหลักธรรมของพระศาสนา พร้อมทั้งยึดมั่นนำไปปฏิบัติในชีวิตของตนตลอดมา

ดังนั้น การจากไปของคุณแสวงฯ ครั้งนี้ แน่นอน ถึงแม้ว่าตามธรรมดาโลก จะนำมาซึ่งความเศร้าสลดเสียดายสู่ครอบครัว ญาติ มิตรสหาย และผู้คุ้นเคยเป็นอย่างมากก็ตาม แต่คุณธรรมความดีต่าง ๆ ของผู้ล่วงลับ ก็นำความภาคภูมิ ความบรรเทาใจ และความหวังมาสู่ทุก ๆ ท่านดังกล่าวไม่ยิ่งหย่อนกว่ากันด้วย ทั้งจะยังอยู่ในความทรงจำของทุกท่านตลอดไป

ข้าพเจ้า ขอร่วมทุกข์อาลัยกับครอบครัว และญาติมิตรสหายของคุณแสวงฯ โดยทั่วกัน ขอพระผู้เป็นเจ้าโปรดทรงเอ็นดูปรานีวิญญาณของผู้ล่วงลับ ให้ได้รับการพักผ่อนและความชื่นชมยินดีตลอดนิรันดรเทอญ

+ มี. มีชัย กิจบุญชู

สำนักงานสังฆราช
สุราษฎร์ธานี
Tel. Add. CARRETTO SURATTHANI

BISHOP'S HOUSE
SURAT THANI
THAILAND

+

27 เมษายน 1974

อวยพรคุณนายและลูกๆ ทุกคนของคุณแสวง ทราบ

เช้านี้ หนังสือพิมพ์ "Bangkok Post" ได้แจ้งข่าวสลดใจว่า คุณแสวงได้ลาจากเราแล้ว... ที่จริงการมรณะของท่านในโอกาสเทศกาลปัสกา - พอดี 10 วันหลังฉลองปัสกา ทำให้เราแน่ใจว่า วิญญาณของท่านที่เคยตายในมลทินบาป แต่มาบัดนี้ ได้กลับฟื้นขึ้นมาในวันที่ 24 ในพระคริสตเจ้าด้วย จึงขอให้เราทุกคนเศร้าใจตามความรู้สึกตามธรรมชาติ ตามอย่างไรก็ดีเราจะปิติยินดี ในการที่ท่านได้กลับไปหาพระบิดาเจ้าตามคำสัญญาของพระเยซูแก่ผู้ติดตามพระองค์อย่างแน่นแท้...

พ่อเสียใจที่ไม่มีโอกาสมาร่วมพิธีฝังศพ แต่สัญญาจะสวดภาวนา และร่วมใจกับทุกคนที่บ้าน ในการสงเคราะห์วิญญาณของท่าน...

+ พ่อ

คุณแสวงและพ่อได้รู้จักกันเมื่อประมาณ
25 ปีก่อน... เวลาจะซื้อที่ดินสร้าง ร.ร. ดอนบอสโก...
มิตรภาพมีต่อไม่จบจนการตายของท่าน... พ่อ
เชื่อแน่ว่า นักบุญดอนบอสโกได้ต้อนรับวิญญาณ
ของท่านอย่างผู้กตัญญู เพราะสิ่งที่ท่านเคย
ทำเพื่อ ร.ร. ของพ่อบอสโกอย่างแน่นอน... และ
เวลานี้ ท่านกับนักบุญดอนจะช่วยเหลือเขาและช่วย
เหลือกิจการของยุวเยาวชนต่อไป

เมื่อนึกถึงพ่อคิดถึงมาก ก.ท. จะหาเวลาไปเยี่ยมด้วย.

ขออวยพรทุกคน

+ ป. คาเร็ตโต

คำไว้อาลัย

จาก

สมาคมคาทอลิก

คุณแสวง เตียวไพบูลย์ เป็นกำลังสำคัญยิ่งของสมาคมคาทอลิกแห่งประเทศไทย.... โดยเกียรติประวัติ ที่คุณแสวงได้รับเลือกเป็นนายกสมาคม ติดต่อกันมาถึงสามสมัยนั้น เป็นสิ่งที่ยืนยันและเชิดชูเกียรติคุณ ของคุณแสวงได้เป็นอย่างดี ทั้งผลงานของสมาคมฯ ในสมัยที่คุณแสวงเป็นนายกสมาคม ก็เป็นที่ยอมรับนับถือของราชการ และหน่วยงานตลอดจนวงการทั่วไป

อาจกล่าวได้ว่า ไม่เพียงแต่ภาระรับผิดชอบในกิจการของสมาคมคาทอลิกแห่งประเทศไทยเพียงอย่างเดียวเท่านั้น ที่ทำให้คุณแสวงเป็นที่รู้จักเคารพและนับถือของบุคคลทั่วไป หากแต่ความเป็นผู้มีอัธยาศัยอันดีงามและพร้อมเสมอที่จะให้ความช่วยเหลือแก่ทุก ๆ คนที่ต้องการความช่วยเหลือ มีส่วนสำคัญที่ทำให้คุณแสวงเป็นบุคคลหมายเลขหนึ่งของวงการคาทอลิกในประเทศไทยเสมอมา ตราบจนพระผู้เป็นเจ้ารับเอาคุณแสวงไปอยู่ร่วมกับพระองค์

การสูญเสียคุณแสวง เตียวไพบูลย์ จึงเป็นการสูญเสียที่ไม่เพียงแต่จะมีผลต่อเฉพาะครอบครัว และญาติพี่น้องของคุณแสวงเองเท่านั้น หากแต่สังคมคาทอลิกทั้งมวลในประเทศไทย ได้มีส่วนร่วมในการสูญเสียนี้ด้วย

สมาคมคาทอลิกแห่งประเทศไทย

คำไว้อาลัย

△

ผมขอขอบคุณเจ้าภาพที่ให้เกียรติผมเขียนข้อความลงในหนังสือทำบุญครบร้อยวันในการจากไปของคุณแสวง เตียวไพบูลย์

ผมเสียใจมากที่คุณแสวงมาด่วนจากไปอย่างกระทันหัน ผมเสียใจตั้งแต่คุณแสวงยังมีชีวิตอยู่ ที่เสียใจก็เพราะว่า ผมมารู้จักคุณแสวงช้าเกินไป ถ้าหากจะได้รู้จักคุณแสวงเร็วกว่านั้น ผมก็จะรู้สึกภูมิใจและดีใจมากขึ้น

คุณแสวงเป็นเพื่อนที่ดีที่สุดคนหนึ่งในชีวิตของผม ทั้ง ๆ ที่ผมเองอายุอ่อนกว่าคุณแสวงมาก แต่ผมก็กล้าเรียกคุณแสวงว่า "เพื่อน" ทั้งนี้ก็เพราะว่าคุณแสวงทำตัวเป็นเพื่อนที่ให้ความสนิทสนม เป็นคู่คิดที่ให้ความสว่างในปัญหาต่าง ๆ อย่างอบอุ่น มีความเป็นกันเองจนผมลืมตัว คิดนเป็นเพื่อน

คุณแสวงมีความยุติธรรมเป็นที่ตั้งประจำใจ เรื่องการเบียดเบียนหรือเอาเปรียบผู้อื่นผมไม่เคยพบเห็น มีก็แต่การเปิดใจให้แก่กันและกันอย่างเป็นกันเองเป็นที่สุด จึงทำให้ความสนิทสนมของเราแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น และโดยที่คุณแสวงมีประสบการณ์ในสังคมทุกแบบทุกชนิดมาอย่างโชกโชน คุณแสวงได้ช่วยให้ผมได้รับประโยชน์ที่จะศึกษาหาความรู้ได้มากมาย

คุณแสวงโอบอ้อมอารีเสมอ จากความใกล้ชิดเหมือนมิตรสนิท คุณแสวงก็เล่าถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตซึ่งช่วยให้ผมได้เข้าใจว่า คุณแสวงมีใจเมตตาต่อผู้ที่มีปัญหาทั้งหลายและเมื่อมีเหตุผลอันควรแล้ว คุณแสวงก็จะช่วยเหลืออย่างเหมาะสมเสมอ

คุณแสวงเป็นนักสู้ที่น่าสรรเสริญยิ่งนัก จากการสนทนาดุจมิตรสนิทช่วยให้ผมได้ทราบว่า คุณแสวงมีชีวิตในวัยเด็กที่ค่อนข้างลำบาก ในชีวิตการเรียนก็ต้องต่อสู้มากมายถึงกับมีความจำเป็นต้องออกจากโรงเรียนเพื่อประกอบอาชีพ ทั้ง ๆ ที่ตัวเองอยากจะเล่าเรียน

ต่อไป คุณแสวงมีประสบการณ์มากมายดังที่ผมได้อ้างถึงข้างต้นแล้ว ทั้งทางบกทางน้ำ จากโต๊ะทำงานถึงการถ่อการแจว ดำน้ำว่ายน้ำ เรือแพคุณแสวงเคยผ่านมาทั้งสิ้น ผมจำได้ครั้งหนึ่งคุณแสวงต้องไปอยู่เรืออยู่แพในต่างจังหวัด เพื่อหาตลาดข้าวให้ทางบริษัทซึ่งคุณแสวงทำงานอยู่ ไม่ทราบด้วยเหตุผลกลใด เจ้านายผิวขาวเกิดขัดใจกันขึ้น ก็คงจะเป็นเพราะไม่สู้จะมีเหตุผลกับคุณแสวง เลยมีการออกแรงกันนิดหน่อย เจ้านายเลยลงไปในน้ำจมดิ่งในลำคลอง คุณแสวงเล่าให้ผมฟังว่านึกสงสารขืนปล่อยไว้เดี๋ยวยุ่งแน่ คุณแสวงนักว่ายน้ำด้วยง ก็ต้องลงไปดึงเอาขึ้นมา คนเราบางครั้งก็อาจเหลือกลั้น มีการออกแรงกันนิดหน่อยสั่งสอนกันบ้าง เพื่อจะได้รู้เหตุรู้ผลเสียบ้าง ก็คงจะไม่เลวเกินไปกระมัง เพราะความเป็นนักสู้และอดทนต่ออุปสรรคทุกอย่างนี่เอง คุณแสวงจึงได้สร้างครอบครัวเป็นปึกแผ่นมั่นคง

คุณแสวงไม่เกรงที่จะวิพากษ์วิจารณ์เพื่อค้นคว้าให้พบข้อเท็จจริง คุณแสวงจะชี้ให้เห็นข้อดีข้อเสีย ซึ่งเป็นการเสริมสร้างปัญญาของคนเราเป็นอย่างมาก คุณแสวงมิได้แฝงไว้ซึ่งเจตนาร้ายต่อบุคคลใดทั้งสิ้น

คุณแสวงเดินหน้าเสมอ เรื่องการถอยหรือยอมแพ้แบบคนขลาดนั้น ผมไม่พบในตัวคุณแสวง ถึงแม้ในบั้นปลายชีวิต สุขภาพของคุณแสวงจะไม่อำนวยเท่าไรนักก็ตาม คุณแสวงจะไม่ละเว้นหน้าที่ โดยไปอยู่ที่ทำงานเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ ขยับขยายกิจการให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น....หลังจากที่ต้องเข้าโรงพยาบาลครั้งแรก รู้สึกว่าคุณแสวงอ่อนกำลังลงไปมาก พอมีกำลังพยุงตัวไปทำงานได้ คุณแสวงก็ไปทำงานอีก ผมเข้าใจดีว่าคุณแสวงมิได้มีความมักมากหรือโลภในเงินทองเลย คงจะเป็นเพราะว่าเคยชินกับงานแต่เล็กแต่น้อยจนชินเป็นนิสัยหรือคงเป็นเพราะว่าสำนึกในความรับผิดชอบในหน้าที่จนไม่สู้คิดถึงสุขภาพเท่าไรนัก เมื่อลงมือทำอะไรแล้วก็ต้องทำให้ดีที่สุดและถึงที่สุด

คุณแสวงได้อำลาพวกเราไปอย่างภาคภูมิใจโดยมิต้องสงสัย ที่ได้ต่อสู้กับชีวิตอย่างลูกผู้ชายจนถึงวาระสุดท้าย คุณแสวงได้ปฏิบัติหน้าที่ของประชาชนคนไทยคนหนึ่งอย่างดี

ที่สุด คุณแสวงมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ หน้าที่สำคัญสามประการนี้ คุณแสวงมิได้บกพร่อง ผมจึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คุณธรรมความดีซึ่งคุณแสวงได้ประกอบไว้นั้น ได้เป็นแบบฉบับอันดีงามแก่ทุกคนที่อยู่ใกล้ชิดและคุ้นเคยกับคุณแสวง ผมเชื่อว่ากรรมดีทั้งหลายนั้นย่อมเป็นที่ประจักษ์ต่อพระเจ้า และพระองค์จะทรงอวยพรคุณแสวงตลอดไป

ผมขอร่วมทุกข์กับภรรยา และลูกหลาน ญาติมิตร ของคุณแสวงทุกท่าน ในการที่คุณแสวงต้องมาด่วนจากไป กระไรก็ดีการจากไปหลังจากที่ได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างครบถ้วนแล้ว ก็น่าจะเป็นความบรรเทาใจเราทุกคนด้วย

ขอให้วิญญาณของคุณแสวงได้พักผ่อนในสันติสุขกับพระเจ้าตลอดนิรันดร เทอญ.

บาทหลวง บุญเลิศ ธาราฉัตร

EAST ASIAN PASTORAL INSTITUTE

Ateneo de Manila University, Loyola Heights, Quezon City

Mailing Address: P. O. Box 1815 Manila, Philippines
Tels. 98-31-82 or 99-87-21 to 25
Cable Address (International and RCPI): EAPI MANILA

7 พ.ค. 1974

เรียน คุณหญิงใหญ่ และ ลูกๆ ที่รักและคิดถึงมาก.

ผม และ คุณพ่อ [illegible] และ คุณพ่อ [illegible] ที่กำลังเรียนอยู่ฟิลิปปินส์ เพิ่งได้ข่าวว่า คุณ [illegible] [illegible] พระ [illegible] เสียแล้ว พวกเรารู้สึกตกใจ และเสียใจมาก พวกเราจะ [illegible] และต่อๆไป. ขอแสดงความเสียใจกับคุณหญิง และ ลูกๆ เป็นอย่างมากด้วย ตั้งแต่เมื่อได้ข่าว [illegible] ไม่ [illegible] มีนี่ [illegible] ข่าวจาก [illegible] อยู่เสมอ ได้ข่าวว่า [illegible] ก็ดีใจ [illegible] ได้ข่าวใหม่.

คุณหญิงใหญ่ [illegible] เขาเชื่อมั่นว่า คุณ [illegible] ไป [illegible] เป็นแน่. ขอ [illegible] อย่า [illegible] เกินไป. ได้ทราบว่า [illegible] จัดงาน [illegible] ผมจะกลับ [illegible] 19 พ.ค. เพื่อ [illegible] แสดงความ [illegible] และ [illegible] มาก.

ขอพระองค์ [illegible]

[illegible]

Regina Mundi School, Bangkok.

Mr. Sawaeng Tiewpaiboon.

I had the privilege of knowing Mr. Sawaeng Tiewpaiboon for over 30 years. As Headmistress of Mater Dei School, I recieved his daughters to our School. He came often for a friendly talk and gave me more than one good advice in difficulties.

After the War, when we came back from Hua Hin, Mater Dei chapel had no "prie–dieux"s, but only classroom chairs for the worshippers. During the Mass we had all to kneel on the floor. When Mr. Sawaeng saw that, he said to me : "Sister Xavier, draw a design for the "prie–dieux"s and I will pay for the making." He did so. Those 40 "prie–dieux"s are still in the chapel of Mater Dei but Mr. Sawaeng received already his reward in heaven.

Marie Xavier Pirc

Sister Marie Xavier Pirc O.S.U.

รักและอาลัย

"ขอให้พระยกน้องไปก่อน และพี่เป็นร่มโพธิ์ร่มไทรของลูกตลอดไป" เมื่อพี่อยู่ น้องได้พูดเล่นกับพี่เช่นนี้ แต่แล้วพระผู้เป็นเจ้าได้ยกพี่ไปก่อนทำไม.... ทำไมเล่าไม่ยกน้องไปเสียก่อน

น้องมีความระทมทุกข์เป็นที่สุด พี่ทำหน้าที่เป็นสามีและเป็นพ่อบ้านที่ดีต่อน้องและลูก พี่ให้ความรัก ความอบอุ่น ทั้งดูแลเอาใจใส่ทางบ้านและการงานอย่างขยันขันแข็ง พี่อุตส่าห์ทำงานตรากตรำต่อสู้กับอุปสรรคนานับประการ พี่ไม่เคยปริปากบ่นให้น้องและลูก ๆ ฟังเลย พี่ต่อสู้คนเดียวและทำทุกอย่างเพื่อครอบครัว น้องซาบซึ้งถึงความมานะอดทนตลอดจนความปรารถนาอันสูงส่งของพี่ ระยะเวลาที่ผ่านมาพี่ทำงานสร้างตัวเอง กระเหม็ดกระแหม่ตลอดชีวิต แม้จะถึงเวลาที่พี่ควรพักผ่อน น้องขอร้องให้พี่เลิก พี่ก็ยังไปทำงานทั้ง ๆ ที่สุขภาพไม่อำนวย พี่จ๋า น้องระลึกถึงความทุกข์สุขที่เราผ่านมาด้วยกัน พี่มิเคยได้มีปากมีเสียงกับน้องเลย พี่เท่านั้นที่เป็นผู้ฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ น้องได้แต่เป็นผู้ให้กำลังใจ แต่พี่ก็มาด่วนจากน้องไปเสียก่อน น้องเสียใจมากที่มิได้มีโอกาสดูใจพี่ – เมื่อพี่สิ้นใจ เพราะพี่อยู่ในห้อง ICU ตลอดเวลา และไม่มีใครอนุญาตให้เข้าไปได้ นอกจากแพทย์เท่านั้น น้องมิได้ทิ้งพี่นะ น้องเป็นห่วงเป็นใยตลอดเวลา

พี่จ๋า เมื่อพี่อยู่พี่สร้างสรรแต่ความดี มีความยุติธรรมเป็นที่มั่น ยึดพระศาสนาเป็นแนวทางแห่งการดำเนินชีวิต พี่ดูแลครอบครัวเป็นอย่างดี พี่ส่งลูก ๆ ไปเรียนต่างประเทศจนสำเร็จและก้าวหน้ากันทุกคน พี่ทำบุญเมื่อบอกบุญเสมอ และสิ่งที่น้องดีใจเป็นอย่างยิ่งที่พี่ได้อยู่ในศีลในพรของพระผู้เป็นเจ้า พี่ได้แก้บาปรับศีล พระเยซูเจ้าได้มาสถิตย์ในตัวของพี่ก่อนที่พี่จะจากน้องและลูก ๆ ไป อย่างไรก็ตาม น้องมีความระทมใจตลอดเวลานับแต่พระผู้เป็นเจ้าได้รับพี่ไป และเชื่อแน่ว่าสักวันหนึ่งน้องจะได้พบพี่ในสรวงสวรรค์พร้อมกับลูก ๆ ทุกคน

กิมเบ๊า เตียวไพบูลย์

ความทรงจำ

การจากไปของคุณแสวง เตียวไพบูลย์ เป็นการสูญเสียอย่างมากแก่บรรดาเพื่อนและผู้ที่รู้จักกับคุณแสวง แต่ก็ไม่เท่ากับภรรยา ลูก และญาติ ๆ ผู้ซึ่งย่อมสูญเสียอันใหญ่หลวง

คุณแสวงนั้นเป็นที่นับถือและรักใคร่ ของผู้คนส่วนมาก เพราะมีนิสัยโอบอ้อมอารี พูดจาตรงไปตรงมา

คุณแสวงเป็นคนหนึ่งในชุดแรกที่ริเริ่มจัดตั้งสมาคมคาทอลิกแห่งประเทศไทย เมื่อผมไปชวนมาช่วยกันจัดตั้งสมาคมคาทอลิก ก็มาด้วยความยินดี และเป็นกำลังที่ใหญ่ยิ่งของสมาคม ในตอนแรกบทบาทของสมาคมคาทอลิกไม่ค่อยจะมีอะไรในตอนแรก เพราะว่าขณะนั้น คณะสงฆ์ในกรุงเทพ ฯ มีความหวาดระแวงพวกเรามาก ไม่ให้การร่วมมือ และต้องการจะให้สังฆราชปิดสมาคมของเรา และท่านสังฆราชเวลานั้น ก็มีความเห็นโน้มเอียงที่จะคล้อยตาม เลยทำให้สมาคมคาทอลิก ไม่ค่อยมีกิจกรรมอะไรเป็นเวลาหลายปี จนถึงสมัยคุณแสวงมาเป็นนายกสมาคม ก็มีความจำเป็นที่จะร่วมมือกับกรมศาสนาในสมัยนั้น ซึ่งได้จัดงานนิทรรศการทางศาสนาขึ้น สมาคมคาทอลิกภายใต้การนำของคุณแสวง จึงมีบทบาทเป็นผู้แทนของศาสนาคาทอลิก คุณแสวงเป็นตัวจักรกลที่สำคัญในการดำเนินงาน และทำได้ดีมาก ทำให้ทางรัฐบาลได้เห็นบทบาทมากมายของศาสนาคาทอลิก

และเวลาทำซุ้มรับเสด็จในหลวง เมื่อครั้งเสด็จนิวัตพระนครเดือนมกราคม 2504 ไม่มีมิสซังใดในประเทศไทย หรือในกรุงเทพ ฯ จัดทำแทนผู้นับถือศาสนาคาทอลิกในประเทศไทย คุณแสวงและเจ้าหน้าที่กรรมการก็จัดทำในนามของสมาคมคาทอลิก แทนชาวคาทอลิกทั่วประเทศ กิจกรรมอันเด่น 2 ชิ้นนี้ ทำให้เป็นที่เชิดหน้าชูตาของชาวคาทอลิก จนกระทั่งสมาคมคาทอลิกได้เป็นตัวแทนรับเงินอุปถัมภ์ศาสนา จากรัฐบาลเป็นจำนวน 4,000 บาท (เท่าที่จำได้) จึงนับว่า คุณแสวงเป็นผู้ทำชื่อเสียงให้แก่ สมาคมคาทอลิกแห่งประเทศไทยไว้มาก

คุณแสวงนั้นไม่เพียงแต่จะช่วยเหลือกิจการใด ๆ ในทางศาสนาเท่านั้น เมื่อมีคนมาชักชวนให้ทำบุญกุศลสิ่งใด เห็นสมควรช่วยก็จะช่วยอย่างเต็มที่ อย่างเช่นมูลนิธิโรงพยาบาลเซนต์โยเซฟ ก็ได้ช่วยมาตั้งแต่ต้น จนกระทั่งบั้นปลายของชีวิต เนื่องจากสุขภาพไม่แข็งแรงจึงได้ลาออกจากการเป็นกรรมการ แต่ก็ยังให้การสนับสนุนทางด้านการเงินและกำลังใจ

ในสมัยแรก ๆ การจัดตั้งมูลนิธินี้ เราได้ออกเรี่ยไรตามวัดต่าง ๆ ในกรุงทพ ฯ....... ในวันฉลองนักบุญโยเซฟ ผมได้ชวนคุณแสวงไปเรี่ยไรที่หน้าวัดด้วย เวลานั้นการเรี่ยไรเป็นของใหม่ สิ่งหนึ่งที่ยังอยู่ในความทรงจำไม่เลือนหายไปก็คือ คุณแสวงพูดว่า "ผมไม่เคยขออะไรจากใคร มีแต่ให้" ซึ่งในสายตาคุณแสวงคงเข้าใจว่าเสียเกียรติ ในการที่ต้องไปยืนถือถาดที่หน้าวัดเพื่อให้ผู้คนบริจาค เราต้องช่วยกันเกลี้ยกล่อมเป็นเวลานานพอดู กว่าคุณแสวงจะยินยอมไปทำ คุณแสวงนั้นบางเวลานอกจากบริจาคเงิน ให้มูลนิธิเป็นครั้งคราวแล้ว เวลาที่มูลนิธิขาดเงิน คุณแสวงยังให้ยืมเงินมาใช้เพื่อบรรเทาความขาดแคลน อันนี้มูลนิธิจะไม่ลืมบุญคุณของคุณแสวงเลย คณะกรรมการได้สวดอุทิศให้แก่คุณแสวงอยู่เสมอ ๆ

การจากไปของคุณแสวงจึงเป็นการขาดสมาชิกสำคัญคนหนึ่งของสมาคมคาทอลิกและมูลนิธิโรงพยาบาลเซนต์โยเซฟ พวกเราเชื่อว่าการจากไปของคุณแสวงนี้ พระผู้เป็นเจ้าจะต้องพระราชทานความสุข ตอบแทนคุณแสวงอีกหลายเท่า ในคุณงามความดีของคุณแสวงที่ทำไว้ในโลกนี้.

น.พ. ประเสริฐ สมบุญธรรม

คำไว้อาลัย

ข้าพเจ้าเป็นญาติเกี่ยวดองกับคุณแสวง เตียวไพบูลย์ (ข้าพเจ้าเรียกว่าเฮียแหวง) เพราะน้องของเราแต่งงานกัน เมื่อรู้จักกันแล้วได้คบหาสนทนากันนานเข้าก็เกิดความรู้สึกรักและเคารพคุณแสวง เหมือนเป็นพี่ชายแท้ ๆ ของข้าพเจ้า เพราะคุณแสวงเป็นผู้มีอุปนิสัยซื่อสัตย์สุจริต พูดตรงไปตรงมา ไม่มีเล่ห์เหลี่ยม มีความหวังดีต่อข้าพเจ้าอย่างสม่ำเสมอ คอยเตือนเมื่อจะทำอะไรที่ไม่ถูกไม่ควร คอยเกื้อกูลเมื่อปรารถนาความช่วยเหลือ เป็นผู้ที่มีบุญคุณต่อข้าพเจ้าอย่างมาก

คุณแสวงเป็นผู้ขยันขันแข็งและมีความสามารถในการค้าอย่างยอดเยี่ยม รู้จักค่าของเงินที่หามาได้โดยสุจริต จึงใช้จ่ายเฉพาะที่เห็นว่าเป็นการจำเป็น ประหยัดในเรื่องส่วนตัว แต่ในการทำบุญ หรือทำประโยชน์แก่ส่วนรวมแล้ว คุณแสวงจ่ายครั้งละมาก ๆ โดยไม่เสียดายเลย

คุณแสวงเป็นบิดาที่ประเสริฐของบุตร ให้ความอุปการะเลี้ยงดูและให้การศึกษาอย่างดีที่สุด เป็นสามีที่หาได้ยากของภรรยา เป็นร่มโพธิ์ร่มไทรของครอบครัวและญาติพี่น้อง การที่มาด่วนถึงแก่กรรมอย่างรวดเร็วด้วยโรคหัวใจทั้ง ๆ ที่ควรจะมีชีวิตยืนยาวไปอีกหลายปีเช่นนี้ ย่อมยังความเศร้าโศกเสียดายแก่บุตรภรรยา ญาติพี่น้อง รวมทั้งข้าพเจ้าด้วยอย่างไม่สามารถที่จะหาถ้อยคำมาพรรณาให้ตรงกับความรู้สึกได้

คุณแสวงเป็นคริสตศาสนิกชนที่ดี ประกอบแต่กรรมดีมาตลอดชีวิต ข้าพเจ้าเชื่อว่าบ่านฉนี้ พระผู้เป็นเจ้าได้ทรงรับดวงวิญญาณอันบริสุทธิของคุณแสวง ไว้ในสรวงสวรรค์ให้ได้รับความสุขตลอดนิรันดรแล้วเป็นแน่แท้

นายเสนอ ศรนิยม

ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์

จากบันทึกความทรงจำ

ตั้งแต่ข้าพเจ้าจำความได้ ไม่เคยเขียนคำสดุดี คำไว้อาลัย หรือคำอื่นใดในทำนองนี้ให้กับท่านผู้หนึ่งผู้ใดเลย เพราะเหตุที่ไม่สันทัด ครั้งนี้ข้าพเจ้าจำเป็นต้องเขียน เขียนด้วยความจริงใจและจากบันทึกความทรงจำ

ใครชอบใครชังช่างเถิด ใครเชิดใครแช่งช่างเขา
ใครเบื่อใครบ่นทนเอา ใจเราร่มเย็นเป็นพอ

เพราะคุณแสวง เดียวไพบูลย์ เป็นเพื่อนที่ข้าพเจ้ารักและนับถือมาก เคยร่วมทุกข์ร่วมสุข เคยกินด้วยกันนอนด้วยกันในต่างแดน เคยช่วยเหลืออุปการะซึ่งกันและกัน แนะนำให้ประพฤติปฏิบัติในทางที่ชอบ ไปไหนมาไหนด้วยกัน เช่น ทุก ๆ วันเสาร์เราพบและทานอาหารด้วยกัน ต่อจากนั้นก็เลยไปจับจ่ายหาซื้อของกินของใช้ที่ตลาดนัดสนามหลวงฝากครอบครัว เช่น ผักสด ผลไม้ พริก หอม กระเทียม ฯลฯ.... ของที่ชุกตามฤดูกาลราคาเยา ซื้อคราวละมาก ๆ เก็บผึ่งหรือแช่ตู้ไว้ตามแต่ละชนิดของผัก ถ้าไม่ถึงหน้าราคาจะแพง เราไปด้วยกันจนแม่ค้าจำได้ เมื่อเห็นคุณแสวงเป็นต้องเห็นข้าพเจ้าเหมือนเงาตามตัว ถ้าวันใดไปคนเดียว แม่ค้าจะต้องถามว่า ลุงอีกคนไปไหน ในระยะหลัง ๆ ตอนที่คุณแสวงเจ็บป่วยและถึงแก่กรรมในที่สุด ข้าพเจ้าต้องเดินตลาดนัดเพียงคนเดียว แม่ค้าเห็นหน้าเข้าเป็นต้องถามอีกเช่นเคย ข้าพเจ้าจำต้องบอกความจริงว่า ลุงแกเสียชีวิตเสียแล้ว แม่ค้าถึงกับอุทานและพูดหยอกล้อข้าพเจ้าว่า ต่อไปนี้ลุงจะเดินกับใครล่ะ เป็นคำถามที่สะเทือนใจข้าพเจ้ามาก คุณแสวงและข้าพเจ้ารักใคร่กันมาก เรามีวัยเดียวกัน มีลูกก็จำนวนเท่า ๆ กัน เรารักกันด้วยน้ำใสใจจริง เราช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ไม่เบียดเบียนกัน โดยเหตุนี้เราจึงคบกันด้วยความมั่นคงถาวร ราบรื่นไม่เปลี่ยนแปลง เราไม่ได้คบกันด้วยบุญหนักศักดิ์ใหญ่ ความร่ำรวย ฯลฯ

เมื่อ มั่งมีมากมายมิตรหมายมอง
เมื่อ มัวหมองมิตรมองเหมือนหมูหมา
เมื่อ ไม่มีหมดมิตรมุ่งมองมา
เมื่อ มอดม้วยแม้หมูหมาไม่มามอง ฯ

คุณแสวง เตียวไพบูลย์ เพื่อนรักของข้าพเจ้า ท่านก็ได้ล่วงลับไปแล้วตามกฎแห่งกรรม ท่านได้พักผ่อนไปแล้วตลอดกาล ทิ้งความว้าเหว่สุดแสนเสียดายไว้กับครอบครัวและญาติมิตรอย่างสุดซึ้งไว้เบื้องหลัง ท่านครับ คุณแสวงจากไปก็แต่สังขารร่างกายเท่านั้น แต่คุณธรรมความดีของท่านยังปรากฏอยู่ในจิตใจของผู้ที่รักใคร่ชอบพอกับท่าน ข้าพเจ้าคนหนึ่งละยังระลึกถึงในอดีตของท่านอยู่เสมอ

สัญญาณแห่งมรณะ

เสียงดัง..........กริ๊ง...........กริ๊ง..........กริ๊ง...........

เสียงโทรศัพท์ที่บ้านข้าพเจ้าเรียกเมื่อตอนหัวค่ำวันที่ 23 เมษายน 2517 ขณะที่ข้าพเจ้าและครอบครัวกำลังทานอาหาร ข้าพเจ้ารีบไปรับ เสียงที่พูดมานั้นเป็นเสียงสุภาพสตรีข้อความว่าดังนี้

"คุณลุงคะ อึ๊ดพูดค่ะ ป๋าไม่สบายมาก ต้องส่งป๋าเข้าโรงพยาบาล เข้าห้องฉุกเฉิน อาการของป๋าคราวนี้รู้สึกว่าไม่ค่อยดีนัก"

คุณอึ๊ดคือคุณจิตรา (เตียวไพบูลย์) แท่นชวาล บุตรสาวคุณแสวง ได้กรุณาโทร. ไปบอกข้าพเจ้า ข้าพเจ้าขอขอบใจคุณอึ๊ดมาก นับแต่วาระนั้น ทำให้ข้าพเจ้าต้องครุ่นคิดอย่างมาก คิดว่าอาการคงหนักถึงต้องเข้าห้องฉุกเฉิน จะไปเยี่ยมได้เมื่อใด ถ้าหมออนุญาตจะไปเยี่ยมในโอกาสแรก คิด ๆ จนน้ำย่อยขึ้นไปเลี้ยงสมองหมด อาหารมื้อนี้จึงไม่ทานต่อ ได้แต่ภาวนาขอให้อาการของคุณแสวงจงหายวันหายคืนเถิด

ท่านครับ เวลาผ่านไปเพียง 3 วัน เช้าวันนั้นเป็นวันที่ 25 เมษายน 2517 ข้าพเจ้ากำลังจะไปทำงาน พอดีได้รับโทรศัพท์จากคุณอึ๊ดอีกคำรบหนึ่ง คราวนี้เสียงที่พูดของคุณอึ๊ดดูผิดสังเกต เสียงแผ่วเบาระคนด้วยความทุกข์โศก ถ้าข้าพเจ้าเดาไม่ผิด ต้องมีเหตุการณ์ที่สำคัญเกิดขึ้นเป็นแน่ อย่าเพิ่งครับ รอฟังคำพูดของคุณอึ๊ดก่อน

"คุณลุงคะ ป๋าเสีย........เสียแล้วค่ะเมื่อคืนนี้ รับศพป๋ากลับมาบ้านแล้วค่ะ"

ข้าพเจ้าพูดอะไรไม่ออก ไม่ได้ซักถามอะไรคุณอึ๊ดต่อไปอีก รีบออกจากบ้านไปที่ทำงาน ไม่ต้องพักรีบโทรศัพท์ไปหา น.ท. เจตน์ จุลชาต ร.น. อดีตผู้อำนวยการกองนำร่อง

กรมเจ้าท่า และคุณบรรจง ยงวัฒนา เจ้าของและผู้จัดการ "ศรีเพชรบุรีเซอร์วิส" และห้างหุ้นส่วนจำกัด "บรรจงบริการ" ทันที ท่านอาจถามข้าพเจ้าว่า ทำไมจึงต้องบอก 2 คนนี้ก่อน ข้าพเจ้าขอตอบในทันทีว่า ในระยะหลังนี้ เรามีความสัมพันธ์ใกล้สนิทสนมกับคุณแสวงเป็นอันมาก มีการไปมาหาสู่เยี่ยมเยียนกันเป็นประจำ เมื่อคราวที่คุณแสวงป่วยครั้งแรกก่อนหน้านี้ ต้องเข้ารับการรักษาตัวที่โรงพยาบาลเซนต์โยเซฟและโรงพยาบาลศิริราชเมื่อ 4 มกราคม – 20 กุมภาพันธ์ 2517 นั้น เรา 3 คนไปเยี่ยมคุณแสวงเป็นประจำ จนกระทั่งหายป่วยกลับมาอยู่บ้าน เรานัดหมายกันไปที่บ้านคุณแสวง ซอยอนุมานราชธน ถนนสุริวงศ์ หลังเที่ยงเล็กน้อยเรา 3 คนก็ไปถึงที่บ้าน ตรงเข้าไปเยี่ยมเคารพศพก่อน เสร็จแล้วจึงเยี่ยมครอบครัวแสดงความเสียใจ เราสนทนากันพอสมควรจึงได้อำลากลับ เพราะที่บ้านกำลังชุลมุนวุ่นวายในการจัดตั้งศพและจัดสถานที่ เพราะในตอนค่ำวันนี้จะมีการสวดศพตามลัทธิศาสนา ซึ่งมีกำหนดการดังนี้

วันพฤหัสบดีที่ 25 ถึงวันอาทิตย์ที่ 28 เมษายน 2517

เวลา 19.30 น. ตั้งศพสวดที่บ้าน

วันจันทร์ที่ 29 เมษายน 2517

เวลา 16.00 น. ประกอบพิธีมิสซา ณ โบสถ์อัสสัมชัญ

เวลา 17.00 น. เคลื่อนศพสู่สุสานสีลม พิธีบรรจุศพ

งานพิธีบรรจุศพคุณแสวง เตียวไพบูลย์ในตอนเย็นวันนี้ แม้จะมีฝนตกอากาศครึ้มก็มีท่านผู้มีเกียรติมาในงานพิธีอย่างคับคั่งน่าปีติ ทำให้เกิดจินตนาการว่า "เออนี่ คุณแสวงถึงแม้ว่าท่านจะล่วงลับไปแล้ว แต่คุณธรรมความดีของท่านมิได้ดับสูญไปด้วย" ดังพระนิพนธ์ของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาปรมานุชิตชิโนรส ทรงพระนิพนธ์ไว้ตอนหนึ่งว่า ดังนี้

"นรชาติวางวาย มลายสิ้นทั้งอินทรีย์
สถิตทั่วแต่ชั่วดี ประดับไว้ในโลกา"

ความสัมพันธ์แต่อดีต

คุณแสวง เตียวไพบูลย์กับข้าพเจ้ามีความสัมพันธ์รักใคร่สนิทสนมแน่นแฟ้นมาแต่ในอดีต เท่าที่ความทรงจำของข้าพเจ้าพอจะนึกได้ดังนี้ คือ เมื่อราวปี พ.ศ. 2490 เศษ ประมาณ 20 ปีกว่ามาแล้ว ขณะที่ข้าพเจ้ารับราชการกรมเจ้าท่า มีตำแหน่งเป็นนายทะเบียนเรือ คุณแสวง เตียวไพบูลย์เป็นเจ้าของเรือกลประมงหลายลำ (เรือตังเก) ชื่อว่า "ขุนสมุทร" คุณแสวงต้องไปติดต่อกับกรมเจ้าท่าเป็นประจำ **เราจึงรู้จักกันตอนนี้แหละครับ** ต่อมามีความสนิทสนมกันมากขึ้นตามลำดับ มีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ฝากงานเกี่ยวกับเรือขุนสมุทรให้ข้าพเจ้าช่วยดำเนินการให้ แล้วคุณแสวงก็ไปทำงานที่บริษัทสกุลไทยไม่เสียเวลารอ ตอนเย็นเลิกงานผ่านมารับเรื่องคืนไป ต่อมาในปี พ.ศ. 2498 ข้าพเจ้าได้เลื่อนตำแหน่งสูงขึ้นเป็นหัวหน้ากองทะเบียนเรือ ความสนิทสนมรักใคร่คงเป็นไปเช่นเดิม ข้าพเจ้าดำรงตำแหน่งนี้นานถึง 15 ปี จนอายุครบ 60 ปี จึงออกจากราชการกรมเจ้าท่าครบเกษียณอายุ รับบำเหน็จบำนาญตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2513 เป็นต้นไป ในวันเดียวกันนี้ข้าพเจ้าก็เข้าทำงานในบริษัท ชลประทานซีเมนต์ จำกัด มาจนตราบเท่าทุกวันนี้

ด้วยความสัมพันธ์กันมาเป็นเวลาอันช้านาน ทำให้ข้าพเจ้าทราบนิสัยใจคอของคุณแสวงได้เป็นอย่างดี คุณแสวงเป็นผู้ที่มีความขยันหมั่นเพียร เอาใจใส่ในกิจการงาน มีความมานะอดทน ใจคอเยือกเย็นสุขุม รักครอบครัวบุตรภรรยา ส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาบุตรธิดาให้มีการศึกษาอย่างดีเลิศ ในด้านการค้าได้บริหารงานด้วยความรอบรู้เอาใจใส่อย่างมีประสิทธิภาพ ตัดสินปัญหาได้อย่างถูกต้อง แลเห็นการณ์ไกลมีประสบการณ์มามาก คุณแสวงเคยเล่าให้ข้าพเจ้าฟังว่า

1. ในอดีตเมื่อตอนเยาว์วัย ต้องช่วยบิดามารดาประกอบการอาชีพทำการประมง จึงมีความรู้ความชำนาญ เกี่ยวกับเรื่องเรือจับปลา เครื่องมือจับปลา อวนลาก อวนลอย แห โป๊ะ ชนิดปลา ราคาปลา การดูฝูงปลา การดองปลา (แช่เย็น) ฯลฯ เป็นเหตุให้คุณแสวงมีความใฝ่ฝัน หาประสบการณ์ ที่จะทำการต่อเรือประมงขึ้น เมื่อทำงานเก็บเงินได้พอสมควร จึงได้ทำการต่อเรือและซื้อเครื่องยนต์เรือที่มีความเร็วสูง ออกทำการจับปลาชื่อว่า "ขุนสมุทร" ชื่อนี้ดังในท้องทะเลและในหมู่ชาวประมงในขณะนั้น

2. เมื่อเติบเป็นหนุ่มใหญ่ขึ้น จึงได้ละอาชีพการประมงเข้าทำงานห้างร้านบริษัทของชาวต่างประเทศ เพราะคุณแสวงเป็นนักเรียนอัสสัมชัญมีความรู้ภาษาอังกฤษใช้การได้เป็นทุนเดิมอยู่แล้ว การทำงานกับชาวต่างประเทศจึงคล่องตัวมาก คือการสั่งงานและพูดกันรู้เรื่องนั่นเอง การทำงานจึงก้าวหน้าเป็นที่รักใคร่ของนายห้าง คุณแสวงบอกว่าเคยทำงานเกี่ยวกับการล่องเรือออกไปซื้อข้าวจากชาวนาภายหลังฤดูเก็บเกี่ยว ต้องเดินทางด้วยเรือต่อบรรทุกรอนแรมไปกับเรือเป็นเวลาคราวละหลาย ๆ วัน ขึ้นล่องไปตามแม่น้ำลำคลองหาซื้อข้าว (ตกข้าว) ต้องนำเงินไปคราวละมาก ๆ นับว่าเป็นงานที่เสี่ยงภัยน่ากลัวอันตราย ถ้าเป็นในสมัยนี้น่ากลัวว่าทั้งชีวิตและทรัพย์สินตกเป็นเหยื่อของขุนโจรเป็นแน่ ฉะนั้นคุณแสวงจึงมีความรู้ความชำนาญและประสบการณ์เกี่ยวกับค้าข้าวเป็นอย่างดีอีกแขนงหนึ่ง

3. ต่อมาคุณแสวงได้เข้าทำงานกับบริษัทต่างประเทศอีกบริษัทหนึ่ง ทำการสั่งสินค้าต่างประเทศเข้ามาจำหน่าย ฉะนั้นคุณแสวงจึงมีความรู้ความชำนาญในเรื่องการสั่งสินค้า ความต้องการของพ่อค้า และตลาดเป็นอย่างดี ยี่ปั๊วและเถ้าแก่ก็รู้จักชอบพอกับคุณแสวงเป็นอย่างดี ทำให้คุณแสวงเป็นผู้ที่กว้างขวางในวงการค้า

4. เมื่อคุณแสวงมีความรู้ความสามารถในวงการค้าการจำหน่ายและการตลาดเป็นอย่างดี ต่อมาคุณแสวงจึงได้หันมาประกอบการค้าส่วนตัว โดยร่วมหุ้นกับพรรคพวกจัดตั้งบริษัทการค้าขึ้น ชื่อว่า "บริษัทสกุลไทย จำกัด" สั่งสินค้าจากต่างประเทศเข้ามาจำหน่ายหลายชนิด ที่ขึ้นหน้าขึ้นตาก็คือลูกกุญแจชเลช Schlage Locks ขายดิบขายดี เพราะขายกับผู้ที่มั่งมีสร้างบ้านสวย ๆ งาม ๆ ราคาแพง

5. คุณแสวงเป็นผู้ที่ไม่ชอบอยู่นิ่งเฉย มีความคิดก้าวหน้า ชอบหาประสบการณ์ชอบการต่อเรือและเครื่องจักรเป็นชีวิตจิตใจ เนื่องจากอาชีพเดิมเคยเป็นชาวประมงและชาวเรือ

ฉะนั้น จึงในปี พ.ศ. 2510 ขณะที่ข้าพเจ้ากำลังรับราชการกรมเจ้าท่า มีบริษัทเดินเรือสมุทรบริษัทหนึ่ง ได้ว่าจ้างอู่ต่อเรือในประเทศญี่ปุ่นทำการต่อเรือเดินสมุทรขึ้นลำหนึ่งที่อู่ต่อเรือ Mitsubishi Dockyards ขนาด 9,110.66 ตันกรอสเพื่อนำเข้ามาในราชอาณาจักรจดทะเบียนเป็นเรือไทย ชักธงไทย ทำการรับขนส่งสินค้าและผู้โดยสารระหว่างประเทศ เมื่อ

การต่อเรือใกล้จะเสร็จก่อนปล่อยลงน้ำ บริษัทมีความประสงค์ขอเชิญนายช่างตรวจเรือและนายทะเบียนเรือ เดินทางไปทำการจดทะเบียนเรือไทยให้ กรมเจ้าท่าจึงมีคำสั่งให้เรือเอกชัยรัตน์ ศรีตุลานนท์ นายช่างตรวจเรือ และนายพัฒน์ ถาวรายุศม์ หัวหน้ากองทะเบียนเรือ เดินทางไปประเทศญี่ปุ่นตามที่บริษัทร้องขอมา ข้าพเจ้าบอกกับคุณแสวงว่าจะต้องเดินทางไปราชการประเทศญี่ปุ่นเกี่ยวการจดทะเบียนเรือไทยที่นั่น คุณแสวงสนใจ ขอติดตามข้าพเจ้าไปด้วยโดยเสียค่าใช้จ่ายเอง ข้าพเจ้าแจ้งให้บริษัททราบ บริษัทไม่ขัดข้อง เป็นอันว่าเราเดินทางไปด้วยกัน 3 คน ข้าพเจ้าดีใจมากที่ได้เพื่อนที่ถูกใจร่วมเดินทางไปด้วย เราออกเดินทางโดยสารการบินเมื่อ 2 พฤศจิกายน 2510 ไปลงที่สนามบิน Haneda กรุงโตเกียวในวันเดียวกัน ค้างคืนที่โรงแรม Haneda Tokyu Hotel ใกล้ ๆ กับสนามบิน รุ่งขึ้นโดยสารเครื่องบินในประเทศไปลงที่สนามบิน Fukuoka นั่งรถยนต์ต่อไปยังเมือง Shimonuseki ซึ่งอู่ต่อเรือ Mitsubishi ตั้งอยู่ เข้าพักโรงแรมบนภูเขาริมชายทะเลสบายมาก ทุกเช้าบริษัทจัดรถยนต์มารับไปอู่ต่อเรือ เจ้าหน้าที่อู่พาเราขึ้นไปบนเรือไต่บันไดขึ้นดาดฟ้า ลง ใต้ท้องเรือ ทุก ๆ วัน เล่นเอาเมื่อยขบไปหมด ทำอยู่เช่นนี้ประมาณ 5–6 วันเสร็จงานราชการที่ได้รับมอบหมาย คุณแสวงสนใจและชอบใจเป็นอันมาก

เมื่อเสร็จงานราชการเกี่ยวกับการตรวจเรือก่อนที่ได้รับมอบหมายแล้ว ทางอู่ได้นำท่องเที่ยวไปดูสถานที่สำคัญต่าง ๆ เป็นผลพลอยได้เป็นกำไรชีวิต ก่อนที่จะเดินทางกลับกรุงโตเกียว คุณแสวงประสงค์จะเดินทางไปแวะนครโอซาก้า ดูโรงงานผลิตกุญแจที่นี่ ได้ขอร้องให้ทางอู่ช่วยติดต่อโทรศัพท์ทางไกลให้ ก็สำเร็จสมความปรารถนา โดยทางโรงงานผลิตกุญแจที่เมืองโอซาก้า ยินดีต้อนรับ ฉะนั้นเราจึงขึ้นเครื่องบินไปลงที่เมืองโอซาก้า ณ ที่นี่มีผู้จัดการและเจ้าหน้าที่รอต้อนรับที่สนามบิน แล้วพาเราไปชมโรงงานผลิตกุญแจ เสร็จแล้วพาไปเลี้ยงรับรอง ณ ภัตตาคาร บริการอาหารแบบญี่ปุ่น จนกระทั่งถึงเวลาเครื่องบินจะออกจึงพาพวกเราไปส่งที่สนามบินเดินทางกลับกรุงโตเกียว ผู้แทนบริษัทพาไปพักที่โรงแรม New Otani เป็นโรงแรมที่มีชื่อเสียง ระหว่างที่พักที่กรุงโตเกียว 2–3 วัน เราได้มีโอกาสท่องเที่ยวชมสถานที่สำคัญ และหาซื้อสิ่งของใช้ส่วนตัวและฝากทางบ้าน

ขากลับเราเดินทางจากญี่ปุ่นไปลงที่สนามบินไทเป พักที่นี่ 2 วัน ได้รับการต้อนรับจากบริษัทการประมงเมือง Keelung เป็นอย่างดียิ่ง สุขสบายมาก

เราออกเดินทางจากกรุงไทเปไปแวะลงที่ฮ่องกงอีก 2 วัน 1 คืน จึงเดินทางกลับกรุงเทพฯ ตลอดการเดินทางเราได้รับการรับรองที่พักและอาหารการกินเป็นอย่างดี

6. ข้าพเจ้าเดินทางร่วมกับคุณแสวงเป็นครั้งสุดท้าย เมื่อ 8 – 10 ธันวาคม 2516 คือ คณะโบราณคดีมหาวิทยาลัยศิลปากร จัดรายการทัศนาจรเพื่อชมโบราณวัตถุสถานทางภาคเหนือของประเทศไทย มีท่านศาสตราจารย์หม่อมเจ้า สุภัทรดิศ ดิศกุล ทรงเป็นผู้นำ เราเดินทางไปด้วยกัน 3 คน มีคุณแสวง เตียวไพบูลย์, น.ท. เจตน์ จุลชาต และข้าพเจ้า เช้า 8 ธันวาคม 2516 ก่อนออกเดินทาง ก็ได้รับข่าวสมเด็จพระสังฆราชประชวรสิ้นพระชนม์เมื่อตอนกลางคืน วันที่ 8 เดินทางไปถึงจังหวัดน่าน พักที่โรงแรมเทวราช........ วันที่ 9 เดินทางไปจังหวัดพิษณุโลก ค้างคืนที่โรงแรมอมรินทร์........ วันที่ 10 เดินทางกลับ ได้รับความสนุกและความรู้ตามสมควร ตลอดการเดินทางเรานอนห้องเดียวกันกินด้วยกัน

ก่อนหน้านี้ เราเคยร่วมเดินทางไปกับคุณแสวงก็หลายจังหวัด เช่น เชียงใหม่, บางแสน, หัวหิน, ชะอำ, เวียงจันทร์ และปอยเปต ฯลฯ คุณแสวงชอบทานอาหารทะเล คราวใดเราซื้อหาหอยปูปลาทะเลได้ คุณแสวงกระโดดเข้าหน้าเตาประกอบอาหารให้เรา (จงโพ่) รสชาติดีเจริญอาหาร

7. โดยเฉพาะอย่างยิ่ง งานส่วนตัวและงานของครอบครัว เช่น งานมงคลสมรสบุตรชาย, บุตรสาวข้าพเจ้า คุณแสวงช่วยเหลือด้วยความเต็มใจและเต็มที่

ครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2517 งานแต่งงานบุตรสาวข้าพเจ้า คุณแสวงและคุณนายยังอุตส่าห์ให้เกียรติไปในงานพิธีตอนเช้าที่บ้านหมู่บ้านเสรี หัวหมาก คุณแสวงแต่งชุดใหญ่ถือไม้เท้า ไปให้ศีลให้พร งานนี้ได้มีการถ่ายรูปไว้เป็นอนุสรณ์ร่วมกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณแสวง และ คุณนาย ได้มีโอกาส ถ่ายรูป คู่กัน เป็น รูปคู่รูป สุดท้าย ที่มีค่าจริง ๆ ภายหลังจากวันนั้น เพียงเดือนเศษ คุณแสวงก็จากไป

"เห็นหน้ากันเมื่อเช้า สายตาย
สายสุขอยู่สบาย บ่ายม้วย
บ่ายยังรื่นเริงกาย เย็นดับ ชีพนา
เย็นอยู่หยอกลูกด้วย ค่ำม้วยดับสูญ"

(พระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5)

คุณแสวง เตียวไพบูลย์ ท่านได้ล่วงลับไปแล้ว ทำให้ข้าพเจ้าต้องนึกถึงความทรงจำเขียนเรื่องนี้ขึ้น ด้วยกรรมดีที่คุณแสวง เตียวไพบูลย์ได้ประพฤติและปฏิบัติชอบตลอดมา จงเป็นผลดลบันดาลให้ดวงวิญญาณได้พักผ่อนชั่วนิรันดร และไปสู่สุคติในสัมปรายภพ เทอญ

พัฒน์ ถาวรายุศม์

20 กรกฎาคม 2517

แด่ คุณแสวง เตียวไพบูลย์

เมื่อ พ.ศ. 2512 คุณพัฒน์ ถาวรายุศม์ หัวหน้ากองทะเบียนเรือ กรมเจ้าท่า ในสมัยนั้น ได้แนะนำให้ข้าพเจ้าได้รู้จักกับ นายแสวง เตียวไพบูลย์ ซึ่งเป็นผู้จัดการ บริษัทสกุลไทย จำกัด และมีอาชีพในทางประมงอยู่บ้าง ในฐานะที่มีอาชีพทางทะเลด้วยกัน จึงมีเรื่องคุยแลกเปลี่ยนความรู้กัน เพราะข้าพเจ้าในขณะนั้น เป็นผู้อำนวยการกองนำร่อง กรมเจ้าท่า

ตุลาคม 2515 ข้าพเจ้าครบเกษียณอายุราชการแล้ว จึงมีเวลาว่าง ได้มีโอกาสพบกับคุณแสวง และคุณพัฒน์ เสมอ

ธันวาคม 2516 คุณพัฒน์ ได้ชักชวนให้เราทั้ง 3 คน ไปทัศนาจร กับคณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยทางรถยนต์ 3 วัน 2 คืน จึงเป็นโอกาสให้อยู่ใกล้ชิดสนิทสนมกันมากขึ้น บ่อยครั้งที่รถจอดตามตลาด คุณแสวงมักจะซอบเฝ้าของในรถให้ เพราะเป็นผู้ที่มีอายุมากกว่าเพื่อน ส่วนคุณพัฒน์มักจะชักนำให้ข้าพเจ้าออกเดินตรวจตลาดทุกแห่งที่มีเวลา เพราะคุณพัฒน์รับหน้าที่เป็นผู้จัดหาอาหารสำหรับพวกเราได้อย่างดีมาก และชอบสะสมของที่ระลึกจากที่ต่าง ๆ

อยู่ที่กรุงเทพ ฯ ข้าพเจ้าเป็นผู้ที่มีเวลาว่าง เมื่อรับประทานอาหารกลางวันเสร็จแล้ว มักจะแวะไปคุยกับคุณแสวง ณ ห้องที่ทำงาน ของบริษัทสกุลไทย ซึ่งอยู่ติดกับเชิงสะพานมอญ ริมคลองหลอด มีที่จอดรถสะดวก ห้องเย็นสบาย คุณแสวงได้ให้ทรรศนะในเรื่องค้าขายและเล่าประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้พบเห็นมาแปลก ๆ เป็นความรู้ใหม่สำหรับข้าพเจ้า

คุณแสวงมีโรคเบาหวานประจำตัว สุขภาพจึงไม่ค่อยดีนัก แม้กระนั้นจิตใจ ก็เป็นคนที่เข้มแข็ง อดทน สนุกสนาน น่ารักใคร่นับถือ ข้าพเจ้าชอบมาก คุณแสวงเป็นคนโชคดีมีลูกเขยเป็นนายแพทย์ ที่คอยอยู่ใกล้ชิดติดตามดูอยู่เสมอ แม้กระนั้นก็ยังมีโรคแทรกได้ เป็นเหตุให้เข้าโรงพยาบาลสองสามแห่ง เท่าที่ข้าพเจ้าได้เคยไปเยี่ยมมา

ดูเหมือนจะเป็นวันที่ 23 เมษายน 2517 คุณพัฒน์โทรศัพท์มาว่า คุณแสวงต้องเข้าห้อง ไอ ซี ยู ที่ศิริราชอีกแล้ว ข้าพเจ้าตกใจมาก ได้ตอบไปว่า เมื่อวานนี้กลางวันยังได้นั่งคุยกันที่ห้องทำงาน บริษัทของคุณแสวง เห็นแข็งแรง รื่นเริง สนุกสนานดี แล้วข้าพเจ้าได้รีบไปเยี่ยมคุณแสวง นอกห้องกระจก เห็นนายแพทย์และพยาบาลวุ่นวายกันอยู่ในห้อง ได้แต่พูดเป็นห่วงถึง กับครอบครัวของคุณแสวงอยู่นอกห้องเท่านั้น

เช้าวันที่ 25 เมษายน 2517 คุณพัฒน์ ได้โทรศัพท์มาให้ทราบว่า คุณแสวงได้จากพวกเราไปแล้ว ในเวลากลางคืนด้วยความสงบ ที่โรงพยาบาลนั้นเอง ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกเศร้าสลดใจมาก ที่ต้องขาดเพื่อนที่คุยสนุก และขาดที่พักผ่อนหลังเวลาอาหารกลางวัน เมื่อมารับประทานอาหารแถว ๆ เทศบาล หรือสะพานมอญ รู้สึกว้าเหว่ใจคล้าย ๆ กับได้ขาดพี่ชายที่เคารพรักไปคนหนึ่งแล้ว ได้รีบไปเยี่ยมคำนับศพที่บ้าน ในตอนสายวันนั้นเอง

ด้วยบุญกุศล ของความดีที่คุณแสวงได้ทำไว้ ได้โปรดบันดาลให้ดวงวิญญาณของคุณแสวง เตียวไพบูลย์ สู่สุขคติภพที่มีแต่ความสุข เทอญ

จาก

นาวาโท เจตน์ จุลชาต

5 มิ.ย. 2517

152 ตรอกโรงเรียนวรสมัย

ซอยศุภราช พหลโยธิน

อาลัยคุณอา

ถึงแม้คุณอาแสวง เตียวไพบูลย์ จากไปแล้วตามธรรมดาของสังขารนิยม แต่ชื่อเสียงเกียรติคุณความดียังปรากฏอยู่ หาจากไปด้วยไม่ และเชื่อว่าได้ทิ้งแนวชีวิตอันดีงามไว้ให้ลูกหลานได้เป็นอนุสรณ์ชั่วกาลนิรันดร์

ท่านเป็นผู้หนึ่งที่ข้าพเจ้ารักใคร่ เคารพนับถือเสมือนญาติผู้ใหญ่ ซึ่งเคยให้ความช่วยเหลือในด้านการเงินเมื่อครั้งคุณพ่อของข้าพเจ้ายังมีชีวิตอยู่ และได้นำข้าพเจ้าฝากเข้าโรงเรียนอัสสัมชัญ จนข้าพเจ้าได้รับการศึกษามาอย่างดี มีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพมาตราบเท่าทุกวันนี้ ก็ด้วยความเมตตา เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ของท่าน

ฉะนั้น การจากไปของท่านจึงทำให้ข้าพเจ้าและบุตรหลานผู้ใกล้ชิดมีความอาลัยเป็นอย่างยิ่ง ขอให้กรรมดีทั้งหลายที่ท่านได้ประพฤติ ปฏิบัติ ตลอดมา จงดลบันดาลให้วิญญาณอันบริสุทธิ์ของท่าน ได้ประสบความสุขสงบโดยสมควรแก่คติวิสัย ในสัมปรายภพทุกประการ เทอญ

จาก – บรรจง ยงวัฒนา

อาลัยพี่

พี่ได้จากพวกน้อง ๆ ไปครบร้อยวันพอดี แต่ในความรู้สึกของน้องยังมีความรู้สึกว่าพี่ยังไม่ได้จากไปไหนเลย พี่จากไปแต่กายเท่านั้น เพราะความดีและความกรุณาปรานีที่พี่มีต่อน้องยังฝังแน่นอยู่ในสามัญสำนึกอยู่เสมอเสมือนว่าพี่ยังมีชีวิตอยู่

ด้วยความวิริยะอุตสาหะของพี่ที่ได้สร้างสรรค์ความเป็นปึกแผ่นให้พวกลูก ๆ และพวกน้อง ๆ ได้อยู่กันอย่างสบาย ถึงเวลาที่พี่จะได้พักผ่อนอย่างสงบสุขในบั้นปลายของชีวิต แต่พี่ก็มาด่วนจากพวกเราไป

ด้วยผลบุญกุศลที่พี่ได้ประกอบเอาไว้มากมายเมื่อยังมีชีวิตอยู่ในโลกนี้ต่อพระศาสนาและคนทั่ว ๆ ไป ขอพระผู้เป็นเจ้าโปรดกรุณาปรานีแก่วิญญาณของพี่ ให้ได้พักผ่อนชั่วนิรันดรในสรวงสวรรค์ พรั่งพร้อมด้วยนักบุญเทวาทั้งหลายด้วย เทอญ

ชวลิต เตียวไพบูลย์
131 ซอยมิตตคาม สามเสน กรุงเทพมหานคร

แด่ คุณป๋า

ชั่วระยะเวลาที่ป๋านอนป่วยอยู่โรงพยาบาลไม่ถึง 3 วัน ป๋าก็ได้จากลูกไปอย่างไม่คาดฝัน ลูกตกใจและเศร้าสลดสุดที่จะพรรณา ได้แต่ร่ำไห้ อาลัยรักอย่างสุดซึ้ง แต่.... ลูกก็เชื่อว่า การจากกันครั้งนี้ เป็นการจากกันชั่วคราว สักวันหนึ่ง เราคงจะพบกันในสรวงสวรรค์

ป๋าได้ป่วยเป็นโรคเบาหวานมาประมาณ 20 กว่าปี ตลอดระยะเวลานี้ ป๋าไม่เคยบ่น เดี๋ยวนี้ลูกถึงตระหนักแท้ในความอดทนของป๋า แต่อนิจจา ! มันก็สายเกินไป สุดที่แพทย์จะเยียวยารักษาได้ เพราะป๋าได้มีโรคหัวใจและโรคไตเข้ามาแทรก พระจึงได้ยกไปด้วยอาการสงบ เหตุการณ์อันนี้อาจจะเป็นสิ่งที่ดี อย่างน้อยป๋าจะได้ไม่ต้องทนทรมานมากกว่านี้ และที่สำคัญป๋าได้เตรียมตัวเผชิญความตายเป็นอย่างดี

แม้จะพยายามปลอบใจและมองในแง่ดีเท่าใด ลูก ๆ ก็มิวายที่จะอาลัยรักได้ ทั้งนี้เพราะป๋าเป็นประทีปชีวิตของลูกทุกคน เป็นแสงสว่างที่คอยนำทางอยู่ทุกขณะ แม้ว่าลูกจะเติบใหญ่มีเหย้าเรือนกันบ้างแล้วก็ตาม ป๋าก็ยังให้ความรัก ความอบอุ่น เอาใจใส่ดูแลอย่างเสมอต้นเสมอปลาย ลูก ๆ ทุกคน นอกจากจะได้รับการอุปการะเลี้ยงดูและการศึกษาอย่างดีที่สุดแล้ว ป๋ายังได้ให้ทุก ๆ อย่างในด้านวัตถุที่จำเป็น พระคุณของป๋านั้นสุดที่จะคณนานับและตอบแทนให้สาสมได้

ในการด่วนจากไปครั้งนี้ ลูก ๆ จึงรู้สึกเสียใจเป็นที่สุด เสียใจที่ยังไม่มีโอกาสตอบแทนพระคุณตามที่ได้นึกฝันไว้ ป๋าจากไปก็แต่กาย ในด้านจิตใจโดยเฉพาะ ในการภาวนาเราจะยังอยู่ใกล้ชิดกันเสมอ ดังนั้น ลูกจะหมั่นภาวนาและขอมิสซาอุทิศส่วนบุญไปให้ จะพยายามเจริญรอยชีวิตและคุณงามความดีของป๋า เพื่อว่าจะได้พบความสำเร็จในบั้นปลาย

สิ่งใดที่ลูกเคยทำให้ป๋าต้องอาทรร้อนใจ ลูกกราบขออภัย ณ โอกาสนี้

กราบลาจนกว่าเราจะพบกัน

จากลูก ๆ

อาลัยคุณป๋า

คุณป๋าเป็นปูชนียบุคคลที่สุดประเสริฐของลูก ตลอดชีวิตคุณป๋าได้เป็นผู้ให้ทุกสิ่งทุกอย่างแก่ลูก นับแต่การศึกษาอย่างดีเยี่ยม ตลอดจนได้วางรากฐานการดำเนินชีวิตแก่ลูก ลูกรู้สึกเสียใจอย่างสุดซึ้ง และไม่สามารถจะบรรยายได้ ในการที่คุณป๋าได้ด่วนจากลูกไปก่อนถึงเวลาอันควร ลูกคิดว่า คงเป็นพระประสงค์ของพระผู้เป็นเจ้า ที่ต้องการให้คุณป๋ายุติการต่อสู้ในชีวิตชั่วคราวนี้เสียที เพื่อไปร่วมเสวยความบรมสุขกับพระองค์ ณ สรวงสวรรค์

สมนึก เตียวไพบูลย์

คิดถึงป๋า

เสียงโทรศัพท์กลางดึกในคืนวันอาทิตย์ที่ 21 เมษายน 2517 ติ๋มเป็นคนไปรับ ปรากฏว่าโทรมาจากบ้านคุณแม่ บอกว่าให้หมอรีบเข้ามาด่วนเพราะป๋าแน่นอึดอัดหายใจไม่ออก เราสองคนรู้สึกตกใจมาก เพราะคาดไม่ถึงว่าสุขภาพของป๋าจะทรุดลงอย่างรวดเร็วเช่นนี้ เมื่อวันพฤหัสบดีนี่เองคุณป๋าบ่นว่าเหนื่อยเพลียหลังจากเลิกงานตอนเย็น ต่อมาวันศุกร์ป๋าก็เริ่มมีอาการไอและแน่นหน้าอก หมอฟังเสียงปอดมีอาการชื้นที่ฐานส่วนล่างทั้งสองข้าง จึงได้แนะนำให้ไปฉายเอ๊กซเรย์ปอด และให้หยุดงานนอนพักที่บ้าน พร้อมทั้งฉีดยาปฏิชีวนะและยาขับปัสสาวะให้ อาการอ่อนเพลียก็ดีขึ้นเล็กน้อย อาการไอแน่นหน้าอกก็ลดน้อยลงและทรงอยู่จนถึงตอนหัวค่ำวันอาทิตย์ เมื่อเห็นอาการทางหัวใจของป๋าเปลี่ยนแปลงรวดเร็วเช่นนี้ หมอจึงแนะนำให้ป๋าไปโรงพยาบาลศิริราช และป๋าก็ได้เข้าห้องฉุกเฉินของภาควิชาอายุรศาสตร์ในเช้าวันจันทร์นั่นเอง อาการไตล้มเหลวได้แทรกซ้อนโรคหัวใจวายของป๋า โดยเฉพาะอย่างยิ่งยังมีโรคเบาหวานเป็นพื้นฐานอยู่เบื้องหลังอีกด้วย อาการของป๋าจึงมีแต่ทรงกับทรุด และสิ้นลมไปอย่างสงบในคืนวันพุธที่ 24 เมษายน 2517 เวลาประมาณ 23.00 น. คุณแม่และน้อง ๆ หลายคนอยากจะอยู่เฝ้าป๋า แต่เราทราบดีว่าจะเป็นการเสี่ยงต่อสุขภาพทางใจของคุณแม่อย่างมาก ถ้าให้มาเผชิญกับความเศร้าโศกอย่างมหันต์ ที่เห็นป๋าจากไปสู่อ้อมแขนของพระเป็นเจ้าต่อหน้าต่อตา โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณแม่ก็เคยมีอาการจุกแน่นหน้าอกด้านซ้ายเป็นครั้งคราวในสองปีหลังนี้ เรารักและต้องการเห็นคุณแม่แข็งแรง เป็นร่มโพธิ์ร่มไทรของพวกลูกหลานต่อไปนาน ๆ

คุณป๋าเป็นคนทำงานหนักและสม่ำเสมอมาตลอดชีวิตอันยาวนานของท่าน ท่านมีอุดมคติในการดำเนินชีวิตตามแบบอย่างพระคริสตเจ้าโดยมิได้เขียนบรรยายเป็นลายลักษณ์อักษร ท่านเป็นผู้นำครอบครัวใหญ่ ชุบเลี้ยงส่งเสริมบุตรธิดา น้อง ๆ และหลาน ๆ ทุกคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสนับสนุนการศึกษา เพื่อให้ทุกคนมีทุนทรัพย์ทางสติปัญญา สำหรับ

ออกไปเผชิญกับโลกในอนาคต ท่านมีความสุขโดยยึดมั่นอยู่ในความเชื่อในองค์พระเยซูเจ้าอย่างมั่นคง และเสียสละความสุขส่วนตัวทางกาย เพื่อให้ลูก ๆ ได้มีโอกาสร่ำเรียนจนสุดความสามารถ ตัวดิ๋มเองป๋าก็ส่งเสียให้การศึกษาอยู่ต่างประเทศถึง 12 ปี เพราะท่านเห็นการณ์ไกล ทราบดีว่าความรู้ทางภาษาต่างประเทศจะช่วยเป็นทุนอุดหนุนวิชาชีพในอนาคต คุณป๋าไม่เคยคิด**หรือ**เอ่ยให้ได้ยินเลยว่า เลี้ยงลูกมาเพื่อหวังจะได้พึ่งและสบายในบั้นปลายของชีวิต เพราะท่านทราบดีว่าความสุขที่แท้จริงมิได้อยู่ในโลกนี้ ท่านได้ถวายตัวเองให้กับการทำงานและแบกกางเขนแห่งความทรมานทางกายในวาระสุดท้าย โดยมิได้ปริปากบ่นแม้แต่น้อย ท่านภูมิใจและแน่ใจว่าได้ทำหน้าที่ของคริสตชนโดยสมบูรณ์ เป็นแบบอย่างอันดีสำหรับลูก ๆ ทุกคน เราจึงไม่สงสัยเลยว่าคุณป๋าได้ผ่านพ้นประตูแห่งโลกนี้เข้าสู่เบื้องพระพักตร์ของพระเป็นเจ้าในศีลมหาสนิท ตามแบบอย่างพระคริสตเจ้าซึ่งทรงรับทรมานและสิ้นพระชนม์บนไม้กางเขน เพื่อไถ่บาปของมนุษย์ชาติในพระโลหิตของพระองค์

เสริมศรี จรรยาวณิช

“แด่ ป๋า... ที่รักยิ่ง”

ทุกคนเกิดมาต้องมีพ่อเหมือนกันหมด แต่สิ่งที่ทุกคนมีอาจจะไม่เหมือน “ป๋า” แบบที่เรามี เพราะป๋าเป็นผู้สร้างสรรค์ทุกอย่างสำหรับครอบครัว “เตียวไพบูลย์” ชีวิตของป๋ามีแต่คำว่า “ให้” เท่านั้น แต่ไม่เคยมีคำว่า “รับ” จากผู้ใดเลย ป๋าทำงานตลอดชีวิตโดยไม่หยุดและไม่เคยปริปากบ่นทั้ง ๆ ที่ป๋าเองต้องประสบมรสุมที่ลำบากเกี่ยวกับการงาน หรือแม้กระทั่งสุขภาพส่วนตัวของป๋าเอง ป๋ากัดฟันทนต่อความลำบากโดยไม่เคยอุทธรณ์ให้ผู้ใดฟังเลย

ชีวิตของป๋าอยู่ในรูปที่ต้องดิ้นรนแบบ “อาบเหงื่อต่างน้ำ” ตลอดเวลาเพื่อมิให้ครอบครัวต้องลำบาก ป๋าคือผู้สร้างความสำเร็จให้แก่ชีวิตตนเองและแก่ครอบครัว ป๋าได้พิสูจน์ความสามารถพิเศษของตนเองให้ผู้อื่นได้เห็น ด้วยการสร้างกิจการที่มีชื่อเสียงและมั่นคงในนามของบริษัทสกุลไทย จำกัด

ถึงแม้ว่าป๋าได้จากพวกเราไปแล้ว แต่ความดี ชื่อเสียงและกิจการของป๋ายังปรากฏอยู่ตลอดไปมิได้หยุดสิ้นไปกับสังขารของป๋าเอง อย่างน้อยพวกเราจะต้องจดจำไว้จนวันสุดท้ายของตนเองว่า “ครั้งหนึ่งเราเคยมีป๋าที่พวกเราภูมิใจที่คนอื่นเขามีไม่เหมือนเรา” และความภูมิใจของพวกเราคือ “ป๋า” ก็ยังคงมีอยู่ตลอดไป

ขอให้วิญญาณของป๋าเป็นดังประทีปส่องสว่างสติปัญญา และนำทางการปฏิบัติงานอย่างถูกต้องให้แก่พวกเราตลอดไป

จาก ลูก....อี๊ด

จิตรา (เตียวไพบูลย์) แท่นชวาล

คำอาลัย

จากลูก

23.00 น. เศษ วันที่ 24 เมษายน 2517 น้องอ๋อยได้มาบอกว่าป๋าจากไปแล้ว ความรู้สึกขมขื่นและเสียใจในโลกมืดของลูก ได้ทวีคูณสุดที่ลูกจะกล่าวได้ ป๋าให้กำเนิดลูก ลูกเป็นคนหูหนวกและพูดไม่ได้ แต่ป๋ายิ่งรักและดูแลเอาใจใส่และเป็นห่วงลูกมากกว่าใคร ๆ ป๋าให้การศึกษาลูกเป็นอย่างดี ป๋าให้โอกาสลูกได้เดินทางไปต่างประเทศหลายครั้ง เมื่อลูกโตขึ้นป๋าให้ลูกรับใช้การงานที่บริษัท ฯ ลูกเห็นป๋าเป็นนักต่อสู้ มีความอดทน ขยันหมั่นเพียร ไม่เคยย่อท้อต่อการงานเลย แม้ป๋าจะอายุมากประกอบกับมีโรคร้ายประจำตัวป๋าอยู่ ป๋าห่วงงานบริษัท ฯ มากกว่าห่วงร่างกายป๋าเอง ลูกภูมิใจป๋าเป็นที่สุด แต่ป๋าด่วนจากลูกไปโดยที่ลูกยังไม่มีโอกาสตอบแทนให้มากกว่านี้ ลูกโศกเศร้ามากป๋า

ป๋าจ๋า ในโลกแห่งความมืดของลูกป๋ายังอยู่ ป๋ายังเป็นแสงสว่างนำทางลูกอยู่เสมอ คำสอนที่ป๋าสอน ความดีที่ป๋าทำ ความยุติธรรมที่ป๋าให้ลูกจะนำเป็นทางปฏิบัติ ลูกระลึกถึงป๋าเสมอ ลูกขอให้พระผู้เป็นเจ้าจงรับวิญญาณป๋าไปสู่สรวงสวรรค์ด้วยเทอญ.

ด้วยความระทมใจยิ่ง

อัจฉรา เตียวไพบูลย์

อาลัยป๋า

ป๋าอยู่กับลูกเพียง 22 ปี เท่านั้น ลูกมิได้มีโอกาสที่จะรับใช้และตอบแทนพระคุณของป๋าเลย ป๋าอดทนทุกอย่างเพื่อลูกๆ ป๋าเป็นป๋าที่เพียบพร้อมไปด้วยคุณสมบัติสำหรับครอบครัวและยังเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อญาติพี่น้องและเพื่อนฝูง ป๋าให้ลูก ๆ มีการศึกษาสูง ๆ ด้วยกันทุกคน ป๋าให้ลูกมีฐานะ มีเกียรติในสังคม ป๋าให้ลูกมีปัจจัย 4 อย่างพร้อมมูล และป๋าให้ความรักอย่างพ่อที่ดีต่อลูกทุกคน ป๋าให้อภัยต่อลูกทุกคนเสมอ มิเคยได้ถือโกรธ ถ้าบางครั้งป๋าโกรธก็เพราะป๋าต้องการจะเตือนให้ลูกรู้สึกตัวและกลับใจใหม่ ป๋ามิได้เคยได้มีความสุขสบายอย่างคนอื่นเขา ตลอดชีวิตป๋าต่อสู้และทำงานจนต้องมาล้มเจ็บอย่างกระทันหัน ลูกมีเวลา 22 ปีที่ได้ใกล้ชิดป๋า ได้เรียนรู้อะไรต่าง ๆ จากป๋า ป๋าเป็นตัวอย่างที่ดีของลูก ป๋าทำงานหนักก็เพื่อให้ครอบครัวได้สุขสบาย ป๋าไม่เคยเป็นห่วง และบ่นถึงเรื่องสุขภาพของป๋าเองเลย ป๋าไปทำงานมิได้ขาด บ่อยครั้งป๋าเป็นลมเพราะน้ำตาลของโรคเบาหวาน ครั้นได้ช่วยแก้ไขป๋าฟื้นขึ้น ป๋ายังรีบไปทำงานอีก ป๋าไม่เคยหยุดพักการทำงานของป๋าเลย พอครั้นป๋ามาหยุดพัก............ป๋าก็หยุดพักอย่างที่ลูกจะไม่ได้รับใช้อีก ลูกเสียใจอย่างมากที่ลูกไม่มีโอกาสจะตอบสนองและทดแทนบุญคุณของป๋า ลูกภาคภูมิใจในตัวป๋าของลูกมาก กิจกรรมและกิจการของป๋าที่ได้กระทำไว้ลูกขอสัญญาว่าจะดำเนินตามและพยายามให้เจริญก้าวหน้าตลอดไป

ระยะประมาณ 2–3 ปีมานี้ ป๋ามีอาการมือเท้าชา และเป็นลมบ่อยครั้ง ทั้งนี้เนื่องมาจากโรคเบาหวานและโรคหัวใจของป๋า แต่ป๋ามิได้ยอมแพ้ต่อสิ่งนี้เลย ป๋าจะไปทำงานสม่ำเสมอ ป๋าเริ่มเข้ารักษาตัวเมื่อวันศุกร์ที่ 4 มกราคม พ.ศ. 2517 ณ โรงพยาบาลเซนต์โยเซฟ ถนนสี่พระยา ด้วยโรคเบาหวานและโรคหัวใจ ป๋ามีอาการไอเป็นหวัด และเป็นลมจุกเสียด

หน้าอก ทั้งนี้เนื่องจากน้ำเข้าไปขังในปอดทั้งสองข้าง พอเจาะออกก็มีอาการดีขึ้น ระหว่างพักรักษาตัวอยู่ที่บ้านและโรงพยาบาล ป๋าได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิดจากพี่หมอวรวุฒิ และคุณหมอประเสริฐ ....วันจันทร์ที่ 7 มกราคม พ.ศ. 2517 ป๋ามีอาการน่าวิตกมากเพราะเวลา 14.00 น. ป๋ามีอาการปวดจุกหายใจไม่ออก หมอก็ได้ช่วยกันปฐมพยาบาลอย่างเต็มที่ ป๋าจึงมีอาการทุเลาขึ้น ป๋าพูดกับลูกว่า "วันนี้ป๋าปวดหน้าอก หายใจไม่ออก ป๋าจะตายแล้ว" ลูกของป๋าทุกคนต่างก็ผลัดกันเฝ้าไข้มิได้ขาด คุณแม่เองก็นอนไม่หลับตลอดเวลาที่เฝ้าป๋า ลูกกลัวว่าแม่จะล้มเจ็บลงด้วย ระหว่างที่คุณแม่เฝ้าอาการไข้ป๋าอยู่ คุณแม่ก็ไม่ค่อยสบายด้วยเพราะโรคเบาหวานเหมือนกัน แต่คุณแม่อดทนทุกอย่าง เพื่อป๋า ....วันจันทร์ที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2517 ป๋ายังมีอาการไออยู่ วันนี้ป๋าได้แก้บาปรับศีล โดยมีคุณพ่อบุญเลิศ ธาราฉัตร เพื่อนสนิทของป๋ามาโปรด อาการของป๋ายังไม่ทุเลา.......ด้วยความเห็นจากพี่หมอวรวุฒิ พวกลูก ๆ ก็ได้ย้ายป๋าไปอยู่ที่โรงพยาบาลศิริราช เมื่อวันที่ 15 มกราคม เวลา 11.00 น. ป๋าเข้าพักรักษาตัวอยู่ที่ศิริราชนานถึง 1 เดือน 16 วัน ....ป๋ากลับมาบ้านวันพุธที่ 20 กุมภาพันธ์ ยังความปีติยินดีต่อทุกคนในครอบครัว ระหว่างที่ป๋าอยู่ที่โรงพยาบาลศิริราช ป๋ายังสั่งงานผ่านทางพี่อ๊ดตลอดเวลา ป๋าเป็นห่วงงานของป๋ามากกว่าสุขภาพของป๋าเสียอีก หมอที่ดูแลรักษาป๋าได้แนะนำให้ป๋าพักผ่อนมาก ๆ หลังจากออกจากโรงพยาบาลประมาณ 2 – 4 เดือน แต่ด้วยความขยันและไม่ท้อถอยอันเนื่องจากการที่มีจิตใจเป็นนักสู้ของป๋า ป๋ากลับมาพักที่บ้านเพียง 1 อาทิตย์ ป๋าก็ไปทำงานดังปกติอีก ป๋าไม่เชื่อคำแนะนำของหมอ แม้กระทั่งคุณแม่เตือนให้พักผ่อนมาก ๆ ป๋าก็ยังไปทำงานตั้งแต่เช้าจนเย็น ป๋าไม่เคยขาดในการดูแลกิจการด้วยตนเอง ลูกภูมิใจในตัวป๋าอย่างยิ่ง ลูกเทิดทูนและบูชาในความอดทนและขยันขันแข็งของป๋าเป็นอย่างยิ่ง

หลังจากป๋าออกจากโรงพยาบาลแล้ว สุขภาพของป๋าก็ไม่แข็งแรงเท่าที่ควร แต่ป๋าก็ยังไปดูแลกิจการเป็นประจำ ป๋าทำงานได้ประมาณ 1 เดือนเศษ ป๋าก็มาล้มป่วยลงอีก ป๋าเริ่มไม่สบายตั้งแต่วันพฤหัสบดีที่ 18 เมษายน และได้พักรักษาตัวอยู่ที่บ้าน อาการไม่ดีขึ้น พวกลูกๆ จึงได้ย้ายป๋าไปอยู่โรงพยาบาลศิริราช เมื่อวันจันทร์ที่ 22 เมษายน ป๋าได้รับการรักษาแบบ

ฉุกเฉินที่ห้อง ICU ตึกธนาคารไทยพาณิชย์ หลังจากเข้าห้อง ICU ป๋าเองก็ไม่ได้พูดอะไรอีก แต่ป๋ายังมีความรู้สึกตัวอยู่บ้าง คุณแม่ พี่ ๆ และญาติต่างมาเยี่ยมเยียนตลอดเวลา ป๋าเริ่มไม่รู้สึกตัวตั้งแต่เช้าวันอังคารที่ 23 เมษายน ป๋ามีอาการแบบเดิมแต่ครั้งนี้หนักมากขึ้น ป๋าเป็นทั้งเบาหวาน น้ำท่วมปอดอันเนื่องมาจากโรคหัวใจ และป๋ามีอาการแทรกอีกคือ ไตไม่ขับน้ำปัสสาวะ พวกลูก ๆ และคุณแม่ต่างหนักใจในอาการของป๋า วันพุธที่ 24 เมษายน ป๋ามีอาการไม่รู้สึกตัว หน้าตาแดงและมือเท้าเย็นมาก คุณแม่และพวกลูก ๆ ก็ได้อยู่เฝ้าป๋าจนถึงเวลา 20.30 น. (ทั้งนี้ห้อง ICU ไม่อนุญาตให้ญาติเฝ้าไข้) มีแต่พี่หมอวรวุฒิเท่านั้นที่อยู่ดูแลป๋า ประมาณ 23.00 น. ลูกก็ได้รับโทรศัพท์จากพี่ติ๋ม ว่าป๋าได้สิ้นใจแล้ว เมื่อไม่กี่นาทีมานี่เอง ซึ่งยังความโศกเศร้าและสุดแสนเสียดายมายังครอบครัวของเราตลอดไป

จากลูก

สมศักดิ์ เตียวไพบูลย์

อาลัยลุง

หลานไปอาศัยบ้านลุง เมื่อหลานเข้ามาศึกษาหาความสำเร็จในชีวิตในกรุงเทพฯ หลานมีที่พึ่งก็เพียงลุงคนเดียว หลานมาอยู่ลุงให้ความอบอุ่นทั้งด้านที่พักอาศัย อาหารการกินมิให้ขาด ลุงให้ความรู้เป็นแบบฉบับที่ดีแก่หลานมากมาย หลานเรียนรู้ชีวิตที่ดีจากลุงหลายอย่าง ลุงเป็นคนจริง ใจเด็ดเดี่ยว เข้มแข็ง อดทน มัธยัสถ์ ซื่อสัตย์ เมื่อหลานผิดลุงเตือน ลุงสอน คุณธรรมของลุงนั้นฝังใจหลานยิ่งนัก

หลานโศกสลดใจยิ่งนักเมื่อทราบข่าวลุงจากไป หลานได้ยินข่าวเสมอว่าลุงยังแข็งแรงไปทำงานทุกวันทั้ง ๆ ที่ลุงมีโรคประจำตัวอยู่ กรรมดีที่ลุงสร้างไว้มากเสียกว่าทรัพย์สินศฤงคาร ชื่อเสียงวงศ์ตระกูลของลุงนั้น เกริกไกรสมกับความอุตสาหะที่ลุงสร้าง คำสอนของลุงนั้น ก้องกังวาลใจหลานตลอดเวลา ลุงไม่น่าจากหลานไปเร็วเช่นนี้ หลานขอวิงวอนให้พระผู้เป็นเจ้ารับดวงวิญญาณลุงไป ณ สวรรค์ เทอญ

ด้วยความอาลัยยิ่งนัก

หลาน ๆ

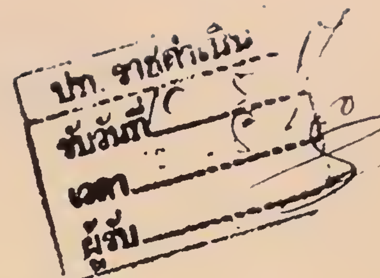
๑/ 10 พ.ค. 2517

RRD 8

ZCZC UIK977 VIA ITT PWJ9494 ZYEY688200

THBK HL UIPW 042

SAN FRANCISCO CAL 42/41 9 16:16

LT

SKULTHAICO 1 1698

BANGKOK

JUST RECEIVED YOUR DREADFUL NEWS OF LETTER OF MAY 4

ON BEHALF OF THE COMPANY, MYSELF AND THE STAFF OUR DEEPEST

SYMPATHIES ON THE UNEXPECTED DEMISE OF OUR DEAR FRIEND

SAWAENG THAIPHAIBUL

ARTURO FERNANDEZ DIRECTOR

INTERNATIONAL OPERATIONS

SCHLAGE

COLL LT 4 SYMPATHIES UNEXPECTED DEMISE SAWAENG

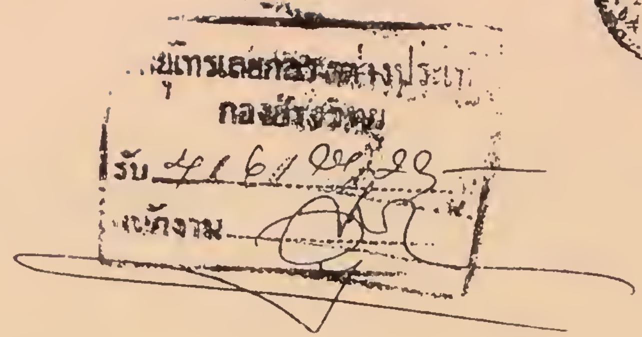
THAIPHAIBUL

ARTURO FERNANDEZ DIRECTOR .

NNNN

ZCZC IBK228 106/0039/34965A/PD 4607

PADOVA/ACC/TELEX 12 4 1537

SKULTHAICO POBOX 423

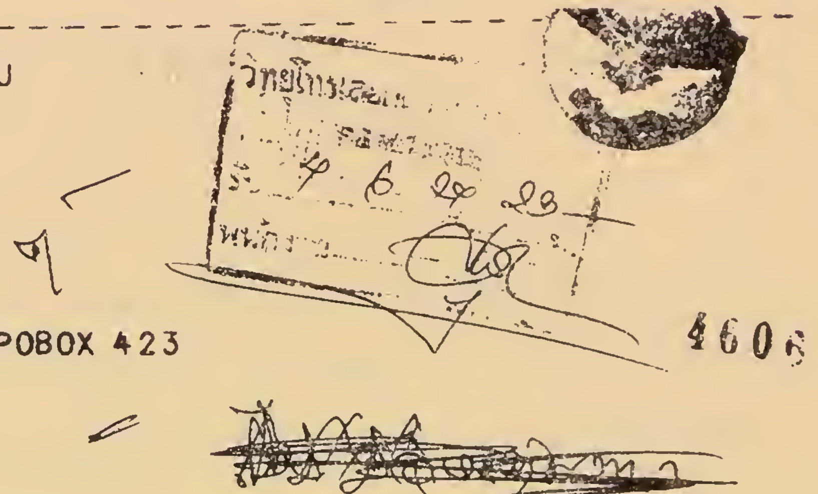
BANGKOK

DEEPEST AND SINCERE REGRET FOR YOUR LOSS

CASTELMAC

ZCZC IBK227 104/0040/34965A/PJ

PADOVA ACC/TELEX 17 4 1537

SKULTHAICO ~~PONXXXXX PONXXXXX~~ POBOX 423 4606

BANGKOK

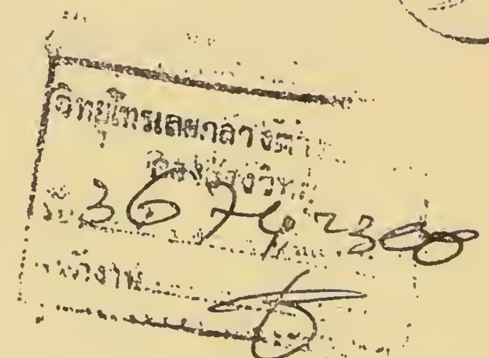
TO MRS CHITRA TANCHAWAL MAY I EXPRESS MY HEARTFELT SYMPATHY
AND CONDOLENCE

BELLEMO

ZCZC IBK157 LVM200 GLL154

THBK CO ITVE 016

VENEZIA TELEX 16 3 1444

SKULTHAICO POBOX 423

BANGKOK

2791

FOR CHITRA I HEARTDLY PARTICIPATE TO YOUR SORROW AND SINCERELY
CONDOLE

VIGNETTA

UNITED NATIONS NATIONS UNIES

ECONOMIC COMMISSION FOR ASIA AND THE FAR EAST
SALA SANTITHAM
BANGKOK 2. THAILAND

TELEPHONE : 8 1 3 5 4 4
CABLE ECAFE BANGKOK

30 April 1974

Dear Mrs. Vilai,

Mrs. Maramis and I are deeply grieved to learn about the sad news of the death of your dear father.

Please accept our heartfelt condolences in your sad bereavement.

Yours sincerely,

J.B.P. Maramis
Executive Secretary

Mrs. Vilai Vanijwongse
Office of the Deputy Executive
Secretary
ECAFE, Bangkok.

TWENTY-FIFTH ANNIVERSARY OF THE UNIVERSAL DECLARATION OF HUMAN RIGHTS
10 DECEMBER 1973

เครมิซาน

วันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2517

สวัสดี พี่โสภา ที่คิดถึง

วันนี้ผมได้รับหนังสือ "อุดมสาร" ฉบับของวันที่ 1 พฤษภาคม ได้อ่านพบข่าวเกี่ยวกับการที่พระได้ยกวิญญาณของบิดาของพี่ไป จึงเขียนมาขอร่วมอาลัยกับพี่ คุณอัจฉรา และบรรดาพี่น้องอื่น ๆ ด้วย ที่จริงผมไม่เคยมีโอกาสรู้จักกับท่านบิดาเป็นการส่วนตัว แต่ได้ทราบความเคลื่อนไหว และกิจการงานของท่านทางหนังสือพิมพ์คาทอลิก ไม่ว่าจะเป็นทางสารสาสน์ อุดมสาร หรือสารคาทอลิก เห็นว่าท่านได้ทำงานช่วยพระศาสนจักรในประเทศไทยมาก ผมเชื่อว่า พระผู้ทรงพระทัยดี จะต้องประทานบำเหน็จแก่ท่านแน่ ผมได้ภาวนาเพื่อพระจะได้โปรดรับวิญญาณของท่านไปอยู่กับพระองค์ ท่านบิดาจะเป็นผู้ช่วยเสนอสนองความต้องการของ พี่ และญาติ ทุกคน

ขอส่งความคิดถึง และความปรารถนาดียังคุณแม่ของพี่ด้วย โปรดบอกท่านว่า จาก **เบธเลเฮม** มีคนหนึ่งขอร่วมอาลัย และภาวนาให้ท่าน

ขอพระมารดาองค์อุปถัมภ์ของคริสตชน ผู้ซึ่งเราระลึกถึงในเดือนนี้ ได้อวยพรคุณพี่ ครอบครัว และพี่น้องทุกคน

รักและนับถือในองค์พระคริสต์

ประทาน ศรีดารุณศีล

กรุงโรม

6 มิถุนายน 1974

สวัสดีครับ คุณโสภาและบรรดาญาติที่เคารพ

เช้าวันนี้ผมได้อ่านอุดมสารฉบับวันที่ 1 พฤษภาคม 1974 พออ่านถึงข่าวการถึงแก่กรรมและการปลงศพของอาเตี่ยว ยอแซฟ แสวง เตียวไพบูลย์ ทันทีทำให้ผมจับปากกาเขียน จ.ม. ฉบับนี้ แม้เวลาจะผ่านไปบ้าง เนื่องจากระยะทางและการติดต่อ แต่น้ำใจและคำภาวนาย่อมส่งถึงกันได้ทุกเวลา

ข่าวอันน่าสลดใจนี้ แน่นอนย่อมนำความโศกเศร้ามาสู่ทุกคนในครอบครัว มาสู่วงญาติ มาสู่ผู้ที่รู้จักมักคุ้นกับผู้ที่ล่วงลับ ผมมิใช่เป็นเพียงในฐานะคนที่เคยพบหรือรู้จัก แต่ยังเป็นญาติอีกด้วย จริงอยู่ แม้มิใช่ญาติใกล้ชิดหรือในฐานะลูกอย่างคุณโสภา ฯ แต่ผมก็อดไม่ได้ที่จะขอแสดงความเสียใจร่วมกับบรรดาญาติ และขอร่วมไว้อาลัยกับทุก ๆ ท่านด้วย โดยเฉพาะเราในฐานะคริสตชน ต่างเป็นอวัยวะเดียวกันในพระคริสตเจ้า ดังที่นักบุญเปาโลเขียนถึงชาวโรมว่า **"จงดีใจกับผู้ที่มีความยินดี และจงร้องไห้กับผู้ที่โศกเศร้า"** (โรม 12, 15 และ 1 โครินธ์ 12, 26)

บัดนี้ คุณความดีของอาเตี่ยวเท่านั้นจะเป็นเครื่องเตือนใจของชาวเรา และเป็นเสียงประกาศว่าอาเตี่ยวยังมีชีวิตอยู่ท่ามกลางพวกเรา ผมขอยุติจดหมายเพียงสั้น ๆ เท่านี้ ผมขออุทิศคำภาวนาให้ดวงวิญญาณของอาเตี่ยวได้รับความพักผ่อนนิรันดรโดยเร็วพลันเทอญ

ด้วยความเคารพรัก

ไพบูลย์ เหลืองสร้อยทอง

Dear Chitra + Family Thaiapdaibul

It was nice of you to let us know of the passing of your father. From the many years of knowing him, I feel of having lost a very good friend and share in your sorrow. It must be of great pride for all of you to know what a good father he was leaving everything behind in capable hands.
Really a very honourable man

Please accept from both of us our sincere condolence.

Mr. + Mrs. E. Ebentz

BRANCHES IN PRINCIPAL CITIES

SCHLAGE LOCK COMPANY

EXECUTIVE OFFICES AND FACTORY
BAYSHORE BOULEVARD

P. O. BOX 3324

CABLE ADDRESS SCHLAGE
TELEPHONE (415) 467 1100

14 W.A. 2517

May 10, 1974

Mrs. Chitra Tanchawal
Managing Director
Skulthai Company, Ltd.
P. O. Box 423
Bangkok, Thailand

Dear Chitra:

Yesterday was a sad day for all of us at the Schlage Lock Company with the news of your father's passing. Your company's official announcement arrived yesterday also and consequently your letter was actually the first news we had on this dreadful event.

Personally I have one great regret which is not to have included Bangkok in my recent visit to the Orient. You probably remember my comment to you that I was willing to go to Bangkok just for the pleasure of seeing your father again. As you very well say, he was not only a great father to all the family but also a very successful businessman, and it is because of his efforts that Schlage products now enjoy the enviable position they occupy in today's Thailand market.

Great fathers usually create great families, and you, Chitra, are a very good example of your father attitude towards life, business and responsibilities. We have great faith in your capabilities and business sense, and it is with a great deal of joy that we welcome your appointment as Managing Director of the Skulthai Company, Ltd. As always you can count on our fullest cooperation and our most sincere personal friendship.

Please convey to your mother and the rest of the family our deepest sympathies and most cordial and personal regards.

Sincerely yours,

Arturo Fernandez, Director
International Operations

AF:mco

Madison & Red Bank Roads, Cincinnati, Ohio 45227
(513) 527-5100

20 W.A. 2517

NuTone Division **Scovill**

Housing Products Group

May 14, 1974

Mrs. Chitra Tanchawal
Skulthai Company Ltd.
P. O. Box 423
Bangkok 2, Thailand

Dear Mrs. Tanchawal:

We have received your letter of May 4th and wish to extend our deepest sympathy to you, your family, and your company on the recent death of your father, Mr. Sawaeng Tiawphaibul. We are sure he is greatly missed by everyone.

Even though we had not personally met Mr. Tiawphaibul, having met you recently here in Cincinnati causes us much sadness over your loss.

We are certain, however, that the firm will continue to prosper under your capable hands as it did with your father.

Respectfully,

Frank Luker

Frank Luker

Chitra: I was so sorry to hear about the loss of your father. I know he will be deeply missed by you. If I can be of any help whatsoever, please let me know.

Your friend,
Jo-Ann Rankin

Silvio E. Vignetta Direttore Commerciale Castel Mac SpA

A/ 25

Dear Chitra,

I have received your letter and learned the sad news of the demise of Mr. Sawaeng Tiawphaibul.

Life as it is, broken-baked over the book of death, will unfortunatly hardly relief our moral pains. Grazia is sending all her sorrow and regards to you and your mother.

May I condole again, dear.

(Silvio E. Vignetta)

Castelfranco Veneto, 17th June 1974.

KYO-EI INDUSTRIAL CORP.

41, NISHISHIMIZU-MACHI
MINAMI-KU, OSAKA
JAPAN

EXPORTERS & IMPORTERS

TO:-

OSAKA, May 7, 1974

〒 P.O.BOX : OSAKA-MINAMI NO. 171
PHONE : (06) 244-0321/5
TELEX : J63655 TOPKYOEI
CABLE : KEYOPENER OSAKA

W.A. 2517

Mrs. Chitra Tanchawal
Skulthai Company, Ltd.
P.O. Box 423
Bangkok-2, Thailand

Dear Mrs. Chitra Tachawal,

We are very sorry to hear that Mr. Sawaeng Tiawphaibul, your Managing Director, passed away on April 24, 1974. Please let us send to our heartfelt sympathy in your grate sorrow.

Yours very truly,

KYO-EI INDUSTRIAL CORP.

MASATAKE TAKAHASHI
CHIEF. EXP. SEUTION

MT/tm

ง า น

"เมื่อคุณป๋าเป็นประธานสภาวัดอัสสัมชัญคนแรก"

นายกสมาคมอัสสัมชัญ "ในงานสมณสุวรรณสมโภช ท่านเจษฎาจารย์ โรคาเซียง" 15 พฤศจิกายน 1952

นายกสมาคมคาทอลิก กล่าวสุนทรพจน์ "งานกุศลวาณิช" 19 ธันวาคม 1964

SPEECH OF MR. SAWAENG TIAWPHAIBUL

PRESIDENT OF THE CATHOLIC ASSOCIATION OF THAILAND

ADDRESSED TO

H.E. MGR. L. CHORIN

APOSTOLIC VICAR OF BANGKOK MISSION

Your Excellency:

The Catholic Association of Thailand is very grateful to Your Excellency for the honour you have given us in presiding at this Charity Fair. The Association was founded in 1954, i.e. 6 years ago, with the approval of the Catholic Bishop Congress of Thailand and was legally registered. The aim of setting up this Association was for it to serve as a centre for all Catholics throughout the country, for the purposes of public relations, unity promotion, scientific development and assistance to the Church i.e. helping the priests in various Catholic activities.

During the past six years of its existence the Committee Members did try their best to work for the prosperity of the Association, but due to the lack of fund and manpower we have to admit that everything is still in its preliminary state. The present committee has therefore come to a conclusion that a fund should be raised for building a permanent office, because up to now we have to make use of the Holy Redeemer Church Hall as an administrative office, and we have to confess that the Redemptorist Fathers have been giving us every facility and assistance all along, as well as furnishing us with kind advice and encouragement, for which we are very grateful. The reason we want to have our own office is that we want to make it a centre of all Catholic activities.

However, this does not mean that we want to control them because each activity still holds its own constitution, without any interference from the Association. "Centre" here means merely "a place for facility". As a matter of fact, at present there is no definite place for each activity.

To acquire a proper office, it is necessary to have a good sum of money and with the present economical situation, there is no better way of raising money than to organize a Charity Fair, because contribution is more widely spread in this way, thereby not creating any burden on each individual. However, we have to admit that there are some defects in it too because without the assistance from other institutions the Association alone can never carry on such a great undertaking. With great delight, we wish to say that we have been receiving great cooperation from all the convents, schools, firms as well as devoted individuals. I, on behalf of the Committee Members, could hardly find words to express my sincerest thanks and appreciation to them all. May God bless them all!

My words of thanks would be incomplete if I should forget to mention the Assumption College for their kindness in providing us with the facility centre and various cooperation.

Now is the auspicious moment for the inauguration ceremony. May I, therefore, on behalf of the Committee Board and Members of the Association call upon Your Excellency to declare this Fair open.

คำกราบเรียนเปิดงาน

ของ

คุณแสวง เตียวไพบูลย์

นายกสมาคมคาทอลิกแห่งประเทศไทย

แด่

ฯ พณ ฯ หลุยส์ โชแรง ประมุขแห่งมิสซังกรุงเทพ ฯ

ในฐานะประธานในพิธีเปิดงาน

พระคุณเจ้า ที่เคารพ

สมาคมคาทอลิกแห่งประเทศไทย รู้สึกเป็นพระคุณอย่างสูงที่พระคุณเจ้าได้กรุณาให้เกียรติมาเป็นประธานในการเปิดงานครั้งนี้ สมาคมนี้ได้ก่อตั้งขึ้นในปีคริสตศักราช 1954 คือเป็นเวลา 6 ปีมาแล้ว โดยได้รับฉันทานุมัติจากสภาพระสังฆราชแห่งประเทศไทย และได้รับการจดทะเบียนเป็นสมาคมถูกต้องตามกฎหมายทุกประการ วัตถุประสงค์ในการก่อตั้งสมาคม ก็เพื่อใช้เป็นศูนย์รวมของคาทอลิกทั้งประเทศ ในด้านสื่อสารติดต่อทั้งภายในและภายนอกประเทศ ในด้านส่งเสริมความสามัคคี ในด้านเผยแพร่วิชาความรู้และในด้านช่วยงานพระศาสนา คือช่วยเหลือพระสงฆ์ในกิจกรรมคาทอลิกต่าง ๆ

ตลอดระยะเวลา 6 ปีที่สมาคมนี้ได้ดำเนินกิจการมา คณะกรรมการแต่ละชุดก็ได้พยายามสร้างสรรค์ และทำงานกันอย่างไม่เห็นแก่เหน็ดเหนื่อย เพื่อความเจริญก้าวหน้าของสมาคม ฯ แต่ก็จำเป็นต้องยอมรับว่าทุกอย่างยังอยู่ในขั้นเริ่มต้นเท่านั้น เนื่องจากขาดกำลังทรัพย์และคน คณะกรรมการชุดปัจจุบัน จึงได้ปรึกษาหารือกันในอันที่จะหาทุนทรัพย์สักก้อนหนึ่งเพื่อสร้างสำนักงานถาวรของสมาคม เพราะขณะนี้สมาคมยังต้องอาศัยสถานที่ของ

วัดพระมหาไถ่เป็นที่อำนวยการ แต่สมาคมยังต้องกล่าวด้วยความจริงใจว่า ทางคุณพ่อคณะพระมหาไถ่ ได้มีใจเมตตาให้ความอุปการะและอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ ตลอดจนคอยแนะนำ และให้กำลังใจแก่สมาคมตลอดมา ซึ่งทางสมาคม ฯ รู้สึกซาบซึ้งในไมตรีจิตอันนี้เป็นอย่างยิ่ง แต่เหตุที่ต้องหาสถานที่ของสมาคมเอง ก็เพราะต้องการให้สมาคมเป็นศูนย์รวมของกิจกรรมคาทอลิกทุกแขนง ทั้งนี้มิได้หมายความว่า ให้กิจการคาทอลิกทุกแขนงมาขึ้นกับสมาคม แต่ละแขนงคงดำเนินการต่อไป และขึ้นตรงต่อหัวหน้าของตนเองตามเดิม สมาคม ฯ จะไม่เข้าไปก้าวก่ายในกิจการของเขาแต่อย่างใด ที่ว่าเป็นศูนย์รวมนั้น หมายความว่าสมาคม ฯ เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมาอาศัยใช้สถานที่นี้ได้ แทนที่จะอยู่กันอย่างกระจัดกระจาย ซึ่งไม่สะดวกหลายประการดังที่เห็นกันอยู่แล้ว.

การที่จะได้มาซึ่งสถานที่อันเหมาะสม จำเป็นต้องใช้เงินเป็นจำนวนมาก และสถานะทางเศรษฐกิจปัจจุบันไม่มีวิธีการหาเงินอื่นใดเหมาะสมเท่ากับการจัดงานกุศลวาณิชย์ขึ้น เพราะเปิดโอกาสให้คนจำนวนมากมีส่วนร่วมในกุศลครั้งนี้ อีกทั้งไม่สร้างภาระให้แก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือคณะหนึ่งคณะใดโดยเฉพาะ แต่ส่วนเสียก็มี คือสมาคมฯ ต้องบอกบุญขอความช่วยเหลือไปยังโรงเรียน บริษัทห้างร้าน ตลอดจนเอกชน ให้มาช่วยกันจัดงานครั้งนี้ เพราะลำพังแต่สมาคม ฯ แล้ว จะไม่สามารถจัดงานครั้งนี้ได้เลย แต่ก็เป็นที่น่ายินดีอย่างยิ่งที่จะกล่าวว่าการจัดงานครั้งนี้ได้รับการสนับสนุนช่วยเหลืออย่างเต็มที่จากบรรดาโรงเรียน บริษัท ห้างร้าน และเอกชนผู้มีจิตศรัทธา เป็นจำนวนมาก กระผมและคณะกรรมการสมาคม ฯ รู้สึกตื้นตันใจและซาบซึ้งในไมตรีจิตและกุศลเจตนาอันนี้เป็นอย่างยิ่ง จนไม่สามารถสรรหาคำพูดอันเหมาะสม มากล่าวขอบคุณบรรดาท่านเหล่านี้ได้ นอกจากขออธิษฐานท่านนักบุญโยเซฟองค์อุปถัมภ์ของสมาคมนี้ได้ช่วยวิงวอนพระผู้เป็นเจ้า โปรดประทานพร สนองตอบท่านเหล่านั้นเป็นร้อยเท่าพันทวี การพรรณนาความรู้สึกอันจริงใจของกระผมและคณะกรรมการคงจะไม่สมบูรณ์ ถ้าหากเว้นที่จะกล่าวขอบคุณ โรงเรียนอัสสัมชัญเป็นพิเศษ ที่ได้กรุณาให้ยืมสถานที่เป็นที่จัดงาน ตลอดจนอำนวยความสะดวกต่าง ๆ อย่างดียิ่ง.

บัดนี้ ได้อุดมฤกษ์แล้ว กระผมในนามคณะกรรมการและสมาชิกของสมาคม ขอกราบเรียนเชิญพระคุณเจ้า ได้โปรดเปิดงานนี้ เพื่อเป็นสิริสวัสดิพิพัฒนมงคลแก่งานนี้สืบไป.

อภิปรายปัญหา
เรื่อง
"ศาสนาเป็นแสงสว่างของชีวิต"

คณะผู้อภิปรายประกอบด้วย

อาจารย์สัญญา ธรรมศักดิ์	ผู้ดำเนินการอภิปราย
อาจารย์ปุ่ย โรจนบุรานนท์	ผู้แทนพุทธศาสนา
นายรังสฤษดิ์ เชาวน์ศิริ	ผู้แทนศาสนาอิสลาม
บาทหลวงบุญเลิศ ธาราฉัตร	ผู้แทนคริสตศาสนา
น.อ. ชากร ทัตตานนท์	ผู้แทนศาสนาพราหมณ์
บัณฑิตวิทยาธร สุกุล	ผู้แทนศาสนาฮินดู
นายณรงค์ สัจมารค	ผู้แทนศาสนาซิกข์

เนื่องในงานชุมนุมองค์การศาสนาต่าง ๆ ในประเทศไทย
และงานแสดงวิวัฒนาการทางศาสนา
เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2507
ที่หอประชุมคุรุสภา

ผู้ดำเนินการอภิปราย

ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย วันนี้เป็นวันดีของพวกเราวันหนึ่ง นับว่าเป็นนิมิตมงคลเพราะได้มีการชุมนุมผู้แทนขององค์การทางศาสนาต่าง ๆ ขึ้น ณ คุรุสภาในวันนี้ กระผมมีหน้าที่ที่จะดำเนินการอภิปรายในหัวข้อที่ว่า "ศาสนาเป็นแสงสว่างของชีวิต" กระผมอยากจะให้ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายได้ทำใจให้มีความสบายเสียก่อน เพราะรายการของเราเป็นรายการที่จะต้องมีความสบายทั้งกายและใจ ไม่ต้องเคร่งเครียดให้เป็นพิธีกรรม หรือพิธีการอะไรหนักหนา เราจึงจะเข้าใจและได้รับประโยชน์ในการที่จะได้ฟังการอภิปรายของท่านผู้รู้ในวันนี้ นี่ก็เป็นข้อที่ 1

ข้อที่ 2 กระผมจะขอแนะนำท่านผู้อภิปรายให้ท่านผู้ฟังได้รู้จัก สำหรับการแนะนำนั้นกระผมขอแนะนำโดยจะถือเป็นกันเองตามลำดับจากซ้ายมาขวา คนนั่งสุดท้ายท่านทั้งหลายคงรู้จักกันดีแล้ว คือท่านอาจารย์ปุ่ย โรจนบุรานนท์ ท่านเป็นนายกพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ จึงถือได้ว่า ท่านเป็นผู้นำของชาวพุทธไทยคนหนึ่ง ในส่วนตำแหน่งราชการของท่านนั้น ท่านเป็นรองปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ฉะนั้น จึงนับว่าท่านเป็นนักบริหารที่มีฐานะสูงคนหนึ่ง และเป็นผู้มีความรู้ความสามารถคนหนึ่งของเรา ในส่วนคุณวุฒิประจำตัวท่านได้รับปริญญาทางวิทยาศาสตร์มาจากต่างประเทศ และท่านได้รับปริญญาทางกฎหมายในประเทศ และเป็นผู้ชำนาญการพิเศษทางวิทยาศาสตร์

คนที่นั่งถัดมา คือ คุณรังสฤษดิ์ เชาวน์ศิริ ท่านผู้นี้มีดีกรีเป็นอันมาก น่าเลื่อมใสอย่างยิ่ง คือท่านเป็น วท.บ. วิทยาศาสตร์บัณฑิตของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย เป็นธรรมศาสตร์บัณฑิตหรือนักกฎหมายจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และยังเป็นเนติบัณฑิตไทยแห่งสำนักอบรมกฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา ท่านได้เคยดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาแห่งศาลยุติธรรมไทยมาแล้ว และเวลานี้ท่านเป็นอาจารย์ในอิสลามวิทยาลัย

ท่านต่อมาทางซ้ายของผมนี่คือ นาวาอากาศเอก ชากร ทัตตานนท์ ท่านผู้นี้เป็นนายทหารในกองทัพอากาศแห่งประเทศไทย ตำแหน่งของท่านเป็นรองผู้อำนวยการศูนย์ยุทธการแห่งกองทัพอากาศ ท่านได้ศึกษาทางวิชา พราหมณ์ศาสตร์ อันเกี่ยวเนื่องกับศาสนาพราหมณ์มาเป็นอย่างสูง และท่านได้ศึกษาคัมภีร์พระเวทอันเป็นคัมภีร์ยอดยิ่งของศาสนาพราหมณ์มาอย่างช่ำชองอีกประการหนึ่งด้วย ด้วยเหตุฉะนี้เองท่านจึงได้ปรากฏชื่อมาเป็นผู้แทนศาสนาพราหมณ์

ต่อไปทางขวาของผมนี่คือ คุณณรงค์ สัจมารค ผู้แทนศาสนาซิกข์ ท่านผู้นี้มีคุณวุฒิได้ศึกษาที่มหาวิทยาลัยปัญจาบแห่งประเทศอินเดีย และได้รับปริญญาเรียกว่า ญาณีมาจากมหาวิทยาลัยนั้น ท่านเป็นอุบาสกและเป็นผู้นำคนหนึ่งในศาสนาซิกข์ และ ท่านเป็นสมาชิกตลอดชีพของพุทธสมาคมแห่งประเทศไทย และเป็นสมาชิกตลอดชีพแห่งยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทยด้วย

ท่านต่อไปคือ ท่านบัณฑิตวิทยาธร สุกุล ซึ่งเป็นผู้แทนศาสนาฮินดู ท่านผู้นี้มีคุณวุฒิที่น่าทึ่งมาก คือได้ศึกษาที่มหาวิทยาลัยพาราณสี ท่านเกิดในประเทศไทยแต่ว่าไปศึกษาที่พาราณสีตั้งแต่อายุ 6 ขวบ ถึงอายุ 23 ปี การศึกษาที่มหาวิทยาลัยพาราณสีนั้น ในที่สุดท่านก็ได้ปริญญาตรีทางภาษาสันสกฤต และได้ปริญญาโททางพิธีกรรมแห่งศาสนาฮินดู แล้วท่านยังอุตส่าห์มาศึกษาวิชาสามัญในประเทศไทยถึงกับสอบไล่ได้มัธยมปีที่ 6 แต่ท่านขอตัวกับผมว่า ท่านไปเมืองพาราณสีเสียนาน ทำให้พูดภาษาไทยไม่ชัด ท่านขออภัยด้วย เวลานี้ท่านเป็นพราหมณ์ประจำวัดพระพิษณุที่อำเภอยานนาวา จังหวัดพระนคร

ต่อไปท่านสุดท้ายทางขวามือของผมคือ ท่านบาทหลวงบุญเลิศ ธาราฉัตร ท่านผู้นี้ขณะนี้เป็นพระสงฆ์ทางศาสนาโรมันคาทอลิก ประจำอยู่ที่โบสถ์นักบุญโยเซฟที่ตรอกจันทน์ คุณวุฒิของท่านนั้น ท่านได้ศึกษาวิชาเทววิทยา หรือที่ฝรั่งเขาเรียกว่า Theology มาเป็นเวลา 4 ปี ได้ศึกษาทางปรัชญาคือ Philosophy มา อีก 1 ปี การศึกษาของท่านนี้เป็นการศึกษาในต่างประเทศ ก็เป็นอันว่าในวันนี้เราได้ผู้ทรงคุณวุฒิอันเลิศทั้งนั้น ที่จะมาแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกของท่านในประเด็นที่เราจะพูดกันคือ ศาสนาเป็นแสงสว่างแห่งชีวิต

สำหรับการอภิปรายนี้ กระผมใคร่จะทำความเข้าใจกับท่านผู้ฟังทั้งหลายด้วยความเคารพว่า เป็นลักษณะของการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของกันและกัน และเป็นลักษณะของการแสดงทัศนะของผู้ที่เคารพเลื่อมใสในพระศาสนาหนึ่ง ๆ ว่า ศาสนานั้นเป็นแสงสว่างของชีวิตอย่างไร การอภิปรายในลักษณะนี้ไม่ใช่การที่จะโต้เถียงหรือตั้งโหวตแพ้ชนะเหมือนกับโต้วาทีที่เขาทำกันเล่นเป็นของรื่นเริง แต่ว่าการอภิปรายนี้ เป็นเรื่องของความรู้ ของความรู้สึก และก็วิธีการอภิปรายก็ไม่ใช่เรื่องของเล็คเช่อร์ ไม่ใช่ว่าท่านผู้หนึ่งจะนั่งเล็คเช่อร์ จบแล้วก็แล้วไปก็ไม่ใช่เช่นนั้น เป็นเรื่องที่ท่านผู้อภิปรายคนอื่นหรือว่ากระผมซึ่งเป็นผู้ดำเนินการอภิปรายจะขอทราบเรื่องหนึ่งเรื่องใดให้ชัดเจนขึ้นอีก หรือผมจะสงสัยประการใด หรือผมจะแย้งประการใด ก็ควรจะขออภัยที่ต้องขอให้ทำได้ เพื่อความกระจ่างชัดขึ้น ซึ่งประเด็นในปัญหานี้ ก็เวลาของเราที่ท่านเจ้าหน้าที่บอกไว้ว่าเวลา 10.00 นาฬิกาเริ่ม แล้วก็ไม่มีเวลาที่สุดมีรายการอื่น ไปเริ่มเอา 11.00 นาฬิกา แต่กระผมคิดว่าเราจะอภิปรายไปจนกระทั่งถึง 13.00 นาฬิกา เห็นจะไม่ไหวแน่ เพราะฉะนั้นลักษณะของการอภิปรายก็ประมาณชั่วโมงครึ่ง

ถึงสองชั่วโมงเป็นอย่างมาก นี่กระผมขอซ้อมความเข้าใจของท่านทั้งหลายผู้ฟังในขณะนี้ด้วย. ทีนี้สำหรับประเด็นหัวข้อเรื่องนี้ ผมอยากให้ท่านผู้ฟังทั้งหลายได้ทำจิตใจอะไรไว้สักอย่างหนึ่ง แล้วก็จะได้ผลดีขึ้นเป็นอันมาก

จริงอยู่ในที่นี้เราทั้งหลายเป็นศาสนิกชนทั้งนั้น ไม่ศาสนาใดก็ศาสนาหนึ่งแล้วก็ถ้าจะพูดกันโดยทั่วไป เราก็ควรจะรู้แล้วเชื่อแล้วว่าศาสนาของเราเป็นแสงสว่างของชีวิต แต่ถ้าเราทำใจเสียว่า เราเชื่อแล้วแน่แล้วว่าศาสนาเป็นแสงสว่างของชีวิต เรามาฟังอย่างนี้รสชาติจะไม่มีถึงขนาด จึงขอให้ท่านทั้งหลายจงทำใจให้เป็นเครื่องหมายคำถามไว้ก่อนจะดีมาก จะดีกว่าคือทำใจเป็นเครื่องหมายคำถามไว้ก่อนว่า ศาสนานี้เป็นแสงสว่างของชีวิตจริงหรือ, จริงหรือไม่จริง ทำเครื่องหมายคำถามไว้ก่อนแล้ว และท่านไปลงมติเอาในใจของท่านเองแต่ละท่าน ในภายหลังที่ได้ฟังอภิปรายเรื่องนี้แล้ว ก็จะเป็นการดีมาก มันจะซึ้งเข้าไปอีกมาก เพราะฉะนั้นกระผมจึงขอให้ท่านทำใจอย่างนี้ไว้ก่อน ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ เด็กนักเรียนมีเป็นอันมาก ข้างบนนี้เต็มหมด นักเรียนเต็มหมด ข้างล่างมีผู้ใหญ่ผู้มีเกียรติ ข้างบนนักเรียนเต็มหมด ฉะนั้นนักเรียนทั้งหลายจงทำใจไว้ให้สบาย ๆ แล้วทำใจเป็นคำถามไว้เสียก่อน ว่าศาสนาเป็นแสงสว่างของชีวิตจริงหรือไม่จริง สมมุติว่าเราไม่เคยนับถือศาสนาใดเลย แม้พ่อแม่จะเป็นพุทธ เป็นพราหมณ์ เป็นคริสต์ เรานี่เป็นเด็กหนุ่มเด็กสาวไม่สนใจเลยในศาสนาวันนี้มาลองฟังดูซิว่า จริงหรือไม่จริง ที่ว่าศาสนาเป็นแสงสว่างของชีวิต นี่กระผมคิดว่าถ้าเราตั้งหลักใจดังนี้ผลของงานวันนี้จะได้เต็มบริบูรณ์

ต่อไปนี้ผมจะขอเชิญท่านผู้อภิปรายที่นี่เริ่มอภิปรายและขอเรียนว่า โดยที่มีผู้แทนศาสนามาหลายศาสนา และผมไม่ได้นัดหมายกันมาก่อนเลยว่า จะพูดกันอย่างไร เมื่อกี้ที่พบกันเมื่อเจ้าหน้าที่เรียก เป็นเรื่องที่ขอทราบประวัติและคุณวุฒิของท่านโดยย่อเท่านั้น แต่ไม่ได้นัดหมายกันเลยว่า จะมาพูดกันว่าอย่างไร ฉะนั้นจึงปล่อยให้ท่านพูดกันตามที่ท่านเห็นสมควรจริง ๆ ไม่มีการนัดหมายเข้ากรอบเข้าแนวอะไรกันเลย ทั้งนี้กระผมเห็นว่าจะเป็นผลดีแก่ท่านผู้ฟังยิ่งขึ้น ฉะนั้นผมจะขอเชิญตามลำดับมาเสียก่อน เอาทางขวามาเสียก่อนเรื่อยมาทางซ้ายท่าจะดี เมื่อกี้เราแนะนำทางซ้ายไปทางขวา คราวนี้อภิปรายขวามาซ้าย จึงขอเชิญท่านบาทหลวงบุญเลิศ ธาราฉัตร

บาทหลวงบุญเลิศ

ขอเจริญพร ท่านประธานและท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย อาตมารู้สึกเป็นเกียรติที่ได้รับอนุมัติจากท่านประธานให้อภิปรายเนื่องในงานแสดงวิวัฒนาการทางศาสนาในครั้งนี้ ในหัวข้อที่ว่า "ศาสนาเป็นแสงสว่างแห่งชีวิต" อาตมาใคร่ขอกล่าวด้วยความรู้สึกอันจริงใจว่าคณะกรรมการได้ตั้งหัวข้ออภิปรายดังกล่าวอย่างเหมาะสมที่สุด

พระคริสตเจ้า องค์ศาสดาของคริสตชนทั้งหลาย ได้ทรงกล่าวว่า Ego sum lux mundi เราคือแสงสว่างของโลก" เราท่านย่อมทราบดีอยู่แล้วว่า ถ้าปราศจากแสงสว่างจากดวงอาทิตย์ ชีวิตทั้งหลายในโลกเรานี้จะอยู่ในความมืดอับเฉาและตายไปในที่สุดฉันใด ถ้าไม่มีศาสนา มนุษย์จะอยู่ในความมืดและความลุ่มหลง ฉันนั้น

ความมืดและความลุ่มหลงนี้แหละ เป็นเหตุให้มนุษย์ตกอยู่ใต้อำนาจฝ่ายต่ำ คือการปล่อยตัวตามราคตัณหา มนุษย์ไม่อาจรู้ได้ว่าตัวมาจากไหน อยู่ในโลกนี้ต้องปฏิบัติอย่างไร และกำลังเดินทางไปไหน ศาสนาเท่านั้นจะเป็นดวงประทีปที่แท้ และโชติช่วงส่องให้มนุษย์เห็นทางที่ถูกต้อง และช่วยให้เราสามารถปฏิบัติหน้าที่อย่างครบครัน จนบรรลุถึงจุดหมายของเรา

ฉะนั้น ผู้ที่ไม่มีศาสนา เจริญชีวิตอยู่ในโลกนี้ เหมือนกับว่า "กินเพื่ออยู่ อยู่เพื่อกิน" ทำงานไปวันหนึ่ง ๆ, สนุกไปวันหนึ่ง ๆ, ไม่มีอะไรมากไปกว่านั้น. นอกจากนั้น เขาเป็นบุคคลที่ไม่น่าไว้ใจ รัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หวาดหวั่นและเฝ้าระวังอยู่ทุกขณะ ดังที่ท่านนายกรัฐมนตรีได้กล่าวไว้ในตอนเช้า บุคคลจำพวกนี้ ลดศักดิ์ศรีอันสูงส่งของมนุษย์ให้ต่ำลงไปอย่างน่าเสียดาย

อาตมาและท่านที่เคารพทั้งหลาย อีกร้อยปีข้างหน้าคงจะไม่มีใครในพวกเรามีชีวิตอยู่บนแผ่นดินนี้อีก เราทุกคนต้องตาย ความตายกำลังคอยเราอยู่ ใครไม่กลัวตายบ้าง? ทำไมข้าพเจ้าจึงต้องตาย? แม้ว่าเราอยากหนีให้พ้น แต่ในที่สุดทุกคนก็ต้องลาโลกนี้ไปสักวันหนึ่ง ลาไปไหน?..........ไม่ทราบ

ศาสนาคาทอลิกสอนว่า มนุษย์มิใช่มีแต่ชีวิตชั่วคราวในโลกนี้เท่านั้น แต่ยังมีชีวิตอีกชีวิตหนึ่ง เป็นชีวิตอมตะ, เป็นชีวิตแห่งความบรมสุขหรือความทุกข์ทรมาน ก็สุดแล้วแต่ความประพฤติในชีวิตปัจจุบัน

ชีวิตของเราทุกคนในโลกนี้ เปรียบเสมือนการเดินทาง บนทางอันขรุขระทุรกันดาร ต้องประสบมรสุมของราคตัณหา และความวุ่นวายนานาประการ ศาสนาเท่านั้น ช่วยให้เราชนะอุปสรรคดังกล่าวและบรรลุถึงจุดหมายโดยราบรื่น

ในเมื่อชีวิตอมตะแห่งความสุขหรือความทุกข์ฉกาจฉกรรจ์ขึ้นอยู่กับชีวิตชั่วคราวในโลกนี้ ฉะนั้น ปัญหาใหญ่และสำคัญที่สุดอยู่ที่ว่า เราจะต้องใช้ชีวิตชั่วคราวในโลกนี้อย่างไร

พระคริสตเจ้าทรงบัญญัติไว้ว่า "จงรักพระผู้เป็นเจ้าด้วยสิ้นสุดจิตใจ ด้วยสิ้นสุดวิญญาณ และด้วยสิ้นสุดกำลังของตน และจงรักเพื่อนมนุษย์เสมือนหนึ่งตัวเอง"

นี่คือยอดบัญญัติ ซึ่งสั่งให้มนุษย์ปฏิบัติต่อพระผู้เป็นเจ้าและเพื่อนมนุษย์ ด้วยความรักต่อพระเป็นเจ้า ดุจลูกต่อบิดา ด้วยความรักต่อเพื่อนมนุษย์อย่างฉันพี่ฉันน้อง

พระคริสตเจ้าทรงสอนให้เราเรียกพระเป็นเจ้าว่า เป็นพระบิดาของเรา จึงเป็นที่น่ายินดีที่ว่ามนุษย์ทุกคนไม่ว่าจะผิวดำ ผิวขาว หรือเหลือง ทุกชาติ ทุกภาษา ทุกศาสนา เมื่อเป็นมนุษย์แล้วก็เป็นพี่น้องกันทั้งนั้น จึงต้องรักกัน ต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน คนรวยช่วยคนจน คนฉลาดช่วยคนโง่ คนมีสุขภาพดีช่วยคนป่วยไข้และพิการด้วยความรักที่แท้ ด้วยภราดรภาพที่แน่นแฟ้น ไม่ใช่ช่วยเพื่อให้พ้นความรำคาญ ไม่ใช่ช่วยเพราะสงสารเท่านั้น แต่เพราะรักเขาในฐานะที่เป็นพี่น้อง มีบิดาเดียวกัน

บัญญัติที่สั่งให้เรารักพระและเพื่อนมนุษย์ มีความสัมพันธ์กันอย่างแน่นแฟ้น จนแยกกันเสียมิได้ ถ้าขาดประการใดประการหนึ่งแล้ว อีกประการหนึ่งก็ใช้ไม่ได้ ดังในพระคัมภีร์กล่าวไว้ว่า "ผู้ที่อ้างตนว่ารักพระ แต่ไม่รักเพื่อนมนุษย์ ผู้นั้นมุสา"

อันว่าเพื่อนมนุษย์นั้นมิได้หมายถึง ญาติพี่น้อง มิตรสหายเพื่อนร่วมชาติเท่านั้น แต่พระคริสตเจ้ายังกำชับว่า จงรักและหวังดีพร้อมทั้งอภัย แม้กระทั่งศัตรูของท่านด้วย

ปัจจุบันนี้ เรารู้สึกภูมิใจในกิจการสงเคราะห์ ซึ่งนานาประเทศ ปฏิบัติต่อผู้ยากจนแร้นแค้น เช่น สร้างโรงพยาบาลบรรเทาทุกข์ผู้เจ็บไข้ สร้างโรงเรียน เพื่อทำลายอวิชชา สร้างโรงเลี้ยงเด็กกำพร้า เด็กอนาถา เพื่อให้ได้รับการดูแลเอาใจใส่สมกับศักดิ์ศรีของมนุษย์ และอื่น ๆ อีกมาก ดังที่เราทราบดีแล้ว

กิจการสังคมสงเคราะห์ดังกล่าว พระศาสนจักรคาทอลิกได้ริเริ่มเป็นเวลาช้านานมาแล้ว โดยยึดคำสั่งสอนซึ่งเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุด กล่าวคือ ความเป็นภราดรภาพอันแท้จริงและแน่นแฟ้น ด้วยเหตุนี้ ทำให้มีนักบวชเป็นแสนเป็นล้าน และฆราวาสอีกเป็นจำนวนมาก สละประโยชน์ส่วนตัว เพื่อประโยชน์ส่วนรวม นักบวชเหล่านั้นสละสิทธิ์ที่จะมีครอบครัวของตน หาใช่เพื่อหนีความลำบากของครอบครัว แต่เพื่อมีครอบครัวที่ใหญ่กว่าต่างหากและสู้กับความลำบากกว่านั้นอีก โดยถือว่าการปฏิบัติต่อผู้ยากจนแร้นแค้น ต่อผู้ป่วยไข้ และอื่น ๆ เป็นการปฏิบัติต่อองค์พระคริสตเจ้าเอง ดังที่พระองค์ได้กล่าวไว้ว่า "เชิญเถิดท่านผู้อยู่ในพระพรของพระบิดา เชิญมาครอบครองอาณาจักรที่เตรียมไว้แล้วสำหรับท่าน เพราะว่าเมื่อเราหิว ท่านให้เรากิน เมื่อเรากระหายท่านให้เราดื่ม เมื่อเราพลัดถิ่น ท่านให้เราอาศัย เราไม่มีเครื่องนุ่งห่ม ท่านให้เสื้อผ้า เราป่วยไข้ ท่านก็มาบรรเทา เราถูกจองจำ ท่านก็มาเยี่ยมเยียน เวลานั้น ผู้ใคร่ธรรมจะพากันร้องว่า ข้าแต่พระเป็นเจ้า ข้าพเจ้าเคยเห็นพระองค์เมื่อใด และข้าพเจ้าถวายอาหารแก่พระองค์เมื่อใด พระองค์กระหายน้ำ ข้าพเจ้าได้ให้พระองค์ดื่มเมื่อใด พระองค์พลัดถิ่นและข้าพเจ้าต้อนรับพระองค์เมื่อใด พระองค์ไม่มีเสื้อผ้านุ่งห่ม ข้าพเจ้าได้ถวายเสื้อผ้าเมื่อใด พระองค์ป่วยไข้หรือถูกจองจำ ข้าพเจ้าไปเยี่ยมพระองค์เมื่อใด พระองค์จึงจะปูนรางวัลให้ พระคริสตเจ้าตรัสว่า ทุกครั้งที่ท่านปฏิบัติกับผู้ต่ำต้อยที่สุดในบรรดาพี่น้องท่านได้ปฏิบัติต่อเราเอง"

ท่านประธานและท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย คำสั่งสอนของพระคริสตเจ้าดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่าพระองค์ได้ยกผู้ต่ำต้อยที่สุดเป็นตัวพระองค์เอง ฉะนั้น การสังคมสงเคราะห์ต่าง ๆ เพื่อช่วยผู้ยากเข็ญ จึงตรงกับอุดมการของพระศาสนาคาทอลิก

เท่าที่อาตมาได้อภิปรายมาจนถึงบัดนี้ ก็ย่อมเป็นที่ทราบแล้วว่า ศาสนาเป็นประทีปของชีวิต และหน้าที่ของมนุษย์แต่ละคน ต่อกันและกัน และต่อสังคม อาตมาขอกล่าวอีกสักเล็กน้อยตามทรรศนะที่ว่า ศาสนาเป็นแสงสว่างของชีวิตนั้น ให้ความสว่างอย่างไรบ้างต่อบุคคลผู้ปฏิบัติ

อาตมาและท่านทั้งหลายได้เคยทำผิดมาแล้วไม่มากก็น้อย ไม่มีใครที่ไม่เคยทำผิด เมื่อทำผิดก็รู้สึกหนักใจและเป็นทุกข์ เหมือนผู้ประพฤติโจรกรรม ซึ่งต้องระเหระหนหลบสายตา

ประชาชน และผู้รักษากฎหมาย เมื่อไรจะพ้นทุกข์ เมื่อไรจะพ้นผิด จะได้สบายใจ ไม่มีใครทราบ เราจึงพยายามสร้างความดีชดเชยความผิดที่เราได้กระทำ เมื่อไรจะพอไม่มีใครทราบ. พระคริสตเจ้าได้ทรงสอนเราว่า พระบิดาในสวรรค์ทรงให้อภัยโทษแก่ทุกคนซึ่งมีน้ำใจดี ปฏิบัติดีและสละความชั่วของตน เพราะรักพระเป็นเจ้า พระคริสตเจ้าได้เสด็จมาเป็นมนุษย์ ยอมทนทุกข์ทรมานอย่างสาหัส และยังยอมสิ้นพระชนม์บนกางเขน ก็เพื่อชดเชยบาปของมนุษย์. พฤติการณ์ดังกล่าวแสดงให้มนุษย์รู้ว่า มนุษย์ทุกคนได้รับการอภัยโทษของตน โดยมหาทรมานและการสิ้นพระชนม์ของพระคริสตเจ้า และจะได้ตั้งต้นสร้างคุณงามความดีต่อไปด้วยความหวังในความเมตตาของพระเจ้า

ท่านประธานและท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย อาตมาได้รบกวนเวลาอันมีค่าของท่านมาพอสมควรแล้ว ก่อนที่อาตมาจะยุติการอภิปราย ใคร่ขออนุญาตยกพระดำรัสของพระคริสตเจ้าอีกสักเล็กน้อย เพื่อสนับสนุนหัวข้อที่ว่า "ศาสนาคือแสงสว่างของชีวิต" พระคริสตเจ้าได้ตรัสว่า "เราคือหนทาง, ชีวิต และความจริง" ผู้ที่ปฏิบัติตามคำสั่งสอนของพระองค์ ผู้นั้นจะพบทางดำเนินชีวิตไปสู่ความสุข จะพบความจริง "Veritas liberabit vos ความจริง จะทำให้เป็นไท" พระองค์ได้ตรัสไว้ซึ่งก็เป็นยอดปรารถนาของท่าน บรรพบุรุษของเราได้รักษามรดกแห่งความเป็นไทยด้วยเลือด เนื้อ และชีวิต จึงเป็นหน้าที่ของเราที่จะรักษามรดกอันมีค่าชิ้นนี้ไว้เช่นกัน นอกเหนือไปจากความเป็นไทยดังที่กล่าวมาแล้ว ความเป็นไทยของเราจะสมบูรณ์อย่างแท้จริง หากว่าเราสามารถเอาชนะราคตัณหาและกิเลสทั้งปวง เราจึงอาจกล่าวได้เต็มปากว่า เราเป็นไทยทั้งกายและใจ

ในนามของชาวคาทอลิกในประเทศไทย อาตมาขอขอบคุณท่านประธาน และกรรมการทุกท่าน ตลอดจนกรมการศาสนาที่ได้จัดงานแสดงวิวัฒนาการทางศาสนาในครั้งนี้, เปิดโอกาสให้ศาสนิกชนของศาสนาต่าง ๆ ได้พบปะสังสรรค์แลกเปลี่ยนความรู้ เป็นการเพิ่มความสามัคคีในหมู่ศาสนิกชนทั้งมวล............ขอบคุณ

ผู้ดำเนินการอภิปราย

ที่นี้ผมอยากจะเรียนถามท่านบาทหลวงนิดเดียว ศาสนาในทรรศนะของท่านมีบ้างไหมครับ ที่ทำให้คนติด ติด ติดหลงไปจนกระทั่งเขาบอกว่าเป็นยาเสพติด มีบ้างไหมครับมีวี่แววบ้างไหมครับในศาสนาคริสต์ ?

บาทหลวง

อันที่จริงรากฐานที่สำคัญที่สุดในศาสนาคาทอลิก ก็คือความรักต่อพระเป็นเจ้าและเพื่อนมนุษย์ ข้าพเจ้าไม่เห็นทางว่า ศาสนานี้จะหลอกผู้ใดให้เสพเหมือนกับ "เฮโรอีน" หรือฝิ่นที่ติดกันจนทิ้งไม่ได้ เช่นนั้น แต่ถ้าหากว่าเขาจะติดกันอย่างจริงจัง แต่ก็ติดด้วยน้ำจิตน้ำใจและติดด้วยความรักเหนือธรรมชาติ คือรักพระผู้เป็นเจ้าและเพื่อนมนุษย์ เพื่อจะได้ช่วยตัวของตัวเองและเพื่อนมนุษย์ ให้บรรลุถึงความสุขนิรันดร์ในสวรรค์

ผู้ดำเนินการอภิปราย

เข้าใจ เข้าใจ น่าฟังมากครับ ขอบคุณ.... คุณบัณฑิตครับ ท่านบัณฑิตมีอะไรจะแสดงความคิดเห็นพอสมควรและกระทัดรัดพอดี ๆ เชิญครับ

บัณฑิตวิทยาธร สุกุล

ท่านสุภาพสตรี ท่านสุภาพบุรุษ และท่านพี่น้องศาสนิกชนทั้งหลาย ก่อนอื่นข้าพเจ้าต้องขอประทานอภัยเนื่องจากข้าพเจ้ามีความรู้ทางภาษาไทยเล็กน้อย ไม่สามารถที่จะพูดให้ชัดเจนอะไรไปมากกว่านี้ได้ แต่หวังว่าคงได้รับอภัยจากท่านถ้าหากว่าข้าพเจ้าพูดผิดในหลักภาษาไทยบ้าง ศาสนาเป็นแสงสว่างของชีวิตแน่นอนไม่มีปัญหาอะไรเลย เพราะฉะนั้นเป็นความจริง แต่เป็นอยู่ไม่น้อยที่ผู้ไม่เข้าใจและไม่มีความรู้ทางศาสนาพูดกันว่าศาสนาไม่เห็นจะมีประโยชน์อะไรเลย เสียเวลาที่ไปเรียนรู้ไปหาความเข้าใจ สู้เอาเวลามาทำอย่างอื่นหรือมาหาเงินหาทองดีกว่า จึงนับว่าเป็นความคิดที่ผิดอย่างมากทีเดียว ในยุคปัจจุบันนี้ก็เห็นชัดอยู่แล้วว่า ผู้มีเงินทองทรัพย์สิน ผู้นั้นก็จัดได้ว่าเป็นผู้มีความสุขสบายมีเกียรติยศชื่อเสียงมีคนนับหน้าถือตา สำหรับผู้ไม่มีเงินทองทรัพย์สินนั้นเล่าก็กลับตรงกันข้าม ไม่มีเกียรติยศ ไม่มีความสุขมีแต่ความทุกข์ยากลำบาก เมื่อเราพิจารณาโดยผิวเผินก็รู้สึกว่าเป็นความจริง แต่ถ้าใช้สมองคิดดูให้ลึกซึ้งแล้ว ก็จะเห็นได้ว่าในยุควิทยาศาสตร์ซึ่งเจริญอย่างเต็มที่ในปัจจุบันแล้วมนุษย์นี้สามารถสร้างวัตถุเครื่องอุปโภคบริโภคต่าง ๆ เพื่อสนองตนให้ได้รับความสุขได้ไม่ว่าจะเป็นรถยนต์ เครื่องบิน เหล่านี้เป็นต้น แต่ความสุขสันติภายในจิตใจยังไม่มีเลย เราจึงพิสูจน์ได้อย่างชัดแจ้งว่าเงินทองทรัพย์สินนั้น ๆ ไม่สามารถสร้างความสุข ความสันติให้แก่มนุษยชนได้

เมื่อเป็นเช่นนี้แล้ว อะไรเล่าจะเป็นที่สร้างความสุขสันติให้แก่มนุษย์ได้? อะไรเป็นสิ่งที่สำคัญ? เราจะต้องค้นหาเพื่อสร้างความสุขให้แก่มวลมนุษย์ได้อย่างบริบูรณ์ เมื่อเราเพ่งจุดนี้แล้ว ก็ต้องมาพิจารณาใคร่ครวญดูว่า ในชีวิตของมนุษย์นี้มีสิ่งสำคัญอะไรบ้างที่เป็นมูลเหตุให้เกิดความสุข ความทุกข์ ทั้งนี้สุภาษิตโบราณคัมภีร์มหาภารตะกล่าวไว้ว่า "มน เอว มนุษฺยาณํ การณํ พนฺธ โมกฺษโย จิตฺเต จลติ สนฺสาโร นิศฺจเล โยคอุจฺยเต" (ภาษาสันสกฤต) หมายความว่า จิตนี่เองเป็นตัวการที่ก่อให้เกิดทุกข์เกิดสุข ผู้ที่ไม่รู้จักบังคับจิตของตนเองก่อให้เกิดทุกข์ได้ ผู้ที่รู้จักบังคับจิตใจของตนเองได้ก็ก่อให้เกิดสุข ทุกข์ไม่มี. การบังคับจิตใจนี้ เรียกว่า กรรมโยค ซึ่งผู้ที่สามารถบังคับจิตใจได้เราเรียกว่า โยคี พระราชกุมารสิทธัตถะก็ทรงได้ประสบมาแล้วว่า ในโลกนี้ไม่มีความสุข เป็นโลกที่เต็มไปด้วยความทุกข์ทรมาน พระองค์ถึงกับยอมสละราชบัลลังก์สละความสุข พระองค์สละลูกเมียออกเดินทางไปเพื่อแสวงหาความสุขความจริงความหลุดพ้น จนในที่สุดพระองค์ทรงพบว่า ความสุขของคนเราอยู่ภายในจิตใจเรานี่เอง ดังนั้นพระองค์จึงทรงบังคับจิตใจให้ตั้งอยู่ในสมาธิจนประสบผลสำเร็จได้บรรลุเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เมื่อพระองค์ตรัสรู้ความจริงอย่างวิเศษแล้ว ก็โปรดเทศนาสั่งสอนให้มวลมนุษย์ให้พ้นจากทุกข์. คุรุนานกเทพ, มูฮัมมัด และพระเยซู ผู้เป็นศาสดาของศาสนาต่าง ๆ พระฤษี พระมุนี แม้แต่พระเวททางศาสนาฮินดูก็สั่งสอนไว้ว่า ถ้าต้องการความสุขจะต้องบังคับจิตใจ ความสุข อยู่ภายในจิตใจนี่เอง เหมือนกับคำสั่งสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทุกประการ

เมื่อเรารู้แล้วว่าสุขทุกข์นี้มันอยู่ภายในจิตใจนี้เอง ก็ต้องรู้จักวิธี รู้จักทางบังคับจิตใจ ถ้าเป็นเช่นนี้แล้วก็ต้องถือศาสนาใดศาสนาหนึ่ง เพราะว่าบังคับจิตบังคับใจมีวิถีทางตามที่ทุกๆ ศาสนาที่พระศาสดาได้สั่งสอนไว้ในศาสนานั้นๆ เพราะถ้าเป็นคนไม่มีศาสนาแล้ว ก็ไม่มีการบังคับจิต เมื่อจิตไม่มีการบังคับ ภาวะจิตก็ฟุ้งซ่านตกอยู่ในความมืด ศาสนาเท่านั้นที่จะให้ความสว่างแก่มนุษย์ ให้มนุษย์มีศีลธรรม รู้จักบาปบุญคุณโทษ รู้จักอะไรดีอะไรชั่ว รู้จักวิธีการกระทำตามความเห็นหรือตามคำสั่งสอน ในความเชื่อถือนั้น ๆ ดังนั้นจึงพอจะรวมความได้ว่าผู้ที่ถือศาสนาคือ ผู้ที่มีจิตสว่างอยู่เป็นนิจสามารถสร้างแต่กรรมดี เว้นกรรมชั่วโดยใช้แสงแห่งศาสนาเป็นดวงประทีปนำทาง ซึ่งมีแต่จะนำความผาสุกมาให้ชั่วนิรันดร เพราะฉะนั้นเรียกได้อย่างแท้จริงว่าศาสนาเป็นแสงสว่างของชีวิตทั้งหลายอย่างแท้จริง ต่อไปถ้ามีโอกาสก็ให้ฟังเรื่องนิทานย่อย ๆ นิทานหนึ่งที่ถูกกับเรื่องนี้ด้วย

ผู้ดำเนินการอภิปราย

ขอบคุณครับ ท่านบัณฑิต ขอบคุณท่านบัณฑิตครับ ผมอยากจะเรียนซ้อมความเข้าใจถามสักนิดหนึ่ง คือท่านบัณฑิตได้กล่าวไว้ตอนต้นบอกว่า เงินทองทรัพย์สินนี้น่ะไม่ได้ให้ความสุขอย่างแท้จริงกับมนุษย์หรอก แต่ว่าเวลานี้นะครับ มนุษย์เป็นส่วนใหญ่ขวนขวายเรื่องหาเงิน หา ๆ ๆ ๆ, ได้แล้วก็ หา ๆ ๆ ๆ หาหมื่นมาเป็นหาแสน หาแสนมาเป็นหาล้าน ดูมันยิ่งใหญ่นัก บางคนไม่เป็นอันกินอันนอน บางคนก็คิดเรื่องอื่นไม่ได้นอกจากเรื่องหาเงินอย่างนี้ ท่านบัณฑิตว่าเขาเดินไปหาความมืดหรือเขาเดินไปหาทางความสว่าง กรุณาให้ความคิดอีกข้อหนึ่ง

บัณฑิตวิทยาธร สุกุล

ศาสนาทุก ๆ ศาสนา และศาสนาฮินดูด้วย สั่งสอนไว้ว่ามนุษย์แสวงหาความสุขความสว่าง แต่ความสุขในโลกนี้ที่เราได้จากเงินทองทรัพย์สินชั่วคราว วันนี้มี อาจจะพรุ่งนี้ฉิบหายหมดไม่มีเลย เพราะฉะนั้นมีสุขอย่างบริบูรณ์เทียบกันไม่ได้ ใครมีจิตภาวนาดี มีความสันโดษในจิต มีความสัจจะในจิต ผู้นั้นมีความสุขเต็มที่และเรียกได้ว่าผู้นั้นมีความสุขดี เกี่ยวกับอันนี้กระผมได้กล่าวไว้แล้วมีนิทาน นิทานหนึ่งอันนั้นเป็นเรื่องเกี่ยวกับอันนี้

ผู้ดำเนินการอภิปราย

เอา ๆ ท่านบัณฑิตลองเล่านิทานมาเลย

บัณฑิตวิทยาธร สุกุล

ข้าพเจ้ารู้จักเศรษฐีผู้หนึ่ง อยู่ที่เมืองพาราณสีประเทศอินเดีย เศรษฐีผู้นี้มีทรัพย์สินแก้วแหวนเงินทองมีค่ามากมาย บ้านที่อาศัยเป็นที่ใหญ่โต มีรถยนต์สิบกว่าคัน มีภรรยาที่สวยงาม มีบุตร 4 คน บุตรทุก ๆ คนก็เป็นผู้ปฏิบัติตามโอวาทของผู้เป็นบิดาเสมอ ทุก ๆคนในเมืองพาราณสีต่างก็ให้เกียรติเคารพนับถือเศรษฐีผู้นี้ บางคนถึงกับพูดว่าเศรษฐีผู้นี้คงจะไม่มีความทุกข์ยากลำบากตลอดชีพ การล่าสัตว์ก็เป็นกีฬาที่โปรดปรานที่สุดของเขา วันหนึ่งเขาได้เข้าป่าเพื่อล่าสัตว์กับเพื่อนของเขาอีก 3 คน ตั้งแต่เช้าจนเย็นไม่ได้สัตว์สักเพียงตัวเดียว ทั้ง 4 จึงปรึกษาหารือกันว่าจะทำอย่างไรกันดีทั้งหมดก็ลงความเห็นว่ากลับบ้านดีกว่า เพราะวันนี้โชคไม่ดีกลับบ้านดีกว่าเพราะเย็นมากแล้ว

ขณะที่เตรียมตัวจะกลับบ้านก็เผอิญเหลือบไปเห็นลูกกวางสีทองอยู่ชายป่า เศรษฐีจึงบอกพวกของเขาว่าควรจะจับเป็นดีกว่าอย่ายิงให้ตายเลย ทั้ง 4 คนแอบเข้ามาใกล้กับลูกกวางเพื่อจะจับ ลูกกวางเห็นคนจึงวิ่งหนีเข้าป่าเอาตัวรอด ทั้ง 4 คนต่างก็แยกย้ายกันวิ่งไล่ลูกกวางไปคนละทิศละทาง ในไม่ช้าลูกกวางก็วิ่งเข้ามาถึงอาศรมของฤาษีแห่งหนึ่ง ซึ่งบำเพ็ญพรตภาวนาอยู่ในเชิงเขาวินธยาจล เศรษฐีตามลูกกวางมาอย่างไม่ลดละจนกระทั่งมาถึงอาศรมของพระฤาษี พระฤาษีสงสารลูกกวางและยับยั้งเศรษฐีไว้ว่าอย่าทำเช่นนั้น เพราะไม่ว่าเป็นมนุษย์หรือเป็นสัตว์ต่างก็รักชีวิตของตนเอง เศรษฐีคิดว่าลูกกวางตัวนั้นเป็นศิษย์ของพระฤาษีจึงกล่าวว่า ลูกกวางตัวนี้ผมชอบแล้วผมต้องการจะเอาไปเลี้ยงดูเพื่อให้ลูกหลานได้เล่น พระฤาษีจะตีราคาเท่าไรสำหรับลูกกวางตัวนี้ ? ผมยินดีจ่ายให้แล้วแต่จะเรียกร้องของพระฤาษี ขอแต่ให้ได้ลูกกวางตัวนี้ก็แล้วกัน พระฤาษีเพ่งจะเห็นหน้าเศรษฐีตอบว่า อาตมามีความสุขสมบูรณ์ในจิตอยู่แล้ว ไม่ต้องการอะไรเลย การที่มีเงินทองมาก ๆ ไม่ใช่จะเป็นความสุข มีแต่ความทุกข์เวทนาต่างหากล่ะ เศรษฐีก็แปลกใจจึงถามว่า แต่ผมเห็นว่าพระ-ฤาษีไม่มีอะไรเลย ผ้านุ่งห่มก็ไม่มีถึงมีก็เลวเต็มที อย่างนี้จะมีความสุขได้อย่างไรเล่า ? ผมไม่เข้าใจเลย

พระฤาษีถามกับเศรษฐีว่า ท่านมีทรัพย์สินเงินทองมากมายจนเหลือใช้ใช่ไหม เศรษฐีตอบใช่ครับ พระฤาษีถามอีก เมื่อท่านโกรธท่านระงับการโกรธให้สงบลงโดยใช้เงินทองได้ไหม ท่านเศรษฐีพูดไม่ออก (มีคนถาม) เดี๋ยวก่อน ๆ พระฤาษีถามเศรษฐีว่า ถ้าเศรษฐีโกรธอะไรใหญ่โตใช้เงินทองระงับความโกรธได้ไหม ใช่ครับ ? พระฤาษีถามอีก ท่านสามารถกันภัยภยันตรายต่าง ๆ โดยใช้เงินทองได้ไหม ? เศรษฐี ไม่ครับ ? พระฤาษีถามอีกเมื่อท่านมีเงินอย่างนี้ท่านจะเอาเงินซื้อความสันติได้ไหม ? เศรษฐีตอบว่าไม่ พระฤาษีถามอีก ท่านคิดว่าท่านจะพ้นจากชราภาพและพ้นจากมฤตยูโดยใช้เงินทองได้ไหม ? เศรษฐีตอบว่าไม่ พระฤาษีถามอีก เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วเงินทองให้ความสมบูรณ์แก่มนุษย์ได้อย่างไรเล่า ? เศรษฐีก็เงียบไปชั่วคราว ต่อไปเศรษฐีถามว่า พระฤาษีที่พูดมาแล้วเป็นความจริงทุกประการ ผมมีเงินทองทรัพย์สินแก้วแหวน เครื่องอุปโภคบริโภคต่าง ๆ มากมายเหลือเกิน แต่ความสุขความสันติภาพภายในจิตใจยังไม่มีเลย มีแต่ภัยความกลัว ผมต้องการความสุขแต่ไม่รู้จักวิธีหาได้อย่างไร ขอความกรุณาให้ท่านสอนวิธีหาความสุขสันติจะได้ไหม ?

เมื่อถามเช่นนี้แล้ว พระฤาษีสงสารเศรษฐีจึงสอนวิธี พระฤาษีสอนว่า ชีวิตของมนุษย์นี้เป็นทางสายหนึ่ง ซึ่งมีแต่ความมืดมัวตลอดทาง เทหะคือร่างกายนี้ เทหะของมนุษย์เป็นพาหนะชนิดหนึ่ง ส่วนอวัยวะต่าง ๆ ของเทหะนี้เป็นอัศวะสิบตัว

ผู้ดำเนินการอภิปราย

เดี๋ยวครับ เทหะน่ะแปลว่าอะไร

บัณฑิต

เทหะแปลว่า สรีระ คือร่างกาย อวัยวะต่าง ๆ ของเทหะนี้เป็นอัศวะสิบตัว คือม้าสิบตัว รูป รส คันธ ศัพท สุปรุศ นี้เป็นทางแยก 5 สาย จากข้างถนนใหญ่ กามะ โกรธ โลภ โมห มท มัตสระ เป็นศัตรูที่ซ่อนอยู่กลางทางนั้น จิตของมนุษย์เป็นเชือกผูกม้า พุทธิเป็นสารถี ชีวคือดวงวิญญาณเป็นเจ้าของรถที่ประทับอยู่บนรถนั้น ในตลอดทางมีแต่ความมืดมัว ถ้าปล่อยไปรถก็อาจจะตกในเหวเป็นอันตราย หรืออาจจะเข้าไปในทางผิดก็ได้ เพราะมองไม่เห็นถ้ามีประทีปส่องสว่าง รถคันนี้ก็จะเดินได้สะดวกปลอดภัย ดวงประทีปนั้นก็คือศาสนานั่นเอง ถ้ามีดวงประทีปอยู่แล้ว แต่หากไม่รู้จักวิธีใช้ก็ไร้ประโยชน์ จึงต้องรู้จักหลักวิธีใช้ดวงประทีปนี้ด้วย เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วก็ต้องหันหน้าเข้าพึ่งศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยว ศึกษาเชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้เป็นศาสดาอย่างเคร่งครัด และต้องปฏิบัติตามคำสั่งสอนนั้น จึงจะบังเกิดผลปีติสุขสมความปรารถนา

เมื่อเศรษฐีได้รู้ทางสว่างหาความสุขสันติแล้ว วันนั้นเขาก็กลับบ้านด้วยหัวใจอันเปี่ยมไปด้วยความสุขสดใส ตั้งแต่วันนั้นมาเขาก็ไปหาพระฤาษีทุกวัน ในไม่ช้าก็สมมโนรถ มีดวงใจเปี่ยมไปด้วยสุขสันติและเต็มไปด้วยคุณธรรม จนในที่สุดเศรษฐีก็กลายเป็นกรรมโยคีที่แท้จริง

ผู้ดำเนินการอภิปราย

อะไรฮะ ? เป็นอะไร ?

บัณฑิต

กรรมโยคี

ผู้ดำเนินการอภิปราย

กรรมโยคีแปลว่าอะไรครับ ?

บัณฑิต

กรรมแปลว่า การกระทำ โยคีแปลว่า ผู้ปฏิบัติตามลัทธิโยค โยคแปลว่า การระงับจิต กรรมโยคีแปลว่า ผู้สามารถทำระงับจิตใจตั้งเป็นสมาธิในทางกรรมดี คือ ทำแต่กรรมดีเท่านั้น

ผู้ดำเนินการอภิปราย

ที่ท่านกล่าวข้างต้นว่า เศรษฐีนี่น่ะ ท่านบัณฑิตไม่รู้จักเศรษฐีใช่ไหมครับ

บัณฑิต

รู้จักกันครับ

ผู้ดำเนินการอภิปราย

เป็นเรื่องจริงที่ท่านบัณฑิตไปรู้จักเศรษฐีที่พาราณสีเลย น่าสนใจเป็นอันมาก ขอบคุณท่านบัณฑิตมาก ทีนี้คุณณรงค์บ้าง คุณณรงค์มีทัศนะอย่างไรบ้าง

นายณรงค์ สัจมารค

ผมไม่เข้าใจหัวข้ออภิปรายวันนี้ ตั้งกันว่าศาสนาคือแสงสว่างของชีวิต ฟังก็จริง ดังเช่นท่านอาจารย์ว่า เราต้องทำเครื่องหมายคำถามเอาไว้ก่อนจริงหรือไม่ จึงจะได้ออกรส และเมื่อท่านผู้ฟังได้ตั้งเครื่องหมายคำถามไว้ก่อนแล้ว กระผมก็จำเป็นต้องสมมติไว้ก่อนว่าไม่เชื่อ และผมก็ควรจะพูดไปในทำนองชักชวนให้ท่านเชื่อว่า ศาสนาเป็นแสงสว่างของชีวิตอย่างแน่นอน สมมติว่า เราเดินทางไปในที่มืดเราไปสะดุดสิ่งอะไรที่คล้าย ๆ กับเชือก เราก็จะต้องตกใจทันที อาจจะเข้าใจเป็นงูได้ เพราะมืดเรามองไม่เห็น แต่ถ้าเรามีไฟฉายสักดวงหนึ่งในมือแล้วฉายไฟดูก็ปรากฏว่าไม่ใช่งู เพียงแต่เป็นเชือกเท่านั้น แล้วก็จะหายกลัวแล้วเดินต่อไปได้ ตราบใดที่เราไม่ส่องแสงดูว่าเป็นเชือกหรืองู เราก็ไม่กล้าเดินอยู่นั้นเองแหละ แสงสว่างมีประโยชน์อย่างนี้แหละ

เขามีนิยายปรัมปราโบราณอยู่อันหนึ่งว่า ครั้งหนึ่งมีมนุษย์คณะหนึ่ง ในสมัยนั้นเขายังไม่เจริญกัน ไปเจอถ้ำแห่งหนึ่ง มนุษย์เหล่านี้ก็อยากจะเข้าไปอาศัยอยู่ในถ้ำ เพราะ

สมัยนั้นยังไม่มีการสร้างบ้านกัน แต่ถ้ำมืดเหลือเกิน ครั้นแล้วพวกนี้ก็นั่งอยู่ภายนอกถ้ำ แล้วยกมือไหว้กราบแล้วกราบเล่า อ้อนวอนให้ความมืดจางหายไปเถอะ เข้าใจว่า ความมืดก็เหมือนกับภูตผีปีศาจอะไรสักตนหนึ่งแล้วก็ใช้วิธีอ้อนวอนให้ไล่ไปเสีย อ้ายความมืดนั้นก็ไม่ไปสักประเดี๋ยวพวกนี้ก็หันมาใช้วิธีปราบ ต่างคนต่างถือไม้มาคนละอัน แล้วมาทุบตีถ้ำนั้นเป็นการใหญ่ อยากจะไล่ความมืดให้ออกไป แล้วก็มีคนที่สมองเขาสว่างแล้วเดินผ่านมา ก็นึกสงสารพวกที่ยังหลงจะไล่ความมืดอยู่ด้วยวิธีนี้ก็เอาก้อนหินสองก้อนแล้วก็เอาไม้หรือใบไม้แห้ง ๆ มากองหนึ่งสีไปสีมาก็เกิดไฟขึ้น ก็ส่องแสงสว่างขึ้น ความมืดที่สิงสถิตอยู่ในถ้ำนั้นนับด้วยเวลาพันหรือหมื่นล้านปีก็ไม่ทราบหายไปในพริบตาเดียว ก็เพราะแสงสว่างมาแทนที่ อุปมาเหมือนศาสดาทางศาสนาทั้งหลาย ราชกฤษณองค์ราม พระพุทธองค์ พระเยซูเจ้า อนัทมูฮามัท หรือศาสดานานัท ทุกองค์มีใจกรุณาต่อเพื่อนมนุษย์ที่ยังหลงอยู่ในความมืดสงสารที่มนุษย์ยังหลงอยู่ในความมืดแล้วก็นำแสงสว่างมาให้

ปฐมอุทาหรณ์ของแสงสว่างก็คือพระอาทิตย์ แต่พระอาทิตย์ให้ความสว่างได้ก็เฉพาะต่อผู้ที่มีดวงตาดีใช้ได้ แต่ผู้ที่โชคร้ายดวงตาไม่สว่าง พระอาทิตย์ก็ให้แสงสว่างไม่ได้แต่ตรงกันข้ามแสงสว่างแห่งธรรมซึ่งท่านศาสดาทั้งหลายได้นำมาให้ชาวมนุษย์นี้ ดียิ่งเสียกว่าแสงสว่างที่เราได้จากพระอาทิตย์ ก็แม้คนตาบอดก็ยังได้รับประโยชน์จากแสงสว่างที่เราได้จากธรรม เราทุกคนคงได้มองเห็นรูปต่าง ๆ ที่เรามีไว้ของศาสนาต่าง ๆ ก็มักจะมีประกายแสงสว่างอยู่เบื้องหลังศีรษะ นั้นก็แสดงว่าเราเทียบท่านด้วยดวงประทีปนำแสงสว่างมาให้เรา พระพุทธประวัติซึ่งมี (ภาษาอังกฤษ) เป็นผู้แต่งก็ให้ชื่อว่า ไลท์ออฟเอเซีย ที่จริงไม่ใช่ไลท์ออฟเอเซียอย่างเดียว แต่น่าจะเป็นไลท์ออฟเดอะเวิลด์ เพราะมหาบุรุษ สัตบุรุษ หรือศาสดาองค์ใดก็ตาม ไม่เป็นสมบัติโดยเฉพาะของตระกูลใดหรือประเทศใดหรือทวีปใด แต่หากเป็นสมบัติของมวลมนุษย์ทั้งหลาย

ผู้ดำเนินการอภิปราย

กำลังน่าฟัง (มีเสียงปรบมือ) คุณณรงค์บอกเอาเท่านี้ก่อนนะ น่าฟังมากครับ ขอบคุณมาก ๆ คุณณรงค์บอกว่ามนุษย์ทั้งหลายอยู่ในความมืด มืดอย่างไร สมมุติว่าผมตาดี ๆ แต่ผมไม่ได้สนใจธรรมะเลย ตาดีเห็นไฟเห็นพื้น เห็นพระอาทิตย์สบาย แต่คุณณรงค์ก็ยังว่ามืดหรือครับ นี่ผมถามเพื่อให้เด็กเข้าใจนะฮะ

นายณรงค์ สังมารค

ในคัมภีร์ของศาสนาซิกข์มีกล่าวอยู่ตอนหนึ่งว่า คุณสมบัติของมนุษย์ (ภาษาแขก) สิ่งที่เราจะละทิ้งไว้ที่นี้เรามักพยายามแสวงหาแต่ในสิ่งนั้น (ภาษาแขก) แต่สิ่งที่จะติดตามเราไปในพิภพหน้าเรามักละทิ้ง อันนี้เป็นวิสัยของมนุษย์ผู้มองไม่เห็นนั่นเองแหละ เขามีนิยายเรื่องหนึ่งว่า

มีคนคนหนึ่งได้ทราบข่าวมาว่า มีคนทำเพชรพลอยนิลจินดาตกไว้ข้างกำแพงป้อมแห่งหนึ่ง คน ๆ นี้อยากได้ก็เดินหา เดินวนรอบ ๆ ป้อมนั้นเดินไปเดินไปพอจวนถึงที่แห่งหนึ่งก็นึกว่าเออ! ลองสมมุติดูซิว่า คนตาบอดเขาจะเดินอย่างไร พอถึงตรงนี้นายคนนั้นก็หลับตาเดิน และพอหลับตาเดินก็นึกว่าเออตรงนี้ทำไมมีก้อนหินมาให้เราเหยียบนะ เดี๋ยวจะตกแล้วก็พอดีเดินข้ามที่ตรงนั้นไป ที่ตรงนั้นก็คือที่ ๆ เพชรนิลจินดาตกอยู่ แต่ว่านายคนนี้ถึงแม้ว่าจะไม่ได้ตาบอด แต่มาสมมุติว่าตาบอดเสียตอนนั้น อันนี้ทำให้คิดไปได้ว่ามีนิสัยชอบทำเป็นคนตาบอด ทำตนเป็นคนหูตึง บางทีเราได้ฟังเขาว่าเราได้ยินแล้ว เราเข้าใจภาษานั้นด้วยแต่ว่าไม่ยอมให้ซึมเข้าไปในจิตใจของเราเลย เราปิดประตูหน้าต่างสมองและจิตใจของตนเองหมดเลย อันนี้บางคนเขาว่าเป็นโชคร้ายของมนุษย์ บางคนก็ว่าเป็นนิสัยปฏิเสธความดีของมนุษย์ แต่ผมว่าเนื่องจากอภิญาณ คือความไม่รู้แจ้งนั่นเอง ความไม่รู้แจ้งอวิชชา ๆ คือ อวิชชา อวิชชาคือความมืด และวิชชาคือความสว่าง

ที่ผมว่าคนเราตาบอดเดินในที่มืดนั้น ผมไม่ได้หมายถึงในทางที่เรียบ ทางวัตถุ แต่หมายถึงทางจิตใจและวิญญาณ คนเราเมื่อเกิดมาพระผู้เป็นเจ้าก็ได้ประทานดวงเนตรมาให้เราส่องให้เรามองเห็นหาใช่แต่ตัวเราเองไม่ เมื่ออยากทำดวงตามืด เราก็ไม่ทำลายดวงตาดอกแต่ว่าเราชอบให้จิตใจมืดและก็มืดไปนั้นเองแหละ ความสว่างไม่ใช่ว่าจะเป็นประโยชน์แต่เฉพาะเมื่อมีทางดวงเนตรอย่างเดียว แต่ว่าจำเป็นต้องมีความสว่างทางจิตใจด้วย มีอีกตอนหนึ่งในคัมภีร์ของเราว่า (ภาษาแขก) เมื่อเสื้อผ้าของเราเปื้อนด้วยคูถมูตร (ภาษาแขก) เราอาจจะใช้สบู่ฟอกให้มันสะอาดได้ (ภาษาแขก) และเมื่อมาคิดจิตของเราเปรอะเปื้อนด้วยบาป (ภาษาแขก) อันนั้นเราต้องล้างด้วยธรรมะให้มันสะอาด คือ อวิชชานี้คือความมืด อวิชชาคือความสกปรก และเมื่อเราเปรียบเทียบธรรมด้วยแสงสว่างแล้วก็หมายถึงเราต้องเอาแสงสว่างนั้นมาให้จิตใจของเราพลอยสว่างไปด้วย

ผู้ดำเนินการอภิปราย

เด็ก ๆ ทั้งหลายเข้าใจหรือเปล่า ที่ว่านี้น่ะ คุณณรงค์ตอบสั้นนิดเดียวนะว่า ถ้าเราไม่เรียนศาสนาบ้างละก็มืดนะ ทั้งที่ตาดีหูดีมืดด้วยหูหนวกด้วย ต้องศึกษาศาสนาเสียบ้าง ศาสนาใดก็ตามต้องศึกษา เออเห็นจะต้องถึงศาสนาพราหมณ์ แหมผมกะเวลาเหมาะทีเดียว นี่จวนจะครึ่งเวลาพอดี ขอเชิญคุณชากรครับ

น.อ. ชากร ทัตตานนท์

สวัสดีครับท่านประธาน ท่านผู้แทนทุกศาสนา ตลอดจนท่านผู้ฟังผู้มีเกียรติ รู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งในการที่ได้มีโอกาสมาอภิปรายในหัวข้อเรื่องศาสนาเป็นแสงสว่างของชีวิต นับว่าเป็นครั้งแรกในชีวิตที่ผมได้มีโอกาสมาอภิปรายในเรื่องศาสนา ซึ่งดูก็ออกจะเป็นเรื่องที่แปลกประหลาดอยู่บ้าง นึกไม่ถึงว่าจะได้รับเกียรติจากท่านพระราชครูวามเทพมุนี ซึ่งเป็นประธานพราหมณ์ ผู้มอบหมายให้ผมทำหน้าที่เป็นผู้อภิปรายแทน

ในเรื่องของศาสนานี้ก็มีมาแต่ในสมัยโบราณกาลมาแล้ว เราท่านทั้งหลายคงจะทราบกันดี สัตว์โลกทั้งหลายมีสัญชาติญาณอยู่อย่างหนึ่งโดยธรรมชาติ นอกเหนือไปจากปัจจัย 4 คือ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่ ยารักษาโรค โดยธรรมชาติแล้วก็ต้องการที่พึ่งแห่งชีวิต หรือคือแสงสว่างของชีวิตนั่นเอง มนุษย์ในสมัยโบราณกลัวภัยธรรมชาติ และไม่ทราบสาเหตุแห่งปรากฏการณ์ธรรมชาติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ก็นึกกันไปต่าง ๆ นานา นึกไปว่าปรากฏการณ์ทางธรรมชาตินั้น น่าจะเกิดขึ้นเพราะเหตุนี้เพราะเหตุนั้น คนเราเมื่อคนเดียวก็เป็นนายของตัวเอง เมื่อต้องการหรือมีความประสงค์สิ่งหนึ่งสิ่งใดในปัจจัยทั้ง 4 ต้องการอาหาร ต้องการเครื่องนุ่งห่ม ที่พักอาศัย หรือยารักษาโรค หรือแม้กระทั่งเพศตรงกันข้ามก็เข้ายื้อแย่งเอาด้วยพละกำลัง ฝ่ายใดชนะก็สมประสงค์ไป ฝ่ายใดที่แพ้ก็จะถึงแก่ชีวิต หรือว่าสะบักสะบอมซมซานกลับไป

ทีนี้มนุษย์เป็นผู้มีปัญญา เมื่อมีความต้องการสิ่งใดก็ใช้ปัญญานั้นที่จะค้นคว้าหรือว่าเสาะหาวิธีการที่ให้ได้มาในสิ่งที่ตนต้องการ ก็เกิดมีการรวมพวกกันขึ้น เมื่อตัวคนเดียวสู้เขาไม่ได้ก็หาสมัครพรรคพวกรวบรวมกันเข้าเป็นกลุ่มเป็นก้อน แล้วก็ ยกเอาบุคคลที่มีความเก่งกล้าสามารถ หรือว่าเป็นคนที่มีความเฉลียวฉลาดมาเป็นนาย มาเป็นผู้ปกครอง มาเป็นผู้คุ้มภัยให้ นี่ก็ว่ากันถึงเรื่องมนุษย์และก็ต่อ ๆ ไปก็ค่อย ๆ เป็นปึกแผ่นกันขึ้นทุกที จนกระทั่งประกอบกันเป็นชาติเป็นประเทศ อย่างที่พวกเราทั้งหลายคงจะทราบกันอยู่แล้ว

ทีนี้ผมอยากจะพูดถึงเรื่องภัยธรรมชาติสักเล็กน้อย เมื่อปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นเป็นต้นว่า ฝนตกหนัก น้ำ ท่วม ฟ้าผ่า แผ่นดินไหว ภูเขาไฟระเบิด หรือแผ่นดินถล่มอะไรต่าง ๆ มนุษย์ในสมัยโบราณไม่ทราบสาเหตุก็พากันเข้าใจไปต่าง ๆ นานา ที่พึ่งของมนุษย์ให้พ้นจากภัยมนุษย์ด้วยกันก็ได้แก่หัวหน้าหรือผู้ปกครองซึ่งตนได้เลือกแล้วว่าเป็นผู้มีความเก่งกล้าสามารถ มีความเฉลียวฉลาดต่าง ๆ แต่ที่จะให้พ้นไปจากภัยธรรมชาติหรืออำนาจอันลี้ลับมหัศจรรย์ต่าง ๆ นั้น แม้แต่หัวหน้าเผ่าของตัวเองก็เป็นที่พึ่งให้ไม่ได้ บุคคลเหล่านั้นจะพึ่งใคร ก็ต้องหันมาพึ่งสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย และในที่สุดก็พากันค้นพบว่ายังมีอำนาจมหัศจรรย์อยู่เหนือชีวิตมนุษย์นี่ ที่พอจะดลบันดาลอะไร ๆ ให้ได้ นั่นก็คือ พระผู้เป็นเจ้าหรือเทพเจ้า หรือเทวดาอะไรต่าง ๆ ตามที่ทุกศาสนาก็มี

ในเรื่องของสิ่งเหล่านี้เข้ามาเกี่ยวข้องอยู่ด้วย มนุษย์นั้น เป็นสัตว์โลกที่มีอารมณ์หวั่นไหวอยู่แล้วก็ย่อมมีความเดือดร้อนอยู่เป็นนิจ เมื่อเข้าถึงพระศาสนาแล้วความสงบก็เกิดขึ้น เพราะศาสนาเป็นแสงสว่างของชีวิต ชี้ทางให้มนุษย์ปฏิบัติแต่ในทางที่ดี ผมเชื่อว่าคงจะไม่มีศาสนาใดในโลกที่สอนให้มนุษย์ทำบาป ทำชั่ว หรือเบียดเบียนซึ่งกันและกัน ถ้าสอนอย่างนี้เราก็คงไม่เรียกว่าศาสนา เราคงจะเรียกว่าลัทธิ อย่างเช่น ลัทธิคอมมูนิสต์ เป็นต้นเข้าที่ไหนก็ก่อความเดือดร้อน วุ่นวาย รบราฆ่าฟันกันที่นั่น หาความเป็นปกติสุขไม่ได้ เพราะคนเหล่านั้นนับถือลัทธิอันเกิดจากบัญญัติของบุคคลคนเดียวหรือบุคคลกลุ่มหนึ่งซึ่งเป็นปรัชญาที่ปฏิบัติไม่ได้ ขัดกับธรรมชาติ และปกติวิสัยของมนุษย์เราที่จะปฏิบัติได้ ฉะนั้นบุคคลที่นับถือลัทธิเหล่านั้นจึงไม่มีความสุข ไม่มีความสงบ ไม่เหมือนบุคคลผู้ยึดมั่นในพระศาสนา ทีนี้ผมก็อยากจะเรียนให้ทราบต่อไปว่าถึงเรื่องศาสนาคือยาเสพติด ซึ่งท่านประธานได้เรียนถาม

ผู้ดำเนินการอภิปราย

ดี ดี ว่าไปเลย

น.อ. ชากร หัตตานนท์

พระศาสดาอะไรเมื่อสักครู่นี้นะครับ สำหรับผู้ที่ไม่นับถือศาสนาใด ๆ แล้วก็อาจกล่าวได้ว่า ศาสนานี่คือยาเสพติดหรืออะไรทำนองนั้น แต่ถ้าเราจะลองคิดดูให้ลึกซึ้งลงไปอีกว่า

ศาสนานี่น่ะเป็นยาเสพติดยังไง ก็ในเมื่อศาสนาสอนคนให้เป็นคนดี ให้มีศีลธรรมให้ตั้งมั่นอยู่ในสัจจะ ให้บำเพ็ญเพียรทำแต่ในสิ่งที่เป็นความดีแล้ว ล้วนแล้วก็แต่เป็นความดีทั้งนั้น ถ้าเป็นยาเสพติดเราก็เสพติดแต่สิ่งที่ดีไม่ใช่เสพติดเอาสิ่งชั่วร้าย หรืออะไรต่าง ๆ เข้าไป เช่น เฮโรอีน หรือฝิ่น หรือกัญชาอะไรต่าง ๆ เพราะฉะนั้นละก้อถ้าเป็นสิ่งเสพติดที่ดีแล้วละก้อเราจะรับไว้ไม่ดีกว่าที่จะไม่รับเอาไว้หรือ ผมใคร่จะฝากเรียนความคิดเห็นของผมข้อนี้ต่อท่านสาธุชนทั้งหลายไว้ด้วย

ผมจะไม่ขอกล่าวในที่นี้ว่าศาสนาใดดีกว่าศาสนาใด เพราะทุกศาสนาย่อมมีความดี มีความเหมาะสมแก่บุคคลแต่ละพวกแต่ละเหล่าด้วยกันทั้งสิ้น ถ้าได้ประพฤติปฏิบัตินะฮะ ผมขอเน้นอันนี้ไว้อย่างว่า ถ้าใครประพฤติปฏิบัติแต่ถ้าไม่ประพฤติปฏิบัติไม่เข้าถึงแก่นจริง ๆ แล้ว ก็ย่อมไม่ได้ผล เราปรารถนาอะไรในชีวิต เราปรารถนาความสุขความเจริญ แต่เราไม่ทำตัวของเราให้อยู่ในศีลธรรม เราจะหวังความสุขความเจริญไปได้อย่างไร ก็คงเป็นคนครึ่ง ๆ กลาง ๆ ไปอย่างนั้น จะเรียกว่าไม่นับถือศาสนาก็ไม่ได้ เขาโกรธเอา ก็นับถือเหมือนกันแต่เขาเข้าไม่ถึงแก่น ก็เหมือนกับคนเรียนหนังสือ แต่ว่าไม่ได้มีความพากเพียรอุตสาหะในการศึกษาเล่าเรียน ความรู้หรือวิชาการที่ได้รับก็ย่อมที่จะไม่แตกฉาน และบุคคลพวกนี้เป็นภัยยิ่งเสียกว่าบุคคลที่ไม่ได้ศึกษาร่ำเรียนเสียอีก เพราะมีความรู้แต่เพียงครึ่ง ๆ กลาง ๆ อาจจะหลงผิดหลงชอบไปได้

ทุก ๆ ศาสนาก็ได้กล่าวถึง พระเจ้า หรือ เทพเจ้า หรือ เทวดาต่าง ๆ ซึ่งเป็นอจินไตย คำว่าอจินไตยนี้หมายถึงว่า มองด้วยตาเปล่าไม่เห็น ผู้เข้าถึงซึ่งแก่นจริง ๆ แล้วก็ย่อมจะยอมรับนับถือกันโดยทั่วไป แม้ว่าบางศาสนาจะอ้างว่า นับถือปรัชญาอย่างใดก็ตาม ท้ายที่สุดก็มักจะหนีไม่พ้นที่ยอมรับนับถือว่าเทพเจ้า หรือ พระเจ้าต่าง ๆ หรือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายในสากลโลกนี้มีจริง ๆ ผมเชื่อว่าท่านสาธุชนทั้งหลาย แม้กระทั่งท่านผู้แทนพระศาสนาต่าง ๆ ที่นั่งอยู่ในที่นี้ก็คงจะมีความคล้อยตาม คำที่ผมพูดว่าสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายนี่น่ะจะยังคงคุ้มครองรักษาผู้ที่ปฏิบัติตนในทางที่ดีในทางที่ชอบอยู่ตลอดไป

ทำไมมนุษย์เกิดมาถึงไม่เหมือนกัน บางคนรูปร่างหน้าตาสะสวยรูปหล่องดงามอย่างผมนี่น่ะขอโทษ เพื่อที่จะไม่ให้ท่านผู้ฟังทั้งหลายมีอารมณ์เครียด บางคนก็พิกลพิการรูปร่างไม่สมประกอบ บางคนก็สบายมาแต่กำเนิด เหมือนกับเกิดมาในกองเงินกองทอง

จะปรารถนาสิ่งใด จะเอาอะไร ก็มีคนเอาอกเอาใจพะนอสารพัด ทุกสิ่งทุกอย่างจะต้องการอะไรได้ทั้งนั้น เว้นแต่ดาวกับเดือนหรือสิ่งที่มันเหลือวิสัยจริง ๆ ที่เงินทองจะหาได้เท่านั้น

แต่บางคนก็มีความอาภัพอัปภาคย์ ทำงานหาเช้ากินค่ำเหนื่อยยากลำบากกายแสนสาหัส ได้รับแต่เคราะห์กรรมต่าง ๆ นานาประการ ทำไมถึงเป็นอย่างนั้น ก็คนเหมือนกันเกิดจากวิถีทางเดียวกัน ทำไมถึงมีอะไรไม่เหมือนกัน เมื่อเกิดมาก็ไม่มีอะไรติดกายมาแต่เมื่อเกิดมาแล้วก็มาหาเอาในภายหน้า เรียกว่ามามีสิ่งประดับประดาเอาภายหลัง มากบ้างน้อยบ้างก็ยังไม่เท่าเทียมกันเสียอีก ใครเป็นผู้ดลบันดาล ใครเป็นผู้กำหนดให้ว่าคนนั้นจะต้องเป็นอย่างนั้น คนนี้จะต้องเป็นอย่างนี้ ถ้าไม่ใช่สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายอะไรต่าง ๆ

ทีนี้พูดถึงพระเป็นเจ้า ทุกศาสนาก็มีพระผู้เป็นเจ้า มีเทพยดาต่างๆ เหมือนกันทั้งนั้น พระผู้เป็นเจ้าของแต่ละศาสนาก็มีอิทธิปาฏิหาริย์ต่างๆ เป็นผู้ดลบันดาลชะตาชีวิต เป็นผู้ลิขิตสิ่งต่าง ๆ ให้เกิดขึ้น แล้วก็ประทานแสงสว่างให้แก่ผู้ที่เชื่อถือปฏิบัติตามคำสอนของพระองค์ล้วนแต่เป็นสิ่งดีทั้งสิ้น ถ้าปฏิบัติตามได้จริง ทั้งนี้ก็ย่อมแล้วแต่ความเหมาะสมของบุคคลแต่ละพวกแต่ละเหล่าไป แต่โดยมากส่วนใหญ่แล้วผมใคร่จะกล่าวรวมกันไปว่าทุกศาสนาก็มีความมุ่งหมายที่จะช่วยผู้นับถือปฏิบัติตามในทางที่ดีนั้นให้ประสบกับแสงสว่างหรือให้ได้พบกับแสงสว่างของชีวิตอยู่แล้วเราจะไม่ประพฤติปฏิบัติตามหรือ เราเสียอะไรบ้าง ถ้าเรายอมรับนับถือเราไม่ได้เสียอะไรเลย

ใครว่าศาสนาเป็นยาเสพติด ใครว่าเรางมงายนั้นเขาได้เข้าถึงแก่นของพระพุทธศาสนาแล้วหรือ เขาได้ประพฤติปฏิบัติตัวอยู่ในศีลธรรม ในคำสั่งสอนของพระศาสนาแล้วหรือ ผมใคร่จะขอเรียนฝากไว้ในที่นี้ด้วย สำหรับในเรื่องของพระธรรมหรือคำสอนของแต่ละศาสนา ก็หนีเรื่องอิทธิปาฏิหาริย์ของพระผู้เป็นเจ้าหรือเทพยเจ้าไปไม่พ้นแล้วก็นับถือกันมาตั้งแต่ครั้งปู่ย่าตาทวด เพราะคนในสมัยโบราณก็นับถือกันอย่างจริงจังและมีประสบการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตมาก ถือเป็นเทพนิยายเล่าต่อกันมาจนทุกวันนี้ แต่ก็ดูคล้าย ๆ กับว่าจะหดหายไป ทั้งนี้ก็เพราะเหตุว่านิยาย หรือเทพนิยายต่าง ๆ นั้น บางทีก็เป็นเรื่องที่ดู ๆ คล้ายกับว่าเป็นเรื่องที่จะเกินความจริงไป บางเรื่องแทบจะกล่าวได้ว่าหาสาระอะไรไม่ได้เลย ก็เอาแทรกพระธรรมหรือแทรกคำสอนอะไรต่าง ๆ ลงไป เป็นนิยายคล้าย ๆ

กับชักจูงให้คนเชื่อถือ ก็เพราะนิยายต่าง ๆ เหล่านี้หาความจริงไม่ได้ ในบางครั้งก็ทำให้บุคคลในสมัยต่อ ๆ มาหรือสมัยรุ่น ๆ เรานี้ พากันหันความสนใจไปในด้านความเจริญด้านวัตถุเสียมาก ๆ มุ่งพัฒนาในเรื่องทางด้านวัตถุมากกว่าทางด้านจิตใจ

ผลเป็นอย่างไรเราท่านทั้งหลายก็คงทราบดี เกิดมีอันธพาล เกิดจิ๊กโก๋ จิ๊กกี๋ โจรผู้ร้ายอะไรต่าง ๆ หรือว่าเกิดไนท์คลับอะไรต่าง ๆ ขึ้นมากมายเหลือเกิน ปราบกันจนแทบไม่หวาดไม่ไหว เพราะอะไร จะว่าคนเหล่านี้คนที่ไปมั่วสุมอยู่กับอบายมุข สิ่งชั่ว สิ่งเลวทั้งหลายอะไรเหล่านี้เขาไม่มีศาสนาไม่ได้ เขานับถือศาสนาแต่เขาเข้าไม่ถึงแก่นของศาสนา เพราะศาสนานั้นมีหลักมีเกณฑ์ทุกศาสนา แต่คนเราจะว่าศาสนาไม่ดีไม่ได้ แต่ว่าคนต่างหาก คนที่นับถือศาสนานั่นน่ะไม่ใคร่จะดีเพราะว่าไม่ได้นับถือกันจริงจัง ศาสนาไม่ได้เสื่อมแต่ว่าคนเสื่อม เพราะว่าอย่างคนบางคนไปฟังเทศน์ฟังธรรมหรือว่าพบพระพบเจ้า หรือว่าพบผู้แทนทางศาสนาอะไรต่าง ๆ ก็ยกมือไหว้ ยกมือไหว้กันไปยังงั้นเอง หรือไม่ได้ฟังแล้วเอาไปปฏิบัติเมื่อเป็นเช่นนี้จะไปพบกับแสงสว่างของชีวิตได้อย่างไร

ทีนี้จะมาพูดถึงเรื่องคนก็เป็นเรื่องที่น่าเบื่อ แต่ละคนก็ต่างจิตต่างใจกันไป ถึงกับมีคำกล่าวว่า จิตมนุษย์นี่ไซร้ ยากแท้หยั่งถึง คำกล่าวนี้ หรือคำพังเพยนี้ ผมเข้าใจว่าท่านสาธุชนทั้งหลายคงจะได้ยินได้ฟังกันมาแล้วก็จะไปหยั่งถึงได้อย่างไร กับคนที่เข้าไม่ถึงพระศาสนา แต่สำหรับคนที่เข้าถึงด้วยกันแล้วย่อมจะหยั่งถึงจิตใจกันได้ ที่หยั่งถึงกันได้ก็เพราะทุกศาสนาสอนให้เป็นคนดีเหมือนกัน เมื่อคนอยู่ในศาสนา นับถือศาสนา ปฏิบัติตามพระศาสนา เราก็หยั่งได้ว่าเขาเป็นคนดี นี่แหละครับที่ผมอยากจะเรียนให้ทราบ นอกเสียจากว่าคนที่เข้าไม่ถึงศาสนา หรือว่าคนที่ไม่มีศาสนาอะไรต่าง ๆ เท่านั้น ที่จะเป็นอันตรายอย่างมหันต์ของสังคม

ผู้ดำเนินการอภิปราย

ผมสังเกตว่าคุณชากร ผู้แทนศาสนาพราหมณ์เป็นผู้รอบรู้ในสังคมศาสตร์ สังคมวิทยา คือว่าท่านเทียบคนตั้งแต่สมัยดั้งเดิมมาจนกระทั่งลักษณะของคนในปัจจุบันนี้ ผมอยากจะถามคุณชากรสักนิดว่า มีคนเขาว่าคนเราถ้าไปนับถือศาสนาหนัก ไปหลงละก้อทำให้เป็นคนอ่อนแอ นี่จริงไหมครับ ในฐานะที่ผมเห็นว่าศึกษาทางสังคมวิทยา สังคมศาสตร์มาแล้ว ถ้า

เราเข้านับถือศาสนาเข้า เขาว่าเป็นคนอ่อนแอ เช่นว่า ศัตรูเขาจะทำอะไรก็ไม่ทำตอบ ปล่อยให้มันทำข้างเดียว อย่างนี้เป็นต้น อย่างนี้เรียกว่าอ่อนแอไหมครับ จริงหรือไม่จริงที่ว่าศาสนาทำให้คนอ่อนแอ

น.อ. ชากร ทัตตานนท์

นี่เป็นคำถามที่ดีอีกคำถามหนึ่งซึ่งผมรู้สึกว่า สำหรับในเรื่องของศาสนานั้น การนับถือศาสนาไม่ได้ทำให้คนอ่อนแอเพราะว่าเรานับถือศาสนา เราไม่ได้งมงายในศาสนาแม้กระทั่งงานที่เราจะสวดมนต์หรือว่าเราจะอ้อนวอนพระเจ้าต่าง ๆ ไม่ใช่เพราะว่าเราจะยอมให้ศัตรู ศัตรูของเราหมายถึงศัตรูต่ออะไร ต่อชาติ ต่อศาสนา ต่อพระมหากษัตริย์ หรือต่อรัฐธรรมนูญ เราจึงยอมอ่อนแอให้ไม่ได้เพราะว่าการที่บุคคลเหล่านั้นจะมาทำลายสิ่งซึ่งเป็นหัวใจของชาวไทยทั้ง 4 ประการนี้ เป็นสิ่งที่ยอมกันไม่ได้ ทีนี้การนับถือเฉย ๆ กับการประพฤติปฏิบัติตามต่างกันกับความงมงาย ถ้าเพื่อหลงงมงายหรือว่าศาสนาสอนไม่ให้เบียดเบียนกัน สอนไม่ให้มีจิตใจโกรธฝ่ายศัตรู หรือที่มุ่งจะคิดร้าย นับแต่ศัตรูจะคิดทำลายหรือล้มล้างศาสนา ล้มล้างชาติ ล้มล้างกษัตริย์ รัฐธรรมนูญของเรา มันจะต้องล้มหายตายจากเป็นของมันไปเอง ถ้าอย่างนี้ล่ะครับเป็นความงมงาย ผมว่าแต่ความนับถือศาสนาเข้าถึงแก่นไม่ใช่ความงมงาย

ผู้ดำเนินการอภิปราย

สรุปว่าไม่อ่อนแอ

ผู้ดำเนินการอภิปราย

คุณรังสฤษดิ์ครับ ผมคิดว่าถึงรอบของคุณแล้ว กรุณาให้ทรรศนะในเรื่องนี้ครับ

นายรังสฤษดิ์ เชาวน์ศิริ

เรียนท่านผู้เป็นประธานและศาสนิกทั้งหลาย ในโอกาสที่ผมมานั่งในที่นี้ ก็คงจะเป็นที่เข้าใจว่าเราได้มาพูดกันถึงในเรื่องศาสนาเป็นแสงสว่างของชีวิต ในทรรศนะของศาสนาอิสลาม เพราะฉะนั้นในการที่มาพูดอย่างนี้ก็ตรงกับในหลักของพระศาสนาที่ได้กล่าวอย่างชัดเจนว่า ศาสนานั้นย่อมเป็นแนวทางนำชีวิตของมนุษย์ในบรรดาภารกิจทั้งหลายของมนุษย์นั้น ในการที่เราจะนำไปสู่ความมุ่งหมายด้วยประการใด ๆ ย่อมจะต้องกำหนดแผนเอาไว้โดย

ชัดเจนและโดยที่ว่ามนุษย์เราตั้งแต่เกิดไปจนถึงที่สุดสิ้นนั้น ย่อมจะต้องมีการกำหนดเป้าหมาย และกำหนดจุดหมายเอาไว้ว่า เราจะต้องได้ไปสู่ความสุข ความสงบ สันติ และความรุ่งโรจน์ และความต้องการในชีวิตของเรานั้น สิ่งที่จะได้มาสนองตอบในความต้องการของชีวิตของเรา เราจะไปทางใดวิถีทางใดที่จะได้กำหนดเอาไว้

เพราะฉะนั้นถ้าเรามิได้นับถือศาสนาใดศาสนาหนึ่ง เราก็ไม่ได้มีสิ่งกำหนดวิถีทางนั้นเอาไว้ เพราะฉะนั้น ศาสนาก็ย่อมจะบอกวิถีทางเอาไว้ส่องแสงสว่างให้เราได้เดินไปในทางที่ถูกต้อง ในทางอันนั้นไปสู่เป้าหมายของชีวิต ประเทศชาติก็เหมือนกัน ในการที่จะกำหนดหลักการให้ประเทศเจริญ ประเทศมีความพัฒนา ก็ต้องกำหนดแผนเอาไว้อย่างประเทศไทยของเรา เราก็กำหนดแผนพัฒนาชาติต่าง ๆ ไว้พัฒนาเศรษฐกิจ พัฒนาการศึกษา พัฒนาชีวิตของคนมุสลิม และมวลมนุษย์ทั้งหลายก็ย่อมจะได้มีแผนอันนั้น

ศาสนาอิสลามก็ได้กำหนดเอาไว้ในพระมหาคัมภีร์อัลกูรอ่าน ซึ่งเป็นข้อกำหนดของพระผู้เป็นเจ้าที่จะพึงส่องสว่างของชีวิตไว้ เพราะฉะนั้นในคัมภีร์อัลกูรอ่านจึงกำหนดไว้ว่า (ภาษาอิสลาม) คือพระอัลเลาะห์เจ้านั้นจะเป็นที่ส่องแสงสว่างแก่บรรดามวลสากลชีวิตทั้งหลาย และเมื่อทำการส่องสว่างอยู่ดังนั้นแล้วเราก็กำหนดว่าจะให้ความสว่างอย่างไร มนุษย์เราย่อมแบ่งออกได้เป็น 2 ประการ ในส่วนจิตใจ ในส่วนร่างกาย ที่จะต้องให้ความสว่างเขาในด้านจิตใจ ให้ความสว่างเขาในด้านร่างกาย แต่การให้ความสว่างนั้นก็กำหนดแผนเอาไว้ ฉะนั้นในพระคัมภีร์อัลกูรอ่านนั้น ก็จะกำหนดแผนชีวิตของมนุษย์เอาไว้ว่า ในขั้นหนึ่ง ๆ นั้น ตนจะทำอย่างไรจึงจะไปสู่เป้าหมายของชีวิตเป็นประทีปส่องสว่างเข้าไปในทางที่ถูกที่ควร ที่อยู่รวมในสังคมกับเขาได้

ฉะนั้น ในศาสนาอิสลามนั้นเราก็แบ่งเอาไว้ว่า ในการปฏิบัติตามแผนนั้น เรามีความศรัทธาอันหนึ่ง เรามีภาคปฏิบัติอันหนึ่ง เรามีความสัมพันธ์ในสังคมอีกอันหนึ่ง ในความศรัทธานั้นเป็นของสำคัญในทางศาสนา เรียกว่า อีม่าน หรือ เฟร้ท ต้องมีความศรัทธาในอัลลอดสมานตาเจ้า ที่จะกำหนดวิถีชีวิตต่าง ๆ กำหนดระเบียบแบบแผนเอาไว้ เพราะฉะนั้นระเบียบแบบแผน แผนงานนั้นเราก็กำหนดตามแผนงานที่คนมุสลิมทั้งหลายหรือมวลมนุษยชาติทั้งหลายที่ต้องการความรุ่งโรจน์ในชีวิต ก็ดำเนินไปตามแผนงานที่กำหนดเอาไว้แล้ว

พอมาขั้นที่ 2 ก็ภาคปฏิบัติ คือการที่จะต้องปฏิบัติตามแผนงานนั้น ก็แผนงานที่กำหนดไว้ในวิถีชีวิตนั้น เราจะต้องปฏิบัติอย่างไร ขั้นที่ 3 เราต้องมีการประเมินผลของแผนงาน การตรวจผลความถูกต้อง ฉะนั้น ความสัมพันธ์ในสังคม การติดต่อในสังคมมนุษย์สัมพันธ์ต่าง ๆ จะช่วยให้การปฏิบัติตามแผนนั้นไปให้ถูกต้องหรือไม่ เพราะฉะนั้นในประการแรกในการส่องสว่างของชีวิตนั้น ศาสนาอิสลามก็ได้กำหนดให้เราทั้งหลายนั้นได้ทำการศึกษา ได้ทำตนให้เป็นที่มีความรู้ให้เข้าถึงศาสนาด้วยตนเอง ในศาสนาอิสลามจึงไม่มีเพศบรรพชิต ไม่มีสื่อกลาง แต่ต้องการให้ทุกคนได้ทำการศึกษาเล่าเรียนเอง

ดังนั้น ท่านอัลลอฟดีโมฮะหมัด.... จึงได้วางกำหนดบทบัญญัติเอาไว้เมื่อพันสี่ร้อยปีที่แล้วมาว่า มุสลิมทั้งผู้หญิงและผู้ชายนั้นต้องเรียนหนังสือ วางกำหนดการศึกษาบังคับและต้องเรียนให้ถึงขนาด เพราะฉะนั้นต้องเรียนหนังสือ เพราะฉะนั้นเราจะกล่าวได้ว่า คนมุสลิมทั้งหลายได้รณรงค์ของความไม่รู้หนังสือมาอยู่ตลอดเวลา ในบ้านของทุกคนจะมีคัมภีร์อัลกุร-อ่านอย่างน้อยเขาจะต้องรู้ภาษาอาหรับ อย่างเขาจะต้องรู้ธรรมของศาสนาอิสลามวางกำหนดบทบัญญัติไว้แน่นอนทีเดียว เพราะฉะนั้นเราจะเห็นได้ว่า ในประวัติศาสตร์เมื่อท่านตาริก-ฟาริกอบดีระยาด ได้ข้ามช่องแคบคาลิบดอนตาจากฝั่งอาฟริกาไปสู่ยุโรป ไปในสเปญ ในปีคริสตศักราช 1211 นั้น ซึ่งช่องแคบคาลิบดอนตานั้นเองก็เป็นชื่ออนุสรณ์ของท่านมาจากคำว่าบอลตาริก ภูเขาของท่านตาริก คือ ท่านตาริกกอบดีระยาด เพราะฉะนั้นท่านไปอยู่ในเสปญเมื่อ 750 ปี มาแล้วนั้น ก็ได้ให้ความสว่างแก่มวลมนุษย์ที่นั้น

ในสมัยดาร์กเอจ ยุคแห่งความมืดมนอนธการ ซึ่งให้การศึกษาในด้านวิชาการต่าง ๆ ในวิชาความรู้เลขคณิต เราจะเห็นว่าเลขฝรั่งเขาเรียกว่า เลขอาหรับ ในวิชาความรู้ในทางปรัชญาและอะไรต่าง ๆ ก็ได้คลี่คลายขยายตัวในช่วงระยะเวลาแห่งศาสนาอิสลามได้ไปประดิษฐานอยู่ในยุโรปเป็นเวลา 750 ปี เพราะฉะนั้น ความสว่างในชีวิตในเบื้องแรกของคนคือให้การศึกษาเล่าเรียน ให้เข้าถึงศาสนาด้วยตนเอง ให้เข้าไปสู่ธรรม ให้รู้ว่าอะไรจะเป็นเครื่องส่องสว่างในชีวิตของตน ขจัดกิเลสทั้งปวงทั้งสิ้นให้หมดไป ก็คือการไปศึกษาให้รู้แน่เห็นจริงด้วยตนเอง ให้มีการสังคมสงเคราะห์ ให้บังเกิดหลักเมตตาธรรมต่าง ๆ เหล่านี้ให้ได้รักษาด้วยตนเอง และไม่ใช่ว่าให้ได้เกิดมาเป็นแต่อิสลามิกชนแต่เพียงในชื่อเท่านั้นหรือเป็นลูกก็เถอะก็ให้เข้าไป ต้องมีบทบัญญัติว่าต้องเข้าไปหา เพราะฉะนั้นเมื่อมีกำหนด

ระเบียบแบบแผนเราต้องปฏิบัติ เพราะในการที่เราจะมีแผนและมีการวางแผนเราต้องปฏิบัติตามแผนนั้น มิฉะนั้น แผนนั้นก็ไร้สาระ และต้องมีกำหนดให้ปฏิบัติว่าจะต้องให้บรรลุจุดหมายให้ได้มา เพราะฉะนั้น ศาสนาอิสลามก็ต้องมีการกำหนดให้ปฏิบัติตามแผนนั้น เพราะฉะนั้นการที่จะให้เข้าถึงศาสนาได้นั้นไม่ใช่ไปพึ่งคำบอกเล่า ต้องเข้าไปศึกษาเอาเอง นึกคิดเอง รู้แจ้งเห็นจริงด้วยตนเอง คนไหนสติปัญญายังเป็นขั้น ๆ อยู่ไม่เข้าไปก็ให้ไปอบรมเรื่อย ๆ

เพราะฉะนั้นศาสนาอิสลามเมื่อไปตั้งกลุ่มอยู่ที่ไหนได้สร้างมัสยิดเอาไว้ มัสยิดนั้นเป็นสถานที่กราบไหว้พระเจ้าแต่ไม่เพียงเป็นสถานกราบไหว้พระเจ้าเท่านั้น แต่ยังกำหนดเป็นสถานศึกษาในโบราณกาล และมัสยิดที่เป็นสถานการศึกษาจนเป็นสถาบันยิ่งใหญ่ในสมัยปัจจุบันนี้ก็ยังมีอยู่ เช่น มหาวิทยาลัยอัลหา ซึ่งตั้งมา 2200 ปีแล้ว ก็ก่อกำเนิดมาจากมัสยิดซึ่งเป็นศูนย์กลางของการศึกษาศาสนาเพื่อจะได้เข้าสู่แก่นแห่งความสงบ แสงสว่างของชีวิตอันแท้จริง และนอกจากนั้นมัสยิดยังเป็นศาลาประชาคมให้คนทั้งหลายมาพบปะหารือกัน มาเข้าใจกัน เพราะฉะนั้นระหว่างการกำหนดแผนของชีวิตนั้น ก็ต้องให้เข้าไปสู่ความสว่างของชีวิตด้วยตนเอง และให้เข้าใจอะไรต่าง ๆ

เพราะฉะนั้นถ้าคนเราไม่ได้นับถือศาสนาหรือไม่ได้มานับถือศาสนาอิสลามนี้ ถ้ามุสลิมไม่ได้มานับถือก็ย่อมไม่รู้ว่าเราจะวางแผนกำหนดชีวิตว่าอย่างไร เราจะกำหนดชีวิตอย่างไรจึงจะไปสู่ความเป็นคนดี มีความรุ่งโรจน์เราจะต่อสู้ชีวิตอย่างไรจึงจะสำเร็จ เพราะการต่อสู้ก็มีหลายอย่าง พระอนีมูฮามัดบอกว่าการต่อสู้ทั้งหลายนั้นแม้ว่าเราจะชนะศัตรูมากมายก่ายกองไม่เท่าชนะตัวของตัวเองเลย เพราะฉะนั้น วิธีชนะตัวเองเป็นอย่างไร ท่านได้วางวิธีปฏิบัติเอาไว้ เพราะฉะนั้นก็มีภาคปฏิบัติการเอาไว้ ไม่เพียงศาสนากำหนดหลักศรัทธาซึ่งพระผู้เป็นเจ้าได้กำหนดแผนเอาไว้เท่านั้น ยังต้องมีบังคับมีกำหนดให้คนต้องปฏิบัติตามแผน อีกเช่นว่า เราบอกให้คนทั้งหลายจงเห็นใจกัน จงมีความเมตตาจิตกันนะ จงมีขันติธรรมนะ เราพูดกันแค่นั้น เราไม่มีสาธิต เราไม่มีอะไรแล้วเราจะทำอย่างไร

เพราะฉะนั้น ศาสนาอิสลามก็วางกำหนดตามแผนอย่างหนึ่ง คือต้องมีการถือศีลอดในเดือน อีกสี่ห้าเดือนที่เราจะถือ พอเราถือศีลอดก็ว่า เฮ้ย เรา อดข้าวมาตั้งแต่เช้าตั้งแต่พระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตก ต้องไปนั่งอดกันทำอะไร เออ เราสอนให้มีเมตตา

จิต อ้ายคนที่ยากจนเข็ญใจที่มานี่เราจะไปเมตตาจิตเขาทำไม มีประโยชน์อะไร ก็รู้สึกว่าการที่เราไปอดกันตั้งแต่เช้าจนเย็น น้ำข้าวรับประทานไม่ได้นั้นน่ะ อ้อมันมีความทรมานในทางร่างกายทางจิตใจอย่างนี้ละหนอ มีคนเขาได้รับความทุกข์ร้อนอย่างนี้มา เราก็ให้โดยความรู้สึก รู้สึกเห็นใจจริง ๆ มีเมตตาจิตจริง ๆ เพราะฉะนั้นมีภาคปฏิบัติด้วย เราไม่ได้กำหนดให้มีแต่คำสอนแต่เพียงอย่างเดียว แต่มีปฏิบัติเป็นอย่างนั้น ให้มีขันติธรรม มีความอดทน ในการถือศีลอดเราก็ต้องไม่กระวนกระวาย การแสดงนั้นเรามีความอดทนเราสามารถอดได้ เราสามารถที่จะไม่ไปสู่สิ่งที่เหลวไหล เราสามารถอดได้ไม่ทำสิ่งที่เลวทรามไม่ไปพูดถ้อยคำอันไม่สมควรอันไม่เหมาะแก่สังคมหรือบุคคลอื่น อันนั้นเราก็อดเอาไว้

การอดไว้ คือ การสร้างความเคยชินในการที่จะได้ปฏิบัติตามแบบให้เกิดแสงสว่างแก่จิตใจของเรา คือ ไม่ให้มีจิตใจชั่ว มีจิตไปในทางที่ไม่ดี เพราะฉะนั้น ต้องมีการกำหนดต้องสร้างความเคยชิน ต้องสร้างแผนปฏิบัติ ต้องสร้างอะไร ๆ เอาไว้ให้แก่ศาสนา เพราะฉะนั้น เมื่อได้สร้างอย่างนี้แล้วมันก็ดำเนินไปเอง มันเหมือนเราเห็นดวงอาทิตย์แล้วก็เดินไปเอง โดยไม่ได้คำนึงว่าดวงอาทิตย์ให้แสงสว่าง ศาสนาได้โปรยแสงสว่างมาให้เราเองให้เราเดินเอง เพราะฉะนั้น คนอยู่ในศาสนาก็ย่อมจะได้รับแสงสว่าง เพราะฉะนั้น ท่านที่ได้ฟังทุกศาสนามาแล้วนั้น เราก็จะปฏิเสธไม่ได้ว่าศาสนาจะไม่ใช่ประทีปของชีวิต จะไม่เป็นแสงสว่างของชีวิต ศาสนาเป็นแสงสว่างของชีวิต เพราะฉะนั้น ศาสนาอิสลามก็ได้กำหนดบทบาทต่าง ๆ เหล่านี้เอาไว้ คือขั้นต้นเราก็มีการศึกษาเล่าเรียน พอในขั้นธรรมดาแล้วในชีวิตของตนจะมีความรุ่งโรจน์อย่างไร ก็มีภาคปฏิบัติกำหนดเอาไว้อีก เช่นต้องมีการพัฒนาตัวเองให้มีความเจริญ พัฒนาอย่างไร ต้องทำมาหากิน ศาสนาอิสลามเขาก็บอกว่าทุกคนต้องทำมาหากินมีกำลังวังชาแล้วต้องทำ ไม่ทำก็ถือว่าเป็นเรื่องเสียหายมาก และทำก็ต้องทำให้ดีที่สุด วิธีการทำให้ดีที่สุดนั้น ทางศาสนาอิสลามก็มีดวงประทีปอันสำคัญอยู่จะเห็น ว่าศาสนาอิสลามบังคับอยู่อันหนึ่งว่าเช่นว่าหลักประกาศ ประกาศนี้เป็นทานอันหนึ่ง

ทานในศาสนาอิสลามแบ่งออกเป็น 2 อย่าง ทานอันเป็นหน้าที่เราเรียกว่า ตระกาดทานอันเป็นการสังเคราะห์ทั่ว ๆ ไป เราเรียกว่าสาดาเคราะห์ ทานอันเป็นหน้าที่คือเป็นทานที่ต้องกำหนดเพื่อเป็นประโยชน์แก่สังคมโดยเฉพาะ เช่น กำหนดไว้ว่า คนมุสลิมนี้จะเก็บเงิน

ไว้ในหีบเฉย ๆ นั้นไม่ได้ เก็บไว้ไม่ได้ ใครเก็บเงินไว้ในหีบครบปีหนึ่งต้องเอาเงินไปแจกจ่ายคนยากจน คนทำมาหากินได้ไม่พอกิน อะไร ๆ ต่าง ๆ คนละ 1/2% เพราะฉะนั้นใครเก็บเอาไว้เฉย ๆ นับวันหมดไปเอง เพราะฉะนั้นต้องนำไปลงทุน ถ้าใครเอาเงินไปหมุนเวียนอยู่เฉย ๆ แล้ว ไม่ต้องในแผนพัฒนาส่งเสริมพืชไร่การทำไร่ทำนา ใครไปทำไร่ทำนา ศาสนาอิสลามกำหนดไว้ว่า ต้องเสียเหมือนกัน คือเสียตามหน้าที่ ถ้าคอยอาศัยชะตากรรม กรมอุตุนิยมวิทยาวันนี้ฝนจะตกมากน้อย น้ำท่วมก็ต้องวัดน้ำท่วม อะไร ๆ ต่าง ๆ ใครทำมาแล้วเขาจะเก็บภาษี 10% เกวียนหนึ่งก็จะเอาข้าวไปแจกคนยากจนเสีย 10 ถัง แต่ถ้าผู้นั้นปรับปรุงที่ดิน ทำการชลประทาน ป้องกันน้ำท่วมต่าง ๆ ตามแผนพัฒนาในปัจจุบันได้ทำเอาไว้ ในการทำชลประทานจัดคลองส่งน้ำ ป้องกันน้ำท่วมอะไร ๆ ฝนตกมาเท่าไรก็ไม่กลัว ทำการปรับปรุงให้ดินมีคุณภาพต่าง ๆ ดียิ่งขึ้น พืชผลมากขึ้น เราจะเสียภาษีมากไหม ศาสนากำหนดเสียภาษี 5% ได้มากเสียน้อย ได้น้อยเสียมากเหมือนค่าไฟฟ้าในปัจจุบัน ใครใช้มากเสียน้อย ใครใช้น้อยเสียมาก อันนี้ก็เป็นแผนพัฒนา รู้สึกว่าเวลามันก็จะหมดไปสำหรับผมความจริง ก็อยากจะพูดอะไร ๆ ไปอีกมาก แต่ก็คิดว่าเวลายืดยาวมากนัก จะสิ้นเวลาไปโดยไม่สมควร กระผมขอยุติด้วยความขอบคุณครับ

ผู้ดำเนินการอภิปราย

ขอบคุณมากครับคุณรังสฤษดิ์ ต่อไปถึงท่านอาจารย์ปุ่ย โรจนบุรานนท์ ขอเชิญท่านอาจารย์

นายปุ่ย โรจนบุรานนท์

ท่านประธาน ใต้ฝ่าพระบาท ฯพณฯ ท่าน และผู้มีเกียรติที่เคารพ หลังจากที่ผมได้ฟังคำอภิปรายของท่านผู้ทรงคุณวุฒิ ศาสนาต่าง ๆ ซึ่งมีวาทะอันเป็นที่ประทับใจยิ่งแล้ว ผมรู้สึกหนักใจเหลือประมาณ ไม่ทราบว่าจะพูดอย่างไรที่จะจูงใจให้ท่านมีความศรัทธาและนอกจากนั้นเวลาก็ใกล้เที่ยงเข้ามาทุกทีแล้ว อาจมีความเรียกร้องของท้องให้หันเหความสนใจไปก็เป็นได้ เรื่องที่เราพูดกันวันนี้ คือเรื่องศาสนาเป็นแสงสว่างของชีวิต ถ้าเราไม่มีแสงสว่างเสียแล้วชีวิตก็จะมีอยู่ไม่ได้ ขาดแสงสว่างที่มาจากพระอาทิตย์เสียแล้ว โลกเรานี้ก็จะมืดมน น้ำก็จะไม่มีเพราะมันจะแข็งหมด สิ่งต่าง ๆ ที่มีชีวิตจะอยู่ไม่ได้ พืชพันธุ์ ธัญญาหาร

ก็จะไม่เกิด เพราะสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นด้วยอาศัยแสงสว่าง อันแสงสว่างก็มีที่มาแตกต่างกัน นับตั้งแต่แสงอาทิตย์ซึ่งมีแสงสว่างแจ่มจรัสมากที่สุด และนอกจากนั้นก็มีที่มาจนถึงแสงสว่างของดวงจันทร์ ดวงดารา นอกจากนั้นยังมีไฟฟ้ามีตะเกียงต่าง ๆ ท่านจะเห็นได้ว่าแสงสว่างเป็นสิ่งจำเป็นของชีวิตเป็นอย่างยิ่ง แต่แสงสว่างเหล่านั้นจะส่องมาถึงเราได้ก็แต่ภายนอกเท่านั้น เราจำเป็นต้องอาศัยแสงสว่างของศาสนาอีกด้วย เพราะแสงสว่างของศาสนาหรืออีกนัยหนึ่ง ศาสนาเป็นแสงสว่างที่จะส่องเข้าไปถึงชีวิตจิตใจ ให้จิตใจของเรามีความสว่างเจิดจ้า ผมได้ฟังคำที่คุณณรงค์ สัจมารค เพื่อนของผมผู้แทนศาสนาซิกข์ ได้กล่าวไว้ในสาส์นของศาสนาซิกข์เมื่อเช้านี้ ท่านเปรียบศาสนาทั้งหลายเหมือนกับดอกไม้ที่ประดับอยู่ในแจกัน ศาสนาแต่ละศาสนาก็มีสีสันในแจกันแห่งศาสนา ผมจะขอดึงเอาดอกหนึ่งคือพุทธบุปผาออกมาเพื่อจะชี้แจงให้ท่านชมว่า พุทธบุปผาของเรานั้นมีความงดงามเพียงใด เพื่อท่านทั้งหลายจะได้ช่วยกันชื่นชมดอกไม้ดอกนี้บ้าง

พระพุทธศาสนานั้น ตามที่เราเข้าใจกันโดยทั่วไป ก็คือคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า แต่ก็จะกล่าวได้อีกอย่างหนึ่งว่า พระพุทธศาสนาเป็นเรื่องที่เป็นไปตามธรรมชาตินั่นเอง พระพุทธเจ้าเป็นแต่เพียงผู้ที่ทรงค้นพบและนำมาเปิดเผยความจริงให้เราทราบ พระพุทธเจ้าเป็นของกลางสำหรับทุกคนในโลก พระพุทธเจ้าท่านทรงเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ ทรงค้นพบประจักษ์แน่แล้ว จึงได้ทรงนำเอาความจริงหรือสัจธรรมนั้นมาสั่งสอน เพราะฉะนั้นคำสอนของพระองค์จึงไม่เป็นการเดาหรือเป็นการสันนิษฐาน แต่เป็นความจริงที่มีการพิสูจน์แล้วอย่างแน่นอน และนอกจากนั้นผู้อื่นก็สามารถพิสูจน์ความจริงอันนั้นได้ด้วยตนเองเหมือนกัน พระพุทธเจ้าแปลว่า ผู้รู้ ผู้ตรัสรู้ ความเป็นพระพุทธเจ้านั้น พระพุทธเจ้าก็มิได้ผูกขาดไว้แต่พระองค์เดียว โดยเฉพาะใครที่ทำคุณงามความดีเอาไว้มาก ก็อาจที่จะตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าได้เหมือนกัน ท่านทั้งหลายที่นั่งอยู่ ณ ที่นี้ก็พร้อมที่จะเป็นพระพุทธเจ้าได้ ถ้าได้รู้ถึงสัจธรรมและปฏิบัติตามสัจธรรมเหล่านั้น สำหรับหลักทั่วไปของพุทธศาสนาก็มีอยู่ 3 ประการด้วยกัน คือ 1. ให้เว้นความชั่ว 2. ให้ประพฤติแต่ความดี 3. ให้ชำระจิตใจให้ผ่องแผ้วจากกิเลสตัณหาทั้งหลาย

ทั้ง 3 หลักนี้เป็นเรื่องของการปฏิบัติ เพราะฉะนั้นก็ไม่แตกต่างไปจากศาสนาอื่น เมื่อกี้คุณรังสฤษดิ์ก็ได้พูดมาแล้ว ว่าศาสนาทั้งหลายนั้น ไม่ใช่ว่าเรารู้เฉย ๆ แต่เป็นความรู้ที่

จะต้องนำเอามาปฏิบัติด้วยจึงจะได้ผล พระพุทธศาสนาไม่ได้สอนให้เราพึ่งสิ่งที่อยู่ภายนอก แต่ว่าให้ฝึกตนเองให้เกิดปัญญา รู้สัจธรรมที่จะพ้นความทุกข์ได้ ให้เชื่อในกรรม คือ กรรมที่ตนเองได้กระทำไว้ คำสอนของพระพุทธเจ้านั้น ถ้าหากจะกล่าวตามแบบแผนทั่ว ๆ ไปแล้ว ผมก็อยากจะสรุปได้เป็น 3 ประการ คือ 1. ทรงสอนให้รู้ความจริงในธรรมที่ควรรู้ควรจะเห็น 2. ทรงสั่งสอนมีเหตุผลที่เราทั้งหลายสามารถจะตรองตามให้เห็นจริงได้ และ 3. ทรงสอนเป็นอัศจรรย์อย่างยิ่ง หมายความว่าผู้ปฏิบัติจะได้ผลตามสมควรแก่การปฏิบัติ ผู้ที่ปฏิบัติมากก็ย่อมจะได้ผลมาก ผู้ที่ปฏิบัติน้อยก็ย่อมจะได้ผลน้อย

คุณลักษณะที่สำคัญผมอยากจะเน้นให้ท่านผู้ฟังที่เคารพทราบอีกเล็กน้อยก็คือ พระพุทธศาสนามีคุณลักษณะพิเศษที่น่าสังเกต คือเป็นที่พึ่ง พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอนโดยปฏิบัติ ทรงเปลี่ยนหลักคำสอนดั้งเดิมอย่างสิ้นเชิง ปฏิบัติอย่างเด็ดขาด ประการที่สอง ทรงสั่งสอนโดยวิธีการปฏิรูป คือโดยการดัดแปลงของเก่าที่ยังไม่ดีให้กลับดีขึ้น หรือแปลความหมายใหม่ให้ตรงกับหลักเหตุผลยิ่งขึ้น ประการที่สาม ทรงสั่งสอนโดยการตั้งหลักใหม่ขึ้น เป็นหลักที่ยังไม่มีคำสอนในที่อื่น แต่เป็นไปตามสัจธรรมที่พระองค์ทรงค้นพบ ตัวอย่างแห่งการสอนโดยวิธีปฏิบัติคืออย่างไร คือการที่พระองค์ทรงปฏิเสธเรื่องการฆ่าสัตว์บูชายัญ ที่ครั้งหนึ่งได้มีความนิยมกันในบางศาสนา พระองค์ทรงสอนให้มีความเมตตากรุณาแทน ทรงสอนทางสายกลาง คือ มัชฌิมาปฏิปทา ทรงสอนมิให้มีการทรมานตนเพื่อบรรลุคุณธรรมอันวิเศษ ตัวอย่างของการสอนโดยวิธีปฏิรูปคืออย่างไร กล่าวเช่นคนเราเป็นผู้ประเสริฐเพราะความประพฤติ ไม่ใช่โดยชาติกำเนิดอย่างที่มีสอนไว้ในบางศาสนาในครั้งกระโน้น ในสมัยพุทธกาล การอาบน้ำในแม่น้ำคือศีล จะได้ผลดีกว่าการลงอาบน้ำในแม่น้ำอันศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย

การสอนโดยการตั้งหลักขึ้นใหม่ ซึ่งไม่มีใครสอนมาก่อน คือการสอนในเรื่องอริยสัจหรือหลักของการพ้นทุกข์ โดยแสดงให้เห็นถึงเหตุถึงผลซึ่งไม่ปรากฏว่ามีผู้ใดสอนมาก่อน คุณลักษณะพิเศษอันเด่นชัดของพระพุทธศาสนานั้นมีมากมายหลายประการ ผมจะนำเอาดอกพุทธบุปผานั้นมาเชยชมได้เป็นเวลานาน แต่ว่าเวลาก็คงจะไม่อำนวยให้ เพราะฉะนั้นขอประทานอนุญาตที่ผมจะเชยชมแต่เพียงบางกลีบของพุทธบุปผาเท่านั้น กลีบที่หนึ่งพระพุทธศาสนานั้นอยู่ได้ด้วยเหตุผล และความดี ไม่ใช่ด้วยเรื่องวิเศษหรือปาฏิหาริย์ของพระพุทธองค์ พระคุณของพระพุทธเจ้านั้นมีอยู่ 3 ประการ คือพระปัญญาคุณ ได้แก่ พระปัญญา

ความรู้แจ้งในความเท็จจริง พระบริสุทธิคุณคือความประพฤติดีประพฤติชอบ บริสุทธิ์ทั้งกาย วาจาและใจ พระมหากรุณาธิคุณได้แก่ความกรุณาที่มีในสัตวโลก พระคุณเหล่านี้ไม่ได้เกิดขึ้นโดยอาศัยฤทธิ์เดชแต่ประการใด เรื่องฤทธิ์เดชหรือเรื่องปาฏิหาริย์ซึ่งอาจมีกล่าวไว้ในพระพุทธศาสนานั้นก็มีบ้าง เช่น อิทธิปาฏิหาริย์แสดงฤทธิ์ได้เป็นอัศจรรย์ อาเทศนาปาฏิหาริย์ทายใจได้เป็นอัศจรรย์ อนุสาสนีย์ปาฏิหาริย์คือสั่งสอนเป็นอัศจรรย์

ในบรรดาความอัศจรรย์เหล่านี้ พระองค์ทรงยกย่องการสั่งสอนเป็นอัศจรรย์อย่างยิ่งเป็นเลิศเพราะว่าปาฏิหาริย์อย่างอื่นนั้น นักเล่นกลและพวกมารยากรก็ทำได้ แต่คำสั่งสอนที่ดีมีเหตุผลย่อมจะยั่งยืนอยู่นานและทันสมัยอยู่เสมอ นอกจากนั้นยังอำนวยประโยชน์ให้แก่ผู้ประพฤติปฏิบัติได้ เรื่องฤทธิ์เดชนั้นเป็นเรื่องที่เป็นไปได้เหมือนกัน แต่ทว่าเป็นเรื่องของผลพลอยได้จากการทำจิตให้สงบ แต่ไม่เป็นทางที่ทำให้เราพ้นทุกข์ไม่ใช่จุดหมายของพระพุทธศาสนา สรุปง่าย ๆ ว่าแม้จะตัดเอาความเชื่อถือในเรื่องฤทธิ์เดชต่าง ๆ ในเรื่องปาฏิหาริย์ต่าง ๆ ให้หมดไปแล้ว พระพุทธศาสนาก็ยังมีสาระที่ควรแก่การเคารพนับถือ และไม่ทำให้พระพุทธศาสนาได้รับความกระทบกระเทือนไปเลยแต่ประการใด เพราะเหตุว่าพระพุทธศาสนานั้นไม่ได้มีรากฐานอยู่บนฤทธิ์เดชหรือปาฏิหาริย์ต่าง ๆ แต่อยู่บนรากฐานของเหตุผลของคุณงามความดีที่จะพิจารณาเห็นได้จริง ๆ นี้เป็นความงามของกลีบอันหนึ่งของพุทธบุปผา

ผมคิดว่าผมจะอธิบายเพียง 2 กลีบเท่านั้น เพื่อไม่ให้เสียเวลาของท่านผู้ฟังจนเกินไป คราวนี้ผมจะดึงกลีบที่ 2 ของพระพุทธบุปผามาให้ท่านได้ชมต่อไป พระพุทธศาสนานั้นเป็นตัวอย่างของลัทธิประชาธิปไตยที่เก่าแก่ของโลก และมีหลักการและวิธีการที่ทันสมัยอยู่เสมอแม้จนกระทั่งทุกวันนี้ ประชาธิปไตยคือรูปการปกครองที่ชนทุกชั้นมีอำนาจสูงสุดและให้อำนาจนั้น ทางผู้แทนของตนขอให้ท่านสังเกตุวิธีการอุปสมบท เดิมทีเดียวนั้นพระพุทธเจ้าก็ทรงอนุมัติให้อุปสมบทด้วยพระองค์เอง เรียกว่า เอหิภิกขุอุปสัมปทา ต่อมาทรงอนุญาตให้พระสาวกเป็นผู้อนุมัติการอุปสมบท โดยให้ผู้อุปสมบทเปล่งวาจาถึงพระรัตนตรัยเป็นสรณะ เรียกว่า ติสรณคมนูปสัมปทา ขั้นที่สามต่อมาคงอนุญาตให้สงฆ์เท่านั้น เป็นผู้อนุมัติ เรียกว่า ญัตติจตุตถกรรมอุปสัมปทา คือบวชโดยต้องสวดประกาศ มีการสวดเสนอญัตติเป็นสี่ครั้งด้วยกัน คือสวดญัตติเล่าเรื่องผู้ที่มาขอบวชครั้งหนึ่ง แล้วก็สวดขอความเห็นชอบ โดยเปิดโอกาสให้พระภิกษุทั้งหลายได้มีการทักท้วง 3 ครั้งด้วยกัน ทั้งนี้ก็เป็นการแสดงว่าพระพุทธ

เจ้านั้นได้ทรงประทานความเป็นใหญ่ให้แก่สงฆ์ และแม้กระนั้น แล้วก็ยังได้ทรงกำหนดไว้ว่ากิจกรรมใดต้องการภิกษุจำนวนมากน้อยเท่าใด ถ้าจำนวนสงฆ์เกินไปก็ใช้ได้ แต่ถ้าต่ำกว่านั้นก็ใช้ไม่ได้ เช่นในการทำอุโบสถ คือสวดทบทวนศีลของพระภิกษุซึ่งมีอยู่ 227 ข้อ หรือการสวดกฐิน หรือการสวดประกาศมอบผ้าพระกฐินให้แก่พระภิกษุรูปใดรูปหนึ่ง ภิกษุตั้งแต่ 4 รูปขึ้นไปจึงจะทำได้ การปวารณา คือ การบอกอนุญาตให้ว่ากล่าวตักเตือนกัน พระภิกษุต้อง 5 องค์ขึ้นไปจึงจะทำได้ การบวชพระถ้าอยู่ในเขตที่ไม่เจริญหรือในเขตกันดารหาพระยาก ก็ให้ภิกษุตั้งแต่ 5 องค์ขึ้นไปทำได้ แต่ถ้าเป็นในเมืองที่มีความเจริญแล้ว ก็ให้พระภิกษุตั้งแต่ 10 รูปขึ้นไป การสวดอัพภาณ คือสวดเพิกถอนอาบัติของพระภิกษุบางรูปนั้นต้องใช้ภิกษุตั้งแต่ 20 รูป เป็นต้น นับว่าอันนี้เป็นหลักการของประชาธิปไตยอันหนึ่ง

การทำสังฆกรรมก็มีกำหนดว่า ต้องทำในเขตแดนที่มีเสมาเป็นเขตกำหนด และมีกำหนดไว้ด้วยว่าไม่เล็กเกินไปและไม่ใหญ่เกินไป เมื่อมีการประชุมเพื่อกระทำสังฆกรรมภิกษุทุกรูปต้องเข้ามาประชุมร่วมกันหมด ถ้าอาพาธไม่สามารถจะเข้าประชุมได้ ก็ต้องมอบฉันทะให้ไปประกาศให้ทราบ แล้วอนุมัติให้สงฆ์ประชุมกันได้ด้วยความยินยอมรับรู้เห็นด้วยตนเอง กรณีสังฆกรรมนั้นไม่เป็นการบังคับ เช่นการบวช การกฐิน ถ้าไม่เข้าประชุมก็ได้ แต่ต้องไม่อยู่ในเขตสีมานั้น ภิกษุที่เข้าประชุมนั้นมีสิทธิที่จะแสดงความเห็นได้ทั้งในด้านค้านและในด้านเห็นด้วย กรณีของการบวช คือการรับสมาชิกใหม่เข้ามาในสังฆมณฑล และการให้ผ้ากฐินต้องมีมติเป็นเอกฉันท์จึงจะใช้ได้ ในเรื่องที่มีความสำคัญน้อย เมื่อได้เสนอญัตติไปแล้วขอความเห็นชอบครั้งเดียวก็พอ เช่นในการให้ผ้ากฐิน ถ้าหากเป็นเรื่องที่สำคัญก็ต้องให้ถึง 3 ครั้ง เช่นในเรื่องการบวชเป็นต้น

หลักการและวิธีการของพระพุทธศาสนาจะเห็นได้ว่า เป็นประชาธิปไตย เพราะว่าอำนาจอันสูงสุดนั้น อยู่ที่สงฆ์ ทั้งหลักการและวิธีการยังคงทันสมัยอยู่จนกระทั่งบัจจุบันนี้ โดยที่ลัทธิประชาธิปไตยทางโลกเกิดขึ้นในสมัยกรีกอันเป็นยุคที่ถือว่า เป็นประชาธิปไตยที่แท้แต่กระนั้นก็ยังอยู่หลังพระพุทธเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพานไป เพราะฉะนั้นจึงถือได้ว่าพระพุทธศาสนานี้เป็นตัวอย่างแห่งลัทธิประชาธิปไตยที่เก่าแก่ของโลก นี่ก็คือความงามของกลีบที่สองของพุทธบุปผา ผมจะเล่าไปได้อีกมากมายเพราะพุทธบุปผานี้มีหลายกลีบ แต่ผมได้ยินเสียงนาฬิกาตีสิบสองครั้ง ก็คิดว่าน่าจะสมควรที่จะต้องยุติเรื่องการพรรณนาถึงความงามของพุทธบุปผาเพียงเท่านี้ แต่ผมอยากจะเรียนเพิ่มเติมอีกเล็กน้อย

เมื่อเช้าบังเอิญได้ฟังท่านนายกรัฐมนตรีกล่าวคำปราศรัยของท่านว่า เราไม่กลัวศาสนาหรือผู้ที่นับถือศาสนาใด เราเป็นมิตรของศาสนาทั่ว ๆ ไป เราเป็นห่วง เรามีความกังวล เราไม่อยากคบค้าสมาคมกับพวกที่ไม่มีศาสนา คนพวกไหนที่ไม่มีศาสนา เวลานี้เราทราบกันว่า พวกที่ไม่มีศาสนานั้นได้แก่พวกคอมมิวนิสต์ แต่พวกคอมมิวนิสต์เขาถือว่า เขาก็มีศาสนาเหมือนกัน แต่ถ้าคอมมิวนิสต์มีศาสนา ศาสนาคอมมิวนิสต์เป็นศาสนาเพื่อสงคราม

ความจริงนั้นคอมมิวนิสต์เป็นทั้งลัทธิการเมือง และจะถือว่าเป็นศาสนาก็อาจจะได้เหมือนกัน เพราะมีพวกคอมมิวนิสต์เขาถือเขาอ้างอิงว่าของเขาเป็นศาสนา และนอกจากนั้นก็ยังมีบางอย่างไปคล้ายกับศาสนาอื่น ที่พวกเรานับถืออยู่ด้วย ทำไมจึงเป็นศาสนาขึ้นมาได้ ศาสนาคอมมิวนิสต์ถ้าจะเป็นได้ก็เป็นแต่เพียงศาสนาของโลก ที่เป็นศาสนาได้ก็เพราะว่ามีผู้ก่อตั้งขึ้น มีผู้ประกาศ มีผู้สอน มีอิทธิพลให้เกิดศรัทธาเชื่อถือ มีคำสอน มีกฎเกณฑ์ มีผู้สืบต่อรับคำสอนประพฤติตามกันและไม่มีชาติ ทุกคนนับถือคอมมิวนิสต์ได้ มันก็เป็นเรื่องคล้ายศาสนาทั้งหลายนั่นเอง เพราะฉะนั้นคอมมิวนิสต์จึงอ้างว่า ของเขาก็เป็นศาสนาหนึ่งเหมือนกัน แต่ผมขอเรียนว่า

ถ้าคอมมิวนิสต์จะเป็นศาสนาก็เป็นศาสนาทางโลก ไม่ใช่เป็นศาสนาทางใจอย่างศาสนาของเราทั้งหลาย คอมมิวนิสต์เป็นศาสนาที่ใช้วิธีบังคับ ทารุณ ทำลาย ใช้สงครามเป็นมรรค ไม่ใช่ใช้มรรคอย่างศาสนาของเรามีอยู่ ต่างกับศาสนาทั่วไปที่สอนให้มีความรัก สอนให้มีความเมตตา สอนให้เกิดความสงบและสันติ คอมมิวนิสต์เป็นศาสนาฝ่ายวัตถุนิยม หรือเป็นฝ่ายโลก ถ้าความเจริญทางวัตถุไม่ดีพอกับความเจริญทางจิตใจแล้ว ลัทธิวัตถุนิยมคือคอมมิวนิสต์ ก็จะเข้ามาทำลายมนุษยชาติให้หมดไปได้ คอมมิวนิสต์เกิดขึ้นเมื่อไร เกิดเมื่อประมาณ 100 ปีเศษมานี้เอง แต่ด้วยเวลาอันเล็กน้อยนี้ คอมมิวนิสต์ก็สามารถทำลายศาสนาอันเก่าแก่เป็นพัน ๆ ปีได้ วัดในรัสเซียมี ไม่ใช่ไม่มี แต่มีไว้เพื่ออวดแขก วัดในจีนแดงก็มี แต่เป็นวัดที่มีไว้เพื่อให้นักทัศนาจรได้เห็นว่ามีอยู่เหมือนกัน ความจริงแล้วคอมมิวนิสต์ไม่มีศาสนาอย่างที่เรามีอยู่ ผมจะเรียนให้ทราบว่า ทำไมคอมมิวนิสต์จึงชนะศาสนาอื่นได้

1. เพราะว่าคอมมิวนิสต์สามารถสร้างศรัทธา และความเชื่อถือให้แก่ประชาชนได้
2. คำสอนของคอมมิวนิสต์ชี้หัวใจคนจน ซึ่งมีมากเหลือเกินในโลกนี้
3. ใช้วิธีการอันไม่คำนึงถึงศีลธรรม ใช้วิธีบังคับ ใช้วิธีหลอกลวง ไม่มีความละอายต่อบาป ไม่ห่วงถึงเกียรติยศชื่อเสียง ไม่ห่วงถึงคำมั่นสัญญาและใช้วิธีรุกราน คอมมิวนิสต์ใช้กำลังไม่ให้ประชาชนมีเสรีภาพในทางดำเนินชีวิต

หลักการของคอมมิวนิสต์มีว่า จะสำเร็จได้ด้วยใช้กำลังบังคับ ไม่มีการต่อรอง ไม่มีการประนีประนอม ใช้วิธีสงครามทำลายโลก รุกราน ทำหน่วยใต้ดิน หน่วยโฆษณา หน่วยแทรกซึม ก่อความวุ่นวาย ประเทศไทยเรานี้ถึงแม้จะได้ชื่อว่าเป็นประเทศแห่งความสันติสุขก็เป็นเป้าหมายแห่งการโจมตีของคอมมิวนิสต์ คอมมิวนิสต์ได้แผ่ขยายเข้ามาทุกหมู่บ้านทุกสถาบัน ศาสนาอื่นที่นั่งกันอยู่ที่นี้มีแต่รับมีแต่ถอย ส่วนคอมมิวนิสต์ใช้วิธีบุกรุกเข้าไปข้างหน้าเห็นได้ง่าย ๆ ที่ธิเบต เมื่อคอมมิวนิสต์เข้ามาแล้วศาสนาเป็นอย่างไร หมด ศรัทธาคอมมิวนิสต์เกิดมาจากความยากจนถูกบีบบังคับ ถูกการกินแรง การกดขี่เหยียบย่ำจากผู้ปกครอง ถูกรังแกจากสิ่งแวดล้อมของสังคมซึ่งมีมาแต่สมัยโบราณ จนถึงสมัยเจ้าขุนมูลนาย จนกระทั่งถึงสมัยนายทุนนิยม จนถึงปัจจุบันนี้ การไม่ให้ความเป็นธรรมแก่ราษฎรนั้น เปิดช่องให้แก่การแพร่ของเชื้อโรคคอมมิวนิสต์ คนเราเกิดมาก็มีความทุกข์ ทุกข์ยิ่งมากขึ้นเป็นลำดับตามจำนวนของพลโลก ที่เพิ่มขึ้นก็เพราะความต้องการต่าง ๆ ของชีวิตมีมากขึ้น จึงต้องมีการเบียดเบียนกัน โลกยิ่งเจริญเท่าใดก็สร้างความทุกข์ยากให้มากขึ้นเท่านั้น เพราะคนเราไม่รู้จักพอ ต้องมีการแย่งกันกินแย่งกันอยู่ แย่งแผ่นดินกัน เหล่านี้เป็นต้น

ผู้ที่เป็นศาสดาของลัทธิคอมมิวนิสต์นั้น คือมาร์กซ์ เอาความทุกข์ของราษฎรมาสร้างเป็นลัทธิขึ้น ตัวมาร์กซ์เองก็ยากจนเป็นคนที่คงแก่เรียนก็จริงอยู่ แต่ทว่าเป็นคนที่ไม่ได้มีประสบการณ์ของชีวิตอย่างกว้างขวางเหมือนศาสดาของศาสนาอื่น มาร์กซ์เห็นว่าทรัพย์เกิดมาจากแรงงาน ทุนและเครื่องจักรเป็นเพียงเครื่องมือ ฝ่ายแรงงานจึงควรจะเป็นเจ้าของทุน ส่วนกรรมกรทั้งหลายที่มีเป็นจำนวนมากก็เห็นด้วย เพราะฉะนั้นลัทธิคอมมิวนิสต์จึงแพร่ไปทั่วโลก คอมมิวนิสต์ต้องการจะช่วยคนจน แต่โดยข้อเท็จจริงแล้วไม่มีเลยที่ชาวคอมมิวนิสต์คนไหนจะร่ำรวย นอกจากคอมมิวนิสต์ชั้นหัวหน้า พวกคอมมิวนิสต์ชั้นจน ๆ ต้องมีความ

เดือดร้อนและยากจนหนักขึ้นไปยิ่งขึ้น ทารุณยิ่งกว่าประเทศที่มีเสรีเป็นอันมาก ประเทศคอมมิวนิสต์ในเวลานี้ขาดแคลนอาหาร ต้องซื้อจากภายนอก งานเกษตรต้องล้มเหลวแก้ไม่ได้ คนก็มีฐานะยากจนตกต่ำมาก แต่เวลาเดียวกันหัวหน้าคอมมิวนิสต์ก็มีแต่ความร่ำรวย

คอมมิวนิสต์นั้นมีเจตนาที่สูงส่งแต่ก็เป็นวิมานในอากาศ ซึ่งไม่สามารถปฏิบัติได้ เพราะมีการกดขี่ มีการทำลายเสรีภาพ ทุกคนเป็นสมบัติของรัฐ หมดความเป็นตัวของตัวเอง ซึ่งเป็นการผิดธรรมชาติ คอมมิวนิสต์ได้ประกาศที่จะกำจัดการกินแรงทั้งหลายให้หมดไป ที่จะให้ราษฎรพ้นจากความกดขี่เอาเปรียบ แต่ทว่า ความจริงแล้วมันกลับหนักเข้าไปอีก ในประเทศที่เป็นประเทศนายทุนหรือประเทศเสรี ถึงแม้ว่าจะมีการกินแรงกันบ้างก็เป็นเพียงส่วนน้อย ในประเทศนายทุนนั้น ราษฎรกินแรงกันเอง แต่ในประเทศคอมมิวนิสต์รัฐกินแรงของราษฎร ผมอยากจะเตือนให้ท่านทั้งหลายทราบว่าคอมมิวนิสต์นั้นเป็นพวกที่ทำงานจริง ทำงานอย่างบ้าคลั่ง เป็นการทำงานอย่างไม่มีเหตุผล ถึงแม้จะเสียชีวิตก็ยอม เพื่อเป็นการเผยแพร่ลัทธินี้เขามีเป้าหมายที่จะครองโลก ไม่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างเด็ดขาด ในเวลานี้คอมมิวนิสต์กำลังจะแทรกแซงเข้ามา พยายามที่จะก่อวินาศกรรม ที่จะบ่อนทำลายตั้งแต่รัฐบาล ทหาร ตำรวจ พระสงฆ์ หนังสือพิมพ์ ประชาชน กรรมกร บุคคลทุกระดับ แผนการณ์คอมมิวนิสต์ เป็นแผนการณ์ตรงกันข้ามกับแผนการณ์ของความสงบ เวลานี้คอมมิวนิสต์ได้ระดมการโฆษณาทุกด้านรวมทั้งวิทยุกระจายเสียง หนังสือพิมพ์และอื่น ๆ บรรดาสื่อมวลชนทั้งหลายคอมมิวนิสต์ได้ใช้อย่างเต็มที่

การต่อต้านคอมมิวนิสต์นั้นเราจะต่อต้านด้วยอาวุธหาพอไม่ เราทั้งหลายจะต้องแก้ที่ตัวเองด้วย ให้แสงสว่างของธรรมของศาสนาส่องเข้าไปในจิตใจของตัวเอง ไม่ใช่ใช้อาวุธปราบคอมมิวนิสต์ คอมมิวนิสต์นั้นเพื่อนผมคนหนึ่งเปรียบว่าเหมือน ยุง มันชอบเกิดในที่ที่มีน้ำเน่า ถ้าเราไม่อยากให้มีคอมมิวนิสต์ก็อย่าให้มีน้ำเน่าขึ้นในบ้านของเรา เราจะต้องปราบปรามการพนัน ปราบปรามดอกเบี้ยสูง ปราบปรามโจรผู้ร้าย ปราบปรามคอรัปชั่น ในเวลาเดียวกันเราจะต้องไม่ให้มือของเราสกปรกหรือเน่าไปด้วย ตราบใดที่เรามีศาสนาเป็นเครื่องคุ้มครองจิตใจของเราอยู่ ตราบใดที่เรามีมืออันขาวสะอาด ตราบนั้นมืออันขาวสะอาดนั้นจะปราบปรามคอมมิวนิสต์ได้ หาใช่อาวุธอย่างอื่นใดไม่ ผมอยากถือโอกาสกราบเรียนที่ประชุมไว้แต่เพียงเท่านี้ บัดนี้ เวลาก็ล่วงเลยมาพอสมควรแล้ว ขอขอบคุณครับ

ผู้ดำเนินการอภิปราย

ขอบคุณท่านอาจารย์ปุ่ย ความจริงนั้นน่ะ ผมทราบว่าท่านผู้อภิปรายอีกหลายท่านยังมีอะไรอยู่ในใจที่จะพูดอีก ซึ่งผมก็คิดว่าถ้ามีเวลาก็ควรจะให้ท่านพูดอีก แต่บัดนี้เวลาก็ถึงกำหนดที่ควรจะหยุดได้แล้ว และประกอบทั้งท่านผู้ฟังผู้แก่กล้าด้วยศรัทธาอย่างยิ่ง ผมสังเกตเห็นว่าท่านยืนอยู่สามสี่ชั้น ซ้อน ๆ กันโดยที่ไม่มีที่นั่งตลอดเวลา 2 ชั่วโมง นับว่าเป็นการให้เกียรติแก่พวกกระผมอย่างยิ่ง และถ้าหากว่าจะดำเนินการอภิปรายต่อไป ท่านก็คงจะได้รับความลำบากเป็นอันมาก ฉะนั้นเห็นสมควรจะยุติเพียงเท่านี้

ก่อนที่จะยุตินั้น ผมขอแสดงความยินดีต่อท่านอธิบดีกรมการศาสนา และท่านเจ้า-หน้าที่กระทรวงศึกษาธิการที่ท่านมีความสามารถจัดงานครั้งนี้ได้สำเร็จเรียบร้อยอย่างดียิ่ง และการที่ท่านมีความสามารถเรียกร้องให้ประชาชนและพวกกระผมบนนี้มานั่งอยู่ที่นี่พูดกันได้ถึง 2 ชั่วโมง กระผมก็ใคร่จะร่วมความภูมิใจด้วยเหมือนกัน เพราะเหตุว่าที่เรามานั่งอยู่บนที่นี่น่ะล้วนแต่เป็นผู้แทนของศาสนาที่ใหญ่ยิ่งของประเทศไทย และเรามาร่วมกันได้อยู่บนเวทีฉันพี่น้องอันสนิทในการที่จะประกาศธรรม ในการที่จะชักจูงให้เห็นว่าศาสนานี้เป็นแสงสว่างของชีวิต จะไม่เป็นการปรกตินักที่เราจะมารวมกันอย่างนี้บ่อย ๆ มันจะต้องนานปีมีหน และจะต้องเป็นโอกาสอันประเสริฐ ทั้งนี้ผมจึงแสดงความยินดีต่อท่านอธิบดี และท่านเจ้าหน้าที่ที่คิดการนี้ขึ้น และทำได้จนเป็นผลสำเร็จ และก็ในหน้าที่ที่ผมเป็นผู้ดำเนินการอภิปราย ก็เป็นหน้าที่ที่จะต้องขอบคุณท่านผู้ฟังทั้งหลายที่ได้กรุณาให้เกียรติมาฟังอยู่ทั้งผู้ใหญ่ ทั้งเด็ก ที่ข้างบนเต็มไปหมดและยังคงเต็มอยู่ตั้งแต่ต้นจนบัดนี้ นับว่าเป็นการน่าชื่นใจแก่พวกกระผมเป็นอันมาก

และในที่สุดผมก็ต้องขอขอบคุณท่านที่อยู่บนโต๊ะนี้ทุกท่านว่าการที่ท่านได้ร่วมมือกับพวกเรา หรือร่วมมือกับทางราชการของประเทศไทยได้มาแสดงความคิดเห็นในการอภิปรายในวันนี้ เป็นพระคุณอย่างยิ่ง ควรได้รับการขอบคุณอย่างยิ่งจากเจ้าของงาน และยิ่งกว่านั้นควรจะภาคภูมิใจว่าเป็นนิมิตอันดีอย่างยิ่งที่เดชะพระบารมีปกเกล้าในประเทศไทยนี้ ไม่ได้มีการรังเกียจศาสนาหรือศาสนิกซึ่งกันและกันเลย พระมหากษัตริย์เจ้าของเราเป็นบรมราชูปถัมภ์

อัครศาสนูปถัมภก พระองค์ทรงแผ่พระบารมีทั่วถึงและทั่วหน้ากัน เพราะฉะนั้น เราจึงอยู่กันได้ด้วยความกลมเกลียวเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันฉันพี่น้อง ซึ่งถ้าท่านจะมองดูในประเทศอื่นอันใกล้ชิด จะเห็นได้ในทางตรงกันข้าม เราเคยมีไหมที่วิวาทกัน ยกพวกตีกัน เผาบ้านกัน ฆ่ากันในระหว่างศาสนิก มีไหมไม่เคยมี และจะไม่มีด้วย เหตุฉะนี้ผมจึงรู้สึกว่า วันนี้เป็นนิมิตอันดีที่ประเสริฐยิ่งนักที่พวกเราทั้งหลายได้มาชุมนุมพร้อมกันทั้งผู้อภิปราย ทั้งผู้ฟัง ซึ่งล้วนแต่เป็นศาสนิกของนานาศาสนาทั้งสิ้น จึงขอโมทนาสาธุการในกิจการอันนี้อย่างยิ่ง และขอกราบลาท่านทั้งหลายไปพร้อมกันนี้ ณ ที่นี้.

ณ สวนจิตรลดา "วันเฉลิมพระชนมพรรษา" 5 ธันวาคม 1964

อภิปราย
บทบาทของฆราวาสในงานแพร่ธรรม

ในโอกาสงานฉลองเสก และเปิดสามเณราลัยนักบุญยอแซฟ กม. 30 ถนนเพรชเกษม อ. สามพราน เมื่อวันอาทิตย์ที่ 6 มีนาคม 2509 สมาคมคาทอลิกแห่งประเทศไทยได้จัดให้มีการอภิปราย เรื่อง "บทบาทของฆราวาสในงานแพร่ธรรม" โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมอภิปราย คือ 1. คุณพ่อโมลิ่ง 2. คุณแม่ธีโอดอร์ 3. คุณสุนันต์ โรจนรัต 4. นายแพทย์ชวลิต จิตรานุเคราะห์ 5. มิสเตอร์กามินสกี้ และ 6. คุณพ่อบุญเลิศ ธาราฉัตร เป็นผู้ดำเนินการอภิปราย ท่ามกลางผู้ฟังซึ่งมีทั้งพระสงฆ์ นักบวช และประชาสัตบุรุษคับคั่งที่โรงพลศึกษา ร.ร. นักบุญยอแซฟอุปถัมภ์

บันทึกโดย กอบกิจ ครุวรรณ

เมื่อได้เวลา 13.00 น. คุณแสวง เตียวไพบูลย์ นายกสมาคมคาทอลิกแห่งประเทศไทย กล่าวเปิดการอภิปรายว่า

ท่านประธาน, ท่านผู้มีเกียรติ และพี่น้องที่รักทั้งหลาย

ข้าพเจ้าในนามของสมาคมคาทอลิกแห่งประเทศไทย รู้สึกเป็นเกียรติยิ่ง ที่สมาคมได้มีส่วนร่วมในงานเสกเปิดสามเณราลัยใหม่นักบุญยอแซฟในวันนี้ โดยจัดรายการอภิปรายในหัวข้อ "บทบาทของฆราวาสในงานแพร่ธรรม"

สมาคมคาทอลิกตั้งมาได้ 12 ปีแล้ว วัตถุประสงค์ก็เพื่อมีส่วนร่วมงานแพร่ธรรมกับพระศาสนจักร สมาคมได้พยายามบำเพ็ญกรณีย์กิจตามกำลังความสามารถและโอกาสจะอำนวย เช่น เข้าร่วมมีส่วนในสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย และร่วมจัดงานแสดงวิวัฒนาการทางศาสนา ทั้งครั้งที่ 1 และที่ 2 ซึ่งจัดขึ้นเมื่อต้นเดือนมกราคมนี้ กล่าวเฉพาะที่เกี่ยวกับสามเณราลัย สมาคมก็ได้จัดงานกุศลวาณิชย์ ณ บริเวณ ร.ร. อัสสัมชัญ บางรัก เมื่อวันที่ 19–20 ธันวาคม 1964 เพื่อรวบรวมวัตถุปัจจัยสมทบทุนสร้างบ้านเณร ฉะนั้น

เมื่อการก่อสร้างเสร็จเรียบร้อย และกระทำพิธีเปิดในวันนี้ สมาคมจึงรู้สึกชื่นชมเป็นอย่างยิ่ง และขอนำรายการมาร่วมอภิปรายด้วย

การอภิปรายต่อหน้าสาธารณชนเช่นนี้ นับเป็นครั้งแรกในประวัติการณ์แห่งพระศาสนจักรในประเทศไทย สมาคมได้เลือกหัวข้อเรื่อง "บทบาทของฆราวาสในงานแพร่ธรรม" เพราะเป็นเรื่องที่พระสังคายนาสากลวาติกันครั้งที่ 2 ให้ความสนใจ จนกระทั่งประกาศเป็นพระสมณกฤษฎีกาเมื่อ 18 พฤศจิกายน ล่วงมานี้ ดังนั้นแม้ชื่อของเรื่องจะค่อนข้างแห้งแร้ง แต่ก็เป็นเรื่องที่ชาวเราควรสนใจอย่างยิ่ง ความจริงการอภิปรายครั้งนี้ยังขาดผู้ทรงคุณวุฒิอีกหลายท่าน แต่เนื่องจากเวลาจำกัด จึงได้เลือกผู้อภิปรายเท่าที่แต่ละท่านจะมีความถนัด บัดนี้ข้าพเจ้าขอเชิญคุณพ่อบุญเลิศ ธาราฉัตร เริ่มดำเนินการอภิปรายตามหัวข้อดังกล่าว (ที่ประชุมปรบมือ) ขอความสุขความเจริญจงมีแก่ผู้ฟังทุก ๆ ท่าน

คุณพ่อบุญเลิศ

พี่น้องที่รักในพระคริสตเจ้า เป็นที่ทราบแล้วว่า เรากำลังอภิปรายเรื่องการแพร่-ธรรม คำว่า "แพร่ธรรม" พ่อรู้สึกว่า ฟังแล้วค่อนข้างงง อย่างไรก็ดี พ่อจะพยายามหาคำนิยามที่เข้าใจง่าย ๆ คำนี้ ฝรั่งเขาว่า อาโปสโตเลต (Apostolate) พ่อขอให้ความหมายง่ายๆ ว่าคือ การนำพระคริสตเจ้าไปบังเกิดในวิญญาณของเขา จำลองแบบพระคริสตเจ้าในตัวของเขา ทำให้เขาเป็นพระคริสตเจ้าอีกองค์หนึ่ง นี่แหละ คือ การแพร่ธรรม ฉะนั้น พ่อเข้าใจว่าพี่น้องคงจะเห็นแล้วว่าการแพร่ธรรมนั้นมีความสำคัญสักเพียงไร ไม่ใช่งานที่ทำกันเพียง 2 วัน 8 เดือน หรือ 10 ปี แต่เป็นงานที่ต้องทำกันตลอดชีวิต เราทราบแล้วว่าองค์พระคริสตเจ้าทรงเป็นแบบฉบับ เป็นศูนย์กลางของจักรวาล เป็นผู้ที่เราทุกคนต้องเลียนแบบพระองค์ และการเลียนแบบพระองค์นั้น ก็เป็นการเลียนแบบที่ไม่รู้จักจบสิ้น จึงหมายความว่า งานที่เราจะทำนั้นเป็นงานที่จะต้องทำตลอดไป

พ่อขอพูดถึงความสำคัญของการแพร่ธรรมอีกสักเล็กน้อย ขอให้มององค์พระคริสต-เจ้า นักบุญเปาโลกล่าวไว้ว่า "ชีวิตของข้าฯ น่ะ ข้าฯ ได้เทศนา ไม่ใช่เรื่องอะไรอื่นหรอก มีแต่ข่าวประกาศองค์พระคริสตเจ้า ผู้ถูกตรึงกางเขนเท่านั้น" พระคริสตเจ้าได้เสด็จมาประทับในโลกนี้ 33 ปี ทุก ๆ วินาทีของพระองค์ เป็นวินาทีที่ทรงเสียสละเพื่อมนุษยชาติ เพื่อวิญญาณ

ทุกดวง ฉะนั้น วิญญาณแต่ละดวง แม้ว่าเพียงวิญญาณเดียวก็มีค่าที่สุดสำหรับพระองค์ เมื่อเป็นเช่นนี้เราทุกคนซึ่งเรียกตัวเองว่า เป็นศิษย์ของพระคริสตเจ้า เป็นคริสตังค์ ก็จำเป็นต้องใช้ชีวิตของเราทั้งหมดเพื่อพระคริสตเจ้า เพื่อนำพระคริสตเจ้าไปใส่ในวิญญาณของเขา

เมื่อเราเห็นความจำเป็นข้อนี้ชัดแจ้งแล้ว พ่อคิดว่า เราแต่ละคนต้องพยายามสุดความสามารถไม่ว่าจะอยู่ในฐานะใด สภาพใด ทำงานในองค์การใด ๆ ในกระแสร์ชีวิตอย่างใดอย่างหนึ่งไม่ว่าเราต้องใช้กระแสร์ชีวิตนั้นทุก ๆ วินาทีเพื่อพระคริสตเจ้า เพื่อความรอดวิญญาณดังที่นักบุญเปาโลกล่าวไว้ว่า "ไม่ว่าท่านจะกิน ท่านจะดื่ม จะพักผ่อน ขอให้ท่านทำเพราะเห็นแก่พระเจ้า"

ฉะนั้น จุดเดียวที่พวกเราจะมุ่งคือ เพื่อพระคริสตเจ้าจะได้เจริญในวิญญาณทุก ๆ ดวงที่อยู่ใกล้กับเรา หรือไกลกับเรา เราต้องใช้ความพยายามทั้งหมดที่เรามี เพื่อพระนามของพระคริสตเจ้า

ในที่สุด พ่อก็ได้รบกวนเวลาของพี่น้องมามากแล้ว พ่อขอแนะนำผู้อภิปรายซึ่งล้วนแต่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิทั้งนั้น บุคคลแรกคือ คุณพ่อโมลึง (ที่ประชุมปรบมือ) คุณพ่อโมลึงเป็นสงฆ์คณะ เยสุอิต เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาการต่าง ๆ ปัจจุบันคุณพ่อมีหน้าที่ดูแลนิสิตนักศึกษาที่บ้านเซเวียร์ ใกล้อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ เชิญครับคุณพ่อ (ที่ประชุมปรบมือ)

คุณพ่อโมลิ่ง

พี่น้องทั้งหลาย พ่อมีหน้าที่สรุปพระสมณกฤษฎีกาว่าด้วยการแพร่ธรรมของฆราวาส พ่อจะสรุปเฉพาะหัวข้อสำคัญ ๆ เป็นต้น ข้อที่พวกเราไม่สู้จะคุ้นหู ไม่สู้จะได้คิดกันมากนัก เมื่อพูดถึงการแพร่ธรรม เรามักจะคิดถึงพระสงฆ์นักบวช หรือพวกที่ไปสอนคำสอนโดยเฉพาะ ส่วนมากเราไม่ค่อยคิดถึงฆราวาส หรือตัวเราเองแต่ละคนว่าเรามีหน้าที่แพร่ธรรมด้วย และเมื่อคิดถึงพระศาสนจักร เราก็คิดว่า เป็นองค์การที่สำคัญสำหรับเรา เพราะว่าเราต้องเอาตัวรอด ต้องการสวรรค์ เพราะฉะนั้นก็ต้องการพระศาสนจักร แต่เราไม่คิดว่าเราเองก็มีหน้าที่แพร่ธรรม และเราไม่คิดว่า เรามีหน้าที่ต้องเอาใจใส่ผู้อื่นด้วย

เมื่อเราอ่านพระสมณกฤษฎีกาฉบับนี้แล้ว ทำให้เราเปลี่ยนหัว เปลี่ยนความคิดเสียใหม่ ตอนหนึ่งในสมณกฤษฎีกาเขียนไว้ว่า "พระศาสนจักรสถาปนาขึ้นโดยพระคริสตเจ้า

เพื่อเผยแพร่พระราชัยของพระเป็นเจ้าไปทั่วโลก กิจการทุกสิ่งทุกอย่างในพระศาสนจักรก็เพื่อจุดประสงค์อันนี้ และคริสตังค์ทุกคนก็มีหน้าที่ช่วยผู้อื่นให้เข้าใกล้พระคริสตเจ้าและได้รับความรอด" หน้าที่แพร่ธรรมของเรามาจากข้อเท็จจริงที่ว่า เราเป็นอวัยวะในพระอคาธกายของพระคริสตเจ้า เมื่อเราอยู่ใกล้ชิดกับพระเยซูเจ้าเช่นนี้ เราก็ต้องพยายามเอาใจใส่ทุกเรื่องที่พระเยซูเจ้าทรงพอพระทัย หากพระเยซูเจ้าทรงมีพระประสงค์ให้เราทุกคนร่วมอยู่ในพระศาสนจักรอันเดียวกัน (เป็นฝูงแกะแต่ฝูงเดียว) เราก็ต้องเอาใจใส่เช่นนั้น

นอกจากนั้น จุดประสงค์ของพระศาสนจักรมิใช่เพียงให้ทุกคนได้รับความรอดอย่างเดียว พระศาสนจักรยังเพียรพยายามทำให้โลกนี้ ยิ่งที่ยิ่งดีขึ้น ในวันฉลองพระจิตตาคม มีเพลงที่เราร้องทุกปีว่า "พระองค์จะนิมิตแผ่นดินขึ้นใหม่" นี่แหละพระประสงค์ของพระเยซูเจ้า คือ ให้โลกนี้ แผ่นดินนี้ดีขึ้นตลอดเวลา มิใช่ด้านศาสนาหรือศีลธรรมเท่านั้น แต่ในทุก ๆ ด้าน และถ้าเป็นเรื่องฝ่ายโลกที่ไม่เกี่ยวกับคำสอนหรือพิธีกรรมก็เป็นเรื่องฆราวาสที่จะต้องเอาใจใส่ เพราะฆราวาสอยู่ใกล้ชิดกับเรื่องฝ่ายโลกยิ่งกว่าพระสงฆ์ พระสงฆ์มีหน้าที่อบรมสั่งสอน และประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ แต่เมื่อเป็นเรื่องของโลกไม่ว่าทางการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ฯลฯ ฆราวาสก็ต้องเอาใจใส่เรื่องเหล่านี้โดยเฉพาะ

ถ้าเราคิดถึงความรอดของเราอย่างเดียว บางทีเราอาจคิดว่าทำไมจึงต้องสนใจเรื่องเหล่านี้ โลกนี้ก็จะล่วงพ้นไปเมื่อเราขึ้นสวรรค์ ฉะนั้นทรัพย์สมบัติและสิ่งสวยงามในโลกจะมีประโยชน์อะไรสำหรับเรา จะไปเอาใจใส่ทำไมเอาใจใส่เพียงอย่างเดียวคือ เรื่องความรอดของเราก็พอแล้ว ถ้าเราคิดดังนี้ก็ยังไม่ถูกต้อง เพราะโลกนี้มาจากพระเป็นเจ้าเป็นของขวัญที่พระองค์ทรงประทาน และหากว่าโลกนี้มีอะไรไม่ดีก็มิใช่ว่าพระองค์ประทานสิ่งไม่ดี แต่เป็นเพราะบาปของเราต่างหาก จึงเป็นหน้าที่ของเราจะทำให้โลกดีขึ้น ๆ ตลอดเวลาในทุก ๆ ด้าน

เรามีโอกาสหลายอย่างที่จะทำให้โลกนี้ดีขึ้น โดยเฉพาะเมื่อเราพยายามเป็นคนดีพยายามเจริญชีวิตอย่างคริสตังค์ดีเราก็สามารถดึงดูดคนอื่นเข้ามาใกล้ชิดเราและมาใกล้ชิดพระเยซูเจ้า คนต่างศาสนาจะไม่พบกับพระคริสตเจ้าโดยตรงแต่จะพบกับคริสตังค์ สมมุติว่าเขาพบกับคริสตังค์ที่ดี เขาจะสนใจและอาจกลับใจก็ได้ ฉนั้นการเป็นคริสตังค์ที่ดีก็เป็นการ

แพร่ธรรมอยู่ในตัว แต่เมื่อเป็นคริสตังค์ดีแล้วก็ต้องหาโอกาสสอนผู้อื่นหรือชี้แจงให้ผู้อื่นตระหนักถึงความจริงความดีงามและความรักของพระเยซูคริสตเจ้าในทุก ๆ ด้าน

ฉะนั้น เราต้องพยายามร่วมมือกันทำให้โลกนี้ดีขึ้น โดยเฉพาะในงานสังคมสงเคราะห์ ยังมีคนอีกมากที่ไม่ได้ความสุขในโลกนี้ เช่น พวกคนจน คนพิการ ฯลฯ

และในด้านวัฒนธรรม เราบอกไม่ได้ว่าวัฒนธรรมเป็นเรื่องของคนอื่นไม่เกี่ยวกับพระศาสนา ที่จริงเป็นเรื่องที่เราต้องเอาใจใส่ทำให้ดีขึ้นเหมือนกันเพื่อพระราชัยของพระเป็นเจ้าจะได้มาถึงทุก ๆ คน แม้ในเรื่องการเมือง ซึ่งหลายคนบอกว่าไม่เป็นเรื่องดี เป็นเรื่องที่ไม่ต้องเอาใจใส่มีคนอื่นทำอยู่แล้ว แต่พ่อขอบอกว่าไม่ใช่เช่นนั้น เรายังต้องเอาใจใส่เพื่อพระราชัยของพระเยซูเจ้า ถ้าหากว่าพระศาสนจักรเอาใจใส่เป็นต้นเรื่องสังคมสงเคราะห์ก็มิใช่ว่าพระศาสนจักรคิดว่าเรื่องการเมืองเรื่องวัฒนธรรมไม่สำคัญ แต่เพราะงานสังคมสงเคราะห์ก็แสดงความรัก ซึ่งเป็นพระบัญญัติเอกที่มาจากพระเป็นเจ้า เป็นเรื่องสวยงามที่สุด สรุปความว่า เราต้องเอาใจใส่ทุก ๆ เรื่องที่เกี่ยวกับโลกนี้ด้วย และเมื่อเราทำงานอย่างนี้โดยมีความเชื่อ และความรักต่อเพื่อนมนุษย์เราก็แพร่ธรรมอยู่แล้ว

พระสมณกฤษฎีกาว่าด้วยการแพร่ธรรมยังกล่าวต่อไปอีกว่า สถานแพร่ธรรมแห่งแรกคือ วัดในหมู่บ้านของเรา ในพวกคริสตังค์ที่สังกัดวัดเดียวกัน เราพยายามช่วยพระสงฆ์ช่วยนำผู้ที่อยู่ไกลวัดเข้ามา นี่เป็นการแพร่ธรรมตามหน้าที่ของฆราวาส เพราะหลาย ๆ ครั้งพระสงฆ์ไม่มีทางเลยจะไปหาเขา แต่ถ้าคนเหล่านั้นมีเพื่อนอยู่ในวัดก็สามารถนำเขาไปหาพระสงฆ์และพระสงฆ์ก็อาจช่วยเขาให้เอาวิญญาณรอดได้

สถานที่สำคัญในการแพร่ธรรมอีกแห่งคือ ในครอบครัว ครอบครัว พ่อแม่มีหน้าที่อบรมสั่งสอนลูกในเรื่องพระศาสนา เรื่องศิลธรรม เป็นหน้าที่เฉพาะของพ่อแม่จะต้องเอาใจใส่ เสียสละ อบรมลูก ให้ถือกิริยาคริสตังค์ที่ดี

พระสมณกฤษฎีกายังกล่าวถึงเยาวชน เยาวชนเป็นความหวังในอนาคต พวกเขาในวันหน้าจะเป็นคนสำคัญ จะเป็นหัวหน้าประเทศ หมู่บ้าน ฉะนั้นเราต้องเอาใจใส่อบรมเยาวชนให้เป็นคนดีให้สามารถทำงานได้ดีต่อไป พระศาสนจักรสนใจทุกอย่างเกี่ยวกับเยาวชนพยายามให้ผู้ใหญ่หรือผู้ที่มีความรู้เอาใจใส่อบรมพวกเขา นอกนั้นในประเทศของเรา ใน

สังคมที่เราอยู่เราต้องพยายามให้ทุกคนเป็นคนดี ให้มีความสามัคคี กลมเกลียวกันประดุจครอบครัวเดียวกัน เรายังต้องคิดไกลออกไปถึงนานาชาติ ให้ทุกประเทศเป็นมิตรไมตรีกันด้วย

ในข้อ 4 ของสมณกฤษฎีกา พูดถึงแบบต่าง ๆ ของการแพร่ธรรม แยกได้เป็นสอง คือการแพร่ธรรมชนิดตัวต่อตัว และการแพร่ธรรมเป็นหมู่คณะ การแพร่ธรรมชนิดตัวต่อตัวก็สำคัญมาก เพราะชั้นแรกแต่ละคนต้องมีความเชื่อ และสนใจในการแพร่ธรรมเสียก่อน แล้วเมื่อมีโอกาสรวมกันเป็นหมู่คณะเราก็จะสามารถแพร่ธรรมเป็นผลดียิ่งขึ้น

คุณพ่อบุญเลิศ ได้ขอให้พูดถึงเรื่องนิสิตนักศึกษาสักเล็กน้อย ที่เกี่ยวกับนักศึกษาเขาเหล่านี้เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วส่วนมากต้องไปทำงานท่ามกลางชนต่างศาสนา ถ้าเขาไม่มีความรู้เรื่องพระศาสนาเป็นอย่างดี ไม่มีความเชื่อเพียงพอ เขาก็ไม่อาจรักษาความเชื่อไว้ได้ตลอดชีวิต ฉะนั้นนักศึกษาจำเป็นต้องหาความรู้เรื่องพระศาสนาให้เท่า ๆ กับความรู้ด้านวิชาการ พ่อพูดมายืดยาวแล้ว ขอยุติเพียงนี้ ขอบคุณ (เสียงปรบมือ)

คุณพ่อบุญเลิศ

ขอบคุณมากครับ ที่คุณพ่อได้พยายามเก็บใจความสำคัญ ของพระสมณกฤษฎีกาว่าด้วยการแพร่ธรรมของฆราวาส ผมใคร่ขอถามเพียงเล็กน้อย ในการทำงานเกี่ยวกับนักศึกษาคุณพ่อรู้สึกมีอะไรหนักใจมากไหมครับ

คุณพ่อโมลิ่ง

หนักใจก็รู้สึกบ้าง เพราะนักศึกษามีความรู้น้อยมากเกี่ยวกับพระศาสนา เพราะพวกเขาเรียนพระศาสนาถึงขั้นมัธยมแต่เมื่อเข้ามหาวิทยาลัยแล้ว มหาวิทยาลัยมิได้สอนศาสนาของเรา เขาจึงไม่ค่อยกล้าที่จะแสดงตัว และเมื่อถูกถามเกี่ยวกับพระเป็นเจ้า เช่น ใครสร้างพระเป็นเจ้า หรือพระเป็นเจ้ามาจากไหน เขาก็ตกใจไม่สามารถตอบได้ทันที บางครั้ง แม้เขาจะรู้จักคำตอบดี เช่น มิสซาคืออะไร แต่เมื่ออยู่ในกลุ่มคนต่างศาสนาเขาประหม่า ไม่รู้จะอธิบายอย่างไร เหล่านี้เป็นเรื่องที่จะต้องแก้ไขให้เขามีความรู้ มีความเชื่อแน่นแฟ้น และมีความกล้าหาญที่จะอธิบาย ซึ่งจะเป็นทางให้เพื่อการศึกษาต่างศาสนาเกิดความสนใจต่อพระศาสนาของเรา

คุณพ่อบุญเลิศ

ขอบใจครับคุณพ่อ ผมขอถามอีกข้อหนึ่งเกี่ยวกับสถิตินักศึกษาคาทอลิก เรื่องนี้ผมขอประชาสัมพันธ์กับบรรดาพี่น้องผู้ฟัง หากท่านมีบุตรหลานไม่มีที่พัก ก็ควรยิ่งที่จะแนะนำให้เขามาพักที่หอพักบ้านเซอร์เวียร์ จะได้รับการเอาใจใส่ด้วยดีจากคุณพ่อคณะเยสุอิต ทั้งในเรื่องฝ่ายการวิญญาณ เวลานี้ที่หอพัก มีนักศึกษาคาทอลิกเท่าไรครับ

คุณพ่อโมลิ่ง

ปัจจุบันที่หอพักมีนักศึกษา 70 คน แต่เป็นคาทอลิกเพียง 29 คน และในจำนวน 29 คนนี้ มี 16 คนที่กำลังเรียนชั้น มศ. 4 – 5 ผู้ที่จบ มศ. 5 มีเพียง 13 คน ปีหน้าจะไม่รับพวกกำลังเรียน มศ. 4 – 5 เพราะสถานที่คับแคบ และรู้สึกว่าไม่ค่อยจะเข้ากับนักศึกษา ดังนั้นจำนวนนักศึกษาคาทอลิกในมหาวิทยาลัยที่มาอาศัยหอพักจึงมีน้อย แต่นี่ไม่สำคัญ ที่พ่อใคร่ขอร้องคือ ให้พ่อแม่หรือญาติ อนุญาตให้เขาไปเข้าประชุมที่ศูนย์ เพื่อเราอาจจะช่วยเขาได้เมื่อเรารู้จักเขาดีพอ

คุณพ่อบุญเลิศ

ขอบใจคุณพ่อมากครับ อันดับต่อไปผมขอแนะนำให้รู้จักผู้อภิปรายคนต่อไป คือคุณแม่ธีโอดอร์ (ที่ประชุมปรบมือ) คุณแม่ธีโอดอร์ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งเจ้าแขวงคณะอูร์สุลิน เป็นคณะที่มาทำงานในประเทศไทยหลายปีแล้ว คุณแม่อยู่ที่ ร.ร. มาร์แตร์เดอีคุณแม่จะพูดถึงการแพร่ธรรมของเด็กโดยทั่ว ๆ ไป ว่ามีบทบาทอย่างไรบ้าง ขอเชิญครับ

คุณแม่ธีโอดอร์

ดิฉันรู้สึกเป็นเกียรติที่ได้รับเชิญมาร่วมอภิปรายในวันนี้ การแพร่ธรรมของเด็กก็ไม่ผิดแผกกับการแพร่ธรรมของฆราวาสโดยทั่วไป หลักการก็เหมือนกัน จุดมุ่งหมายก็เหมือนกันคือ หลังจากที่ได้สวดว่า "พระราชัยจงมาถึง" เราอย่าพูดแต่เพียงลมปากเท่านั้น จะต้องทำให้พระราชัยนั้นมาถึงจริง ๆ ในชีวิตของตัวเราและในสถานที่ที่อยู่ ไม่ว่าจะเป็นบ้าน ที่โรงเรียน หรือที่ไหน ๆ ก็ตาม

การแพร่ธรรมก็คือ ทำตัวเราให้เป็นสัญญลักษณ์แห่งความรัก ที่พระบิดาทรงมีต่อบุตร และต่อทุกคนที่พระองค์ทรงสร้างมา ผู้แพร่ธรรมเชื่ออย่างมั่นคงในความรักที่พระองค์ทรงมีต่อเขา และพยายามทุกวิถีทางที่จะตอบสนองความรักนั้น โดยทำให้พระองค์ทรงพอพระทัย โดยทำให้พระองค์ไปประทับอยู่ในตัวของผู้อื่น การแพร่ธรรม คือการนำแนวคิดของคริสตังค์มาในสถานที่ตนอยู่ แนวคิดคริสตังค์ก็หาได้จากพระวรสาร หลักการแพร่ธรรมของเด็กก็ขึ้นอยู่กับสถานที่ที่เด็กอาศัยอยู่ นิสัยและคุณสมบัติพิเศษในตัวเด็กแต่ละคน เด็กเป็นตัวของตัวเอง และอาศัยอยู่ในโลกของเด็ก มองดูสิ่งต่าง ๆ ในโลกในแง่ของเด็ก เป็นห่วงและสนใจในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับโลกของเด็ก เพราะฉะนั้น ใครสามารถเข้าไปใช้ชีวิตของเด็กได้ ใครจะสามารถนำแนวคริสตังค์เข้าไปในชีวิตของเด็ก และแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของเด็กโดยตรงได้ ใครเล่าจะแพร่ธรรมในโลกของเด็ก ถ้าไม่ใช่ตัวเด็กด้วยกันเอง โดยมีผู้ใหญ่คอยแนะนำพอสมควร

บางคนอาจถามว่า เด็กจะทำอะไรได้ ขอตอบว่า เด็กสามารถทำอะไรได้มากมายทีเดียว ลองนึกถึงคุณสมบัติของเด็กทั้งตามธรรมชาติและเหนือธรรมชาติ เมื่อเด็กรับศีลล้างบาป พระเป็นเจ้าได้ประทานชีวิตใหม่ให้แก่เขา ถ้ามีชีวิต ชีวิตนั้นก็จะต้องแสดงออก เพราะหากไม่แสดงออกก็ไม่เป็นชีวิตแล้ว การแสดงชีวิตเหนือธรรมชาตินั้นก็เป็นการแพร่ธรรมนั่นเอง ชีวิตนั้นก็เป็นชีวิตของความเชื่อ ความไว้ใจ และความรัก

ความเชื่อไม่ใช่เชื่ออย่างงมงาย แต่เป็นการเชื่ออย่างมั่นคงถึงการประทับอยู่ขององค์พระคริสตเจ้าในตัวของตัวเอง และในตัวของผู้อื่นที่เราได้พบ เป็นการเชื่อว่าพระองค์ก็มีงานชิ้นหนึ่งที่ประสงค์จะให้เด็กทำ และคนอื่นจะทำไม่ได้นอกจากเด็ก และพระองค์ทรงพอพระทัยที่จะใช้เด็กเป็นเครื่องมือในการแสดงความรัก ที่พระองค์ทรงมีต่อมนุษย์ทุกคน องค์พระคริสตเจ้าประทับอยู่ในตัวเด็ก เพราะฉะนั้นเด็กต้องพยายามกระทำตัวให้เหมือนองค์พระคริสตเจ้า จะคิดอะไร จะทำอะไร จะติดต่อกับคนอื่นอย่างไร ขอให้เป็นไปตามทัศนะของพระคริสตเจ้าพระองค์เอง บางคนอาจคิดว่า "แหม เด็กตัวเล็กแค่นี้จะรู้จักคิดอะไร" แต่เราลืมนิสัยของเด็ก เด็กอายุแค่ 7 – 9 ขวบ ก็ชอบคิด ชอบรำพึง เขาได้รับประสบการณ์อะไร ก็ชอบที่จะเอาไปคิดแล้วคิดอีก มิใช่ว่าเขาจะมีความคิดร้อยแปด แต่ข้อคิดน้อย ๆ ของ

เขานั่นแหละ เขาจะคิดอย่างลึกซึ้งเข้าไปในหัวใจ ถ้าเป็นเช่นนั้นทำไมเขาไม่คิดว่าองค์พระคริสตเจ้าประทับอยู่ตัวของเขา แล้วก็แสดงความรัก ความอดทน ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเมตตากรุณา ความใจดี ตามแบบฉบับของพระคริสตเจ้า เพราะฉะนั้น เราเห็นว่า เด็กถึงแม้จะยังเล็กก็สามารถนำให้ผู้อื่นมารู้จักกับพระคริสตเจ้าที่ประทับอยู่ในตัวเขา และนำคนอื่นมาหาพระเยซูเจ้า เด็กมีอิทธิพลในกลุ่มเด็ก และบางครั้งก็มีอิทธิพลเหนือผู้ใหญ่ เคยมีเด็ก 2 คน ที่เอาใจใส่ชีวิตคริสตังของตน พยายามประพฤติตนเพื่อการแพร่ธรรม พ่อแม่ของเด็ก 2 คนนี้ พอเห็นเข้าก็รู้สึกอาย เพราะว่าตนเองเป็นคนใจเย็นเฉย พ่อแม่ก็ไปหาคุณพ่อเจ้าวัดขอให้คุณพ่อจัดชีวิตของเขาให้เป็นระเบียบ บอกกับคุณพ่อว่า "เราอยากดีเหมือนลูกของเรา"

เมื่อเด็กอายุ 9 ปี ขึ้นไป ก็ชอบที่จะทำงานเป็นกลุ่ม อันนี้เป็นโอกาสดีที่สุดที่จะทำการแพร่ธรรมในโลกเยาวชน ถ้าเด็กเข้าใจถึงพระประสงค์ที่จะนำมนุษย์ทุกคนให้ได้รับความสุข เข้าใจความต้องการที่จะให้เด็กมีส่วนในการที่จะทำให้แผนการณ์ของพระสำเร็จ เด็กก็จะต้องช่วยเหลือกันในกลุ่มและพยายามนำความสุขที่อยู่ในกลุ่มนั้นให้แก่กันและกัน ถ้าอยู่คนเดียวทำอะไรมากไม่ได้ แต่ถ้าเขาอยู่กันเป็นกลุ่มก็สามารถจะแก้ปัญหาในโลกของเขาดีขึ้น เขาอาจจะใช้ความเป็นกลุ่มหรือกำลังของเขาในทางที่ผิดก็ได้ เช่น เขาไม่พอใจในเรื่องอะไร เขาก็อาจจะสไตรค์หรือเขาอาจจะหาความสนุกสนานในการที่จะทำลายทรัพย์ของคนอื่น เช่น ทำกระจกหน้าต่างแตก เป็นต้น แต่ถ้าเขาเข้าใจถึงกระแสเรียกของเขา ถึงความรักที่พระทรงมีต่อเขา ถึงการตอบสนองที่พระองค์รอจากเขา เขาจะใช้กำลังของเขาเพื่อสร้าง ไม่ใช่ทำลาย เขาจะนำอิทธิพลคริสตังค์ในโลกเยาวชนนำความรอดมาสู่กลุ่มของเขาและผู้อื่นที่อยู่ในอิทธิพลของกลุ่มนั้น

ที่จริง เด็กมีความเผื่อแผ่มากทีเดียว ถ้าหากเขามีอุดมคตินั้นในขั้นสูงส่ง เขาก็จะยอมเสียสละเพื่อจะได้บรรลุถึงอุดมคตินั้นด้วย ถ้าข้อเท็จจริงนี้เป็นจริงสำหรับเด็กทั่วโลก เด็กไทยคาทอลิกก็จะเป็นสัญญลักษณ์ เป็นพยานมอบตัวไว้เพื่อแพร่พระราชัยของพระเป็นเจ้า เพื่อจะได้แพร่ความรักของพระองค์ และทำให้มนุษย์เห็นความรักในความประพฤติของเขา ซึ่งบางคนอาจมองไม่เห็นความรัก หากไม่ได้เห็นความรักนั้นในตัวของเด็ก ในประเทศที่มี

คริสตังค์น้อย ยิ่งจำเป็นที่เด็กทุกคนจะต้องเป็นผู้แพร่ธรรม เพราะพระคริสตเจ้าต้องการที่จะให้เด็กทุกคนได้เป็นพ่อพระหรรษทาน เพื่อจะนำความรักของพระองค์ไปยังทุกคนที่เด็กจะพบเห็น

คุณพ่อบุญเลิศ

ขอบคุณครับ (เสียงปรบมือ) เรื่องที่คุณแม่พูดมานี้ทำให้พวกเราแลเห็นความสำคัญของเด็กในการแพร่ธรรม ผมขอถามสักหน่อยครับ เด็กที่ได้รับชีวิตพระหรือชีวิตเหนือธรรมชาติ เขาจะแสดงให้รู้ได้อย่างไรครับ

คุณแม่ธีโอดอร์

เรื่องนี้ไม่มีอะไรยาก ก็อยู่ที่การดำเนินชีวิตของเขานั่นเอง คือ เด็กที่พยายามจะคิดจะทำในแนวของคริสตังค์ ซึ่งเขาจะรู้ได้จากการศึกษาพระวรสาร ให้เข้าใจถึงบทบาทที่ตนมีต่อการแพร่ธรรม

คุณพ่อบุญเลิศ

ขอบคุณครับ ต่อไปผมใคร่ขอเชิญผู้อภิปรายท่านที่ 3 คือ คุณสุนันต์ โรจนรัต (เสียงปรบมือ) ท่านผู้นี้เป็นกรรมการที่ปรึกษาของสมาคมคาทอลิก นอกนั้นยังเป็นผู้จัดการบริษัท ประกันชีวิต ซี. ยู. แอล. และเคยเป็นครูของผมด้วยครับ เชิญครับคุณสุนันต์

คุณสุนันต์ โรจนรัต

พี่น้องที่รักในพระคริสตเจ้า วันนี้ผมจะกล่าวถึงพระสมณกฤษฎีกาว่าด้วยฆราวาสแพร่ธรรม ในฐานะสัตบุรุษธรรมดาสามัญคนหนึ่ง ว่าเราจะมีบทบาทอย่างไรให้สมกับเจตนารมณ์ของพระสมณกฤษฎีกาฉบับนี้ หน้าที่ประการแรกและประการสำคัญที่สุดของมนุษย์เราคือจะต้องพยายามเอาตัวรอดไปสวรรค์ เมื่อต้องจากโลกนี้ไปแล้ว ส่วนหน้าที่ประการที่สองรองลงมา คือ ต้องพยายามช่วยผู้อื่นให้ไปสวรรค์ด้วย

ทฤษฎีที่กล่าวมานี้ ฟังดูก็ง่ายและสั้นดี แต่ในทางปฏิบัติไม่ใช่ของง่ายนักในเมื่อเรายังต้องเผชิญชีวิตที่เต็มไปด้วยการต่อสู้การประจญต่าง ๆ ซึ่งในสมัยเรานี้ ความเจริญในด้านวัตถุได้เจริญถึงสุดยอด และลัทธิอเทวนิยมหรือลัทธิที่ไม่เชื่อว่ามีพระเป็นเจ้า หรือเรียกง่าย ๆ

ว่า ลัทธิคอมมูนิสต์ กำลังคุกคามโลกอย่างน่ากลัว การทำหน้าที่แพร่ธรรมจึงยิ่งยุ่งยากกว่าธรรมดามาก การต่อสู้ภัยเหล่านี้แต่ลำพังคนเดียวย่อมไม่สำเร็จแน่ จำต้องระดมกำลังกันสู้ภัยใหญ่หลวงนี้ การประชุมพระสังคายนาสากลที่เพิ่งผ่านพ้นมานี้ คือ การระดมกำลังพระ-สังฆราชทั่วโลกเพื่อพิชิตวัตถุประสงค์ดังกล่าว และพระสมณกฤษฎีกาว่าด้วยการแพร่ธรรมของฆราวาส ก็เป็นผลงานชิ้นหนึ่งของพระสังคายนา

การระดมกำลังสัตบุรุษเพื่อให้บังเกิดผลสมความมุ่งหมาย จำเป็นยิ่งต้องยึดพระสงฆ์เป็นผู้นำ สัตบุรุษเป็นฝ่ายให้ความร่วมมือการประพฤติปฏิบัติ แบบต่างคนต่างอยู่ต่างคนต่างทำ คือ สงฆ์ก็ว่าไปในเรื่องของสงฆ์ สัตบุรุษก็ว่าเรื่องของสัตบุรุษ ดังที่เคยปรากฏมาในกาลก่อนย่อมใช้ไม่ได้กับสมัยนี้ และไม่สอดคล้องกับจิตตารมณ์ของสมณกฤษฎีกา เราสัตบุรุษต้องแสดงน้ำใจกว้างขวาง เสนอตัวรับใช้พระสงฆ์ในงานของพระเป็นเจ้า และเชื่อว่าพระสงฆ์จะยินดีต้อนรับและทำหน้าที่เป็นผู้นำ เมื่อมีการประสานงานระหว่างพระสงฆ์กับสัตบุรุษเช่นนี้ ก็เชื่อได้ว่าเราจะบรรลุถึงเป้าหมายสักวันหนึ่ง

การเริ่มงานแพร่ธรรมต้องเริ่มจากตัวเราเองก่อน คือ ต้องเจริญชีวิตอย่างคริสตังค์แท้ ทำตัวเราให้ยิ่งวันยิ่งศักดิ์สิทธิ์ พระศาสนจักรก็ได้ถือโอกาสเปิดสมัยประชุมพระสังคายนาโดยโปรดประทานพระคุณยูบีเลว เพื่อให้สัตบุรุษทุกคนไม่ว่าฐานะทางวิญญาณจะเป็นอย่างไรได้มีโอกาสปรับปรุงตนเองและก้าวหน้าไปในความศักดิ์สิทธิ์ นับเป็นนิมิตอันดีของงานแพร่ธรรม

สำหรับงานแพร่ธรรมเป็นหมู่คณะ ขณะนี้เรามีหลายคณะต่างมุ่งหน้าบำเพ็ญอยู่แล้ว เช่น คณะพลศีล พลมารี สมาคมนักบุญวินเซนต์เดอปอล คณะอัศวินศีลมหาสนิท (เค.บี.เอส) คณะสตรีช่วยมิสซัง คณะครอบครัว คณะคาทอลิก คณะยุวกรรมกรคาทอลิก (ย.ก.ค) ฯลฯ และหากว่าสัตบุรุษแต่ละวัดแต่ละชุมชนเสียสละสมัครเข้าคณะใดคณะหนึ่ง ตามกำลังความสามารถ ก็เชื่อว่า งานแพร่ธรรมในประเทศไทยจะรุดหน้ากว่านี้มาก

อย่างไรก็ดี อุปสรรคต่าง ๆ ในการแพร่ธรรมยังมีอยู่ ผมมีความเห็นส่วนตัวใคร่จะเสนออุปสรรค เพื่อได้ช่วยกันพิจารณาแก้ไข ดังต่อไปนี้

อุปสรรคประการแรกคือ การขาดการประสานงานและความสัมพันธ์ระหว่างสงฆ์กับสัตบุรุษ พระสงฆ์ยังเข้าไม่ถึงจิตใจของสัตบุรุษเพียงพอ และสัตบุรุษก็ยังเข้าไม่ถึงพระสงฆ์เพียงพอเช่นกัน สัตบุรุษบางคนไม่เคยพบพระสงฆ์เลยเป็นปี ๆ นอกจากแลเห็นบนพระแท่นเวลามิสซา และในการฟังแก้บาปนานๆครั้ง พระสงฆ์บางองค์ไม่เคยไปเยี่ยมสัตบุรุษให้แลเห็นสภาพและฐานะการครองชีพของเขาที่บ้านเลย เมื่อเป็นเช่นนี้จะหวังให้มีความเข้าใจดีต่อกันได้อย่างไร ที่สัตบุรุษเรียกพระสงฆ์ว่า "คุณพ่อ" และพระสงฆ์เรียกสัตบุรุษว่า "ลูก" ย่อมขาดความหมายโดยสิ้นเชิง เพราะพ่อ–ลูกแทบไม่รู้จักกัน

อุปสรรคที่กีดขวางงานแพร่ธรรมประการที่ 2 คือ ความกดดันทางอาชีพ และฐานะทางเศรษฐกิจ ปัจจุบันนี้สิ่งแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมได้เปลี่ยนแปลงหมด สถานที่ประกอบอาชีพมีอยู่เท่าเดิมแต่จำนวนคนเพิ่มขึ้น จึงต้องมีการโยกย้ายขยับขยาย ที่ไม่สามารถขยับขยายได้ก็จำต้องยึดที่เดิมต่อไป ผมจึงคิดว่าถึงเวลาแล้วหรือไม่ที่จะจัดให้มีองค์การช่วยเหลือกันระหว่างสัตบุรุษทั้งประเทศ เช่น การตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์ (เครดิตยูเนียน) หรือการระดมทุนวิธีอื่น ๆ ซึ่งหากมีการปรึกษาหารือกันโดยเชิญผู้เชี่ยวชาญแต่ละแขนงมาร่วมให้คำแนะนำดำเนินการ ผมคิดว่ามีลู่ทางสำเร็จได้

อุปสรรคข้อที่ 3 คือ การแตกกลุ่มไปเผชิญชีวิตแต่ลำพังในท่ามกลางคนต่างศาสนา เมื่อที่อยู่เดิมหรืออาชีพเดิมไม่พอเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง ก็จำต้องดิ้นรนต่อไป บางครั้งก็ต้องออกไปประกอบอาชีพที่เสี่ยงอันตรายต่อวิญญาณ บางคนห่างวัดห่างวาก็เลยเย็นเฉยทิ้งศาสนาไปด้วย เช่นนี้ทางฝ่ายพระศาสนจักรจะมีทางแก้ไขอย่างไร ผมใคร่ขอเสนอให้มีการประสานงานระหว่างวัดทุกวัดในทุกสังฆมณฑล โดยจัดทำสถิติสำมะโนสัตบุรุษให้เป็นปัจจุบัน พยายามเข้าถึงจิตใจของผู้ที่ห่างเหินต่อพระศาสนา คณะกิจการคาทอลิกต่าง ๆ มีส่วนสำคัญในการแก้ปัญหานี้ หากว่าแต่ละคนมีการประสานงานกันดี

อุปสรรคข้อ 4 คือ การแต่งงานระหว่างคริสตังค์กับชนต่างศาสนา ปัญหานี้เป็นปัญหาสำคัญอันดับหนึ่งในปัจจุบัน ผลร้ายในเรื่องนี้ที่ติดตามมามีมากมายสักเพียงไร ไม่จำต้องนำมาบรรยาย ณ ที่นี้ วิธีป้องกันแก้ไขผมว่าพอมีทางทำได้ เช่น จัดให้มีการพบปะระหว่างหนุ่มสาวคาทอลิก โดยมีฝ่ายสงฆ์เป็นผู้ควบคุมสอดส่อง เพื่อให้หนุ่มสาวมีโอกาสรู้จักและศึกษานิสัยใจคอของกันและกันในวิถีทางที่ถูกต้อง แทนที่จะปล่อยให้ไปรู้จักกันเอง

ผลปรากฏว่าชักจูงไปในทางเสียก็มาก การพบปะระหว่างหนุ่มสาวนี้ มิใช่จำกัดวงเฉพาะวัดใดวัดหนึ่ง แต่ควรขยายขอบเขตออกไปยังต่างวัดด้วย เช่นจัดทัศนาจรในวันฉลองใหญ่ ๆ เป็นต้น

เท่าที่บรรยายมานี้เป็นเพียงอุปสรรคกีดขวางการแพร่ธรรมขั้นมูลฐาน หากช่วยกันหาทางแก้ไขได้ก็เชื่อว่า เมื่อพื้นฐานดีแล้วการแพร่ธรรมตามจิตตารมณ์ของสมณกฤษฎีกาในประเทศเราจะก้าวหน้าไม่แพ้ประเทศอื่น ๆ สวัสดี (ปรบมือ)

คุณพ่อบุญเลิศ

ขอบคุณครับคุณสุนันต์ นี่แหละครับเป็นความคิดเห็นแนวหนึ่งของฆราวาสผู้หนึ่งที่ควรได้รับการพิจารณาทั้งจากฝ่ายสงฆ์และสัตบุรุษ แต่อย่าลืมนะครับพระสงฆ์ของเรามีน้อยไม่พอกับงานแพร่ธรรมอันยิ่งใหญ่ไพศาล ผมจึงใคร่ขอถือโอกาสนี้เชิญชวนพี่น้องที่มีบุตรหลาน ให้พยายามอบรมให้เป็นคนดี และนำมาถวายแด่พระเป็นเจ้า ผมเชื่อว่า พระคุณเจ้าของเราต้องยินดีต้อนรับ ถ้าบ้านเณรหลังนี้คับแคบไปไม่พอบรรจุก็สร้างเพิ่มเติมได้ เมื่อตะกี้คุณสุนันต์พูดถึงการจัดให้มีการพบปะระหว่างหนุ่มสาว เป็นความคิดที่ดีมาก แต่ผมเกรงว่า พ่อแม่บางคนอาจจะไม่ค่อยชอบก็ได้ ผมขอเสนออีกวิธีหนึ่งครับ คือ เวลานี้เรามีคณะครอบครัวคาทอลิกแบ่งออกเป็นกลุ่ม แต่ละกลุ่มประกอบด้วยพ่อ–แม่ ของ 7–8 ครอบครัว ผลัดกันไปประชุมตามบ้านของสมาชิก ก็เป็นทางให้พ่อแม่แลเห็นความประพฤติของลูกชาย ลูกสาวของแต่ละบ้าน และอาจชี้ชวนให้มีการแต่งงานระหว่างหนุ่มสาวคริสตังค์ก็ได้ คราวนี้ผมอยากถามคุณสุนันต์สักอย่าง คุณสุนันต์พูดถึงเรื่องฝ่ายฆราวาสมามาก แต่ทางฝ่ายสงฆ์ล่ะครับ คุณสุนันต์มีความเห็นอย่างไรบ้าง

คุณสุนันต์

ผมเห็นว่าการนำข้อบกพร่องของฝ่ายสงฆ์มาตีแผ่นั้น ไม่สมควรครับ อย่างไรก็ดีผมในฐานะสัตบุรุษใคร่ขอให้ฝ่ายสงฆ์รับทราบถึงความมีน้ำใจของสัตบุรุษ ที่จะให้ความร่วมมือกับฝ่ายสงฆ์ไม่ว่าจะเป็นงานอะไร ใช้มา พวกเรายินดีจะทำ ไม่ต้องกลัวว่าเราจะไปแย่งอำนาจของท่าน

คุณพ่อบุญเลิศ

ขอบคุณครับ เวลาของเราก็เหลือน้อยลง ผมขอเชิญคุณหมอชวลิต จิตรานุเคราะห์ เป็นผู้อภิปรายคนต่อไป (ปรบมือ) คุณหมอเป็นคริสตังค์ยืน ได้ร่วมมือทำงานอย่างใกล้ชิดกับคุณพ่อบอนแนงค์ ที่ศูนย์กลางเทวา ห้วยขวาง คุณหมอจะพูดถึงเรื่องงานสังคมสงเคราะห์ เชิญครับคุณหมอ

คุณหมอชวลิต จิตรานุเคราะห์

พระคุณเจ้าที่เคารพ ท่านนายกสมาคมฯ ท่านประธาน, คุณพ่อ, ภคินี และท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย การมาบรรยายเรื่องการสังคมสงเคราะห์นี้ ผมรู้สึกว่า จะเป็นการนำเอามะพร้าวห้าวมาขายสวนเสียมากกว่า ที่จริงตามวัดต่าง ๆ ของเรามีการสังคมสงเคราะห์มานานแล้ว มีมาก่อนที่เราจะใช้คำนี้เสียด้วย คิดกันดูซิครับ เราเป็นลูกวัด กินข้าววัด อาศัยที่วัด เจ็บป่วยก็ไปหาพระสงฆ์ที่วัด ตายแล้วก็นำไปฝังข้างวัด ฯลฯ ผมจึงเห็นว่า งานสังคมสงเคราะห์ที่สมบูรณ์แบบที่สุด ก็คือวัด เพราะช่วยทั้งกายทั้งใจช่วยจนกระทั่งส่งไปสวรรค์

ฉะนั้น ในฐานะที่เป็นนักสังคมสงเคราะห์อาสาสมัคร ผมก็อยากสนับสนุนสัตบุรุษทั้งหลายให้ช่วยกันเสียสละกำลังใจ กำลังกาย กำลังทรัพย์ ตลอดจนกระทั่งความรู้ความสามารถในอันที่จะสนับสนุนกิจการคาทอลิกตามวัดต่าง ๆ ให้พัฒนาถาวรและแพร่หลายเท่าที่จะเป็นได้ เพื่อให้ทุกคนสามารถรู้ถึงอัตถ์ความจริงในพระศาสนาของเรา ให้สามารถมีส่วนในพระราชัยสวรรค์ได้

ผมใคร่จะกล่าวถึงความหมายของงานสังคมสงเคราะห์สักเล็กน้อย แต่ก่อนนี้เราเข้าใจกันว่าวัดเป็น โรงทาน การสังคมสงเคราะห์ คือ ช่วยคนเจ็บไข้ได้ป่วย คนจะตาย แต่สมัยนี้ความหมายของการสังคมสงเคราะห์กว้างขวางกว่าเดิมมาก ผมพยายามศึกษาจากตำราของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ขอให้คำจำกัดความว่า ความหมายของการสังคมสงเคราะห์ขึ้นอยู่กับความเข้าใจและความรู้สึกรับผิดชอบของสังคม ต่อความผาสุขของสมาชิกในสังคม เมื่อใดที่ความรู้สึกต่อสังคมมีขึ้นความเข้าใจในสังคมสงเคราะห์ก็กว้างขวางขึ้น ดังจะเห็นได้ว่า ครั้งหนึ่ง เคยเป็นที่เข้าใจว่าสังคมสงเคราะห์หมายถึงการช่วยเหลือเฉพาะคนจน คนพิการ คนไม่สมประกอบ ฯลฯ และความเข้าใจของคนส่วนมากก็ถือว่า ต้องมีความรับผิดชอบต่อ

เหล่านั้น การสังคมสงเคราะห์แต่ก่อนจึงเพ่งเล็งถึงความต้องการของบุคคลบางประเภทมากกว่าจะคำนึงถึงสังคมโดยส่วนรวม การสังคมสงเคราะห์ในสมัยนั้นเป็นการดัดแปลงบุคคลแต่ละคนให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมของเขา มากกว่าที่จะนำสิ่งแวดล้อมเข้าไปช่วยบุคคลแต่ละคน

แต่ความเข้าใจเรื่องสังคมสงเคราะห์ในปัจจุบันกว้างขวางกว่าเดิม มิเพียงแต่ให้เฉพาะทางการศึกษาและช่วยเหลือบุคคล ครอบครัว ปรับปรุงให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมเท่านั้น ที่สำคัญกว่าคือ การสังคมสงเคราะห์เป็นการนำเอาสิ่งที่มีอยู่หรือทุนในชุมชนมาเป็นเครื่องมือส่งเสริมความผาสุก ความกินดีอยู่ดีของครอบครัวโดยทั่วไป กล่าวอีกนัยหนึ่ง เราเลิกคิดถึงแต่เพียงคนพิการจำนวนเล็กน้อย เราหันมาคิดถึงบุคลทุกคน ครอบครัวทุกครอบครัว มุ่งส่งเสริมด้านสวัสดิภาพมากกว่าที่จะหลีกเลี่ยงสภาพความเป็นอยู่อันเสื่อมโทรม

งานสังคมสงเคราะห์ที่รู้จักกันดีระหว่างชาวคาทอลิกในประเทศไทย คือ สมาคมนักบุญวินเซนต์เดอปอล สมาคมได้จัดบ้านนาซาเร็ธที่วัดฟาติมา ถนนดินแดง บ้านคนชราที่บริเวณโรงพยาบาลเซนต์หลุยส์ สาธรใต้ การไปเยี่ยมเยียนช่วยเหลือผู้ยากไร้ตามบ้าน ฯลฯ ในต่างจังหวัดเราได้ยินพูดถึงหมู่บ้านคนโรคเรื้อนที่บ้านน้อย จังหวัดขอนแก่น ในความดูแลของสงฆ์คณะพระมหาไถ่ และที่วัดเทวรักษ์ จังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งสงฆ์คามิลเลี่ยนปกครอง เรายังได้ยินพูดถึงการจัดสรรที่ทำมาหากินที่วัดห้วยยาง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ คณะสตรีช่วยมิสซังที่วัดพระมหาไถ่ ทั้งนี้จะไม่ขอกล่าวถึงศูนย์กลางเทวาห้วยขวาง ซึ่งเริ่มด้วยการช่วยเหลือด้านปัจจัย 4 ข้าวสาร ที่อยู่ เสื้อผ้า ยารักษาโรค ทางศูนย์ยังจัดตั้งเครดิตยูเนี่ยน (สหกรณ์ออมทรัพย์) ช่วยคนงาน หรือผู้ที่มีรายได้ต่ำ ฯลฯ

อย่างไรก็ดี ตามความเห็นส่วนตัวของผม กิจการต่าง ๆ ที่ทำกันมายังเป็นเรื่องของทางวัดสัตบุรุษที่โดดออกมาจัดตั้งหรือริเริ่มเองยังไม่มีทั้ง ๆ ที่ผมคิดว่าฆราวาสทุกคนก็มีจิตใจมีความสามารถขนาดมีปริญญาจากต่างประเทศก็มีไม่น้อย ที่ฆราวาสไม่กล้าริเริ่มงานสังคมสงเคราะห์ ผมคิดว่า อาจเป็นเพราะ

1. แต่เดิมงานนี้ทางวัดเป็นตัวตั้งตัวตี ครั้นชาวบ้านจะทำอะไรออกไปก็เกรงจะถูกครหา นินทา ทำบุญเอาหน้า หรือเข้าทำนองที่ว่า ทำสังคมสงเคราะห์เอาเหรียญตรา ฯลฯ

2. ที่ร้ายยิ่งกว่านั้น คือ คนภายนอกอาจหาว่าทำสังคมสงเคราะห์เพื่อกอบโกยเงินทองของสังคมไปบำรุงความสุขในครอบครัวของตนเอง ตัวผมเองก็ยังถูกว่าดังกล่าว ซึ่งหากพระสงฆ์ทำก็ไม่มีใครกล้าว่า อย่างไรก็ดี ถึงเวลาแล้วหรือยังที่เราฆราวาสจะต้องตื่นตัวร่วมมือร่วมใจกัน ใครมีเวลาให้เวลา ใครมีทรัพย์ให้ทรัพย์ ใครมีความสามารถก็ใช้ความสามารถให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมเพื่อรณรงค์ต่อสู้กับความหิวโหย อดอยาก ความโง่ การขาดการศึกษา การไร้ที่อยู่ การเจ็บไข้ได้ป่วย ความทุกข์ทรมาน ทั้งนี้โดยไม่เลือกชาติ วรรณะ ศาสนา โดยไม่หวังผลตอบแทนแต่ประการใด เสมือนดังพระบิดาเจ้าสวรรค์ทรงประทานความรักให้แก่เราอย่างบริสุทธิ์

ที่สุด ผมใคร่ฝากความเห็นแด่พระสังฆราชและผู้มีส่วนรับผิดชอบ ในอันที่จะรวมกิจกรรมสังคมสงเคราะห์ชาวคาทอลิกให้เป็นกลุ่มก้อนให้สภาสังคมสงเคราะห์คาทอลิกแห่งประเทศไทยบังเกิดขึ้นในอนาคต เพราะงานคาทอลิกสังคมสงเคราะห์สากลได้ดำเนินงานมานานแล้ว คู่เคียงบ่าเคียงไหล่กับสหประชาชาติได้ประกอบกิจกรรมเป็นประโยชน์ต่อประชาโลกเหลือที่จะคณานับ ผมคิดว่า สามัคคีย่อมเป็นกำลัง ขอบคุณ (ที่ประชุมปรบมือ)

คุณพ่อบุญเลิศ

ขอบคุณมากครับ ที่คุณหมอกรุณาให้ความคิดเห็นในวันนี้ ผมขอเสริมว่า สามัคคีเพิ่มกำลังรวมกันเราอยู่ แยกกันเราไม่ค่อยสบายอาจจะตายก็ได้ ฉะนั้นขอให้เราเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและยืนอยู่บนรากฐานแห่งความรัก

(ต่อไปนี้ได้เวลากระทำพิธีอวยพรพระสันตะปาปา โดยท่านอัครสังฆราช ยวง นิตโย หลังจากนั้นเป็นการอภิปรายของ มร. กามินสกี้ บรรณาธิการนิตยสาร NEWSLETTER ผู้อภิปรายพูดเป็นภาษาอังกฤษ มีคุณแม่บุญประจักษ์ ทรรทรานนท์ เป็นผู้ถอดความ)

มร. กามินสกี้

ก่อนอื่น ผมขอขอบคุณ ฯพณฯ อัครสังฆราช, ท่านนายกสมาคม ฯ ที่ให้เกียรติเชิญผมมาพูดเรื่องการแพร่ธรรมในวันนี้ เมื่อคณะพระสังฆราชประเทศฝรั่งเศสตั้งคำถามต่อที่ประชุมพระสังคายนา ว่าพระศาสนจักรมีความคิดเห็นอย่างไรในสภาพของพระศาสนจักร

ปัจจุบัน ที่ประชุมได้ขบคิดพิจารณาเรื่องนี้เป็นการใหญ่ และหลังจากอภิปรายแล้วก็ได้ข้อคิดหลายประการของการแพร่ธรรมฝ่ายฆราวาส จนกระทั่งประกาศเป็นพระสมณกฤษฎีกาว่าด้วยการแพร่ธรรมอันเป็นที่ทราบกันอยู่แล้ว

ฆราวาสแต่ละคนต้องตระหนักว่า ตนมีความสูงส่งในพระศาสนจักร ฆราวาสแต่ละคนเป็นอวัยวะในพระอคาธกาย มีสิทธิ์มีส่วนในสังฆภาพที่จะสอน ที่จะทำให้ศักดิ์สิทธิ์ ที่จะแพร่พระศาสนจักรไปทั่วโลก พระสังคายนาเน้นหนักในเรื่องฆราวาส และพระฐานานุกรมทั้งสองฝ่ายเป็นพี่น้องกันและต้องทำงานร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด

เมื่อพระสันตะปาปายวงที่ 23 ทรงตัดสินพระทัยเรียกประชุมพระสังคายนา ก็มิได้คิดว่า เรื่องการแพร่ธรรมจะคลี่คลายกลายเป็นเรื่องสำคัญถึงเพียงนี้ แต่โดยการนำของพระจิตเจ้า เรื่องการแพร่ธรรมได้รับการอภิปรายอย่างกว้างขวางจนกระทั่งประกาศเป็นพระสมณกฤษฎีกา กฤษฎีกานี้ก่อให้เกิดบรรยากาศใหม่ ๆ พระศาสนจักรหันเข้าหาโลกมากขึ้น ปัญหาบางประการพระศาสนจักรจำเป็นต้องพึ่งฆราวาส ฯลฯ

เวลานี้เวลาเหลือน้อยเต็มที จะขอพูดถึงบทบาทฝ่ายวิญญาณของฆราวาส แต่ก่อนฆราวาสคิดว่าโลกนี้เต็มไปด้วยความเลวร้าย เมื่อตั้งหน้าจะประพฤติดี ทำดี ก็ต้องหันห่างจากโลก มาบัดนี้เราจะทำอย่างไรดี บางทีเราคิดว่าเราเป็นแต่ผู้น้อยก็ควรถามว่า พระศาสนจักรต้องการอะไร และเราสามารถจะสนองความปรารถนานั้น ๆ ได้อย่างไร สรุปความว่า พระจิตเจ้าจะดลใจท่านและข้าพเจ้าให้รู้ว่าจะต้องทำอะไร ไม่ว่าเราจะเป็นอะไรอยู่ในฐานะเช่นไร แน่นอนเรามิใช่มีหน้าที่เพียงหลีกหนีบาปหรือไปวัดเท่านั้น แต่เรายังมีหน้าที่ทำให้พระนามของพระองค์จงเป็นที่สักการะอย่างไพศาลด้วย ขอขอบคุณ

คุณพ่อบุญเลิศ

ขอบใจมากครับ มร. กามินสกี้ ผมขอถามนิดเนียวครับ แต่ก่อนนี้เราถือว่า การแพร่ธรรมเป็นเรื่องของสงฆ์ มาบัดนี้ฝ่ายสงฆ์ก็แสดงให้เห็นว่าต้องการความร่วมมือจากฆราวาส ข้อนี้จะหมายความอย่างไรครับ

มร. กามินสกี้

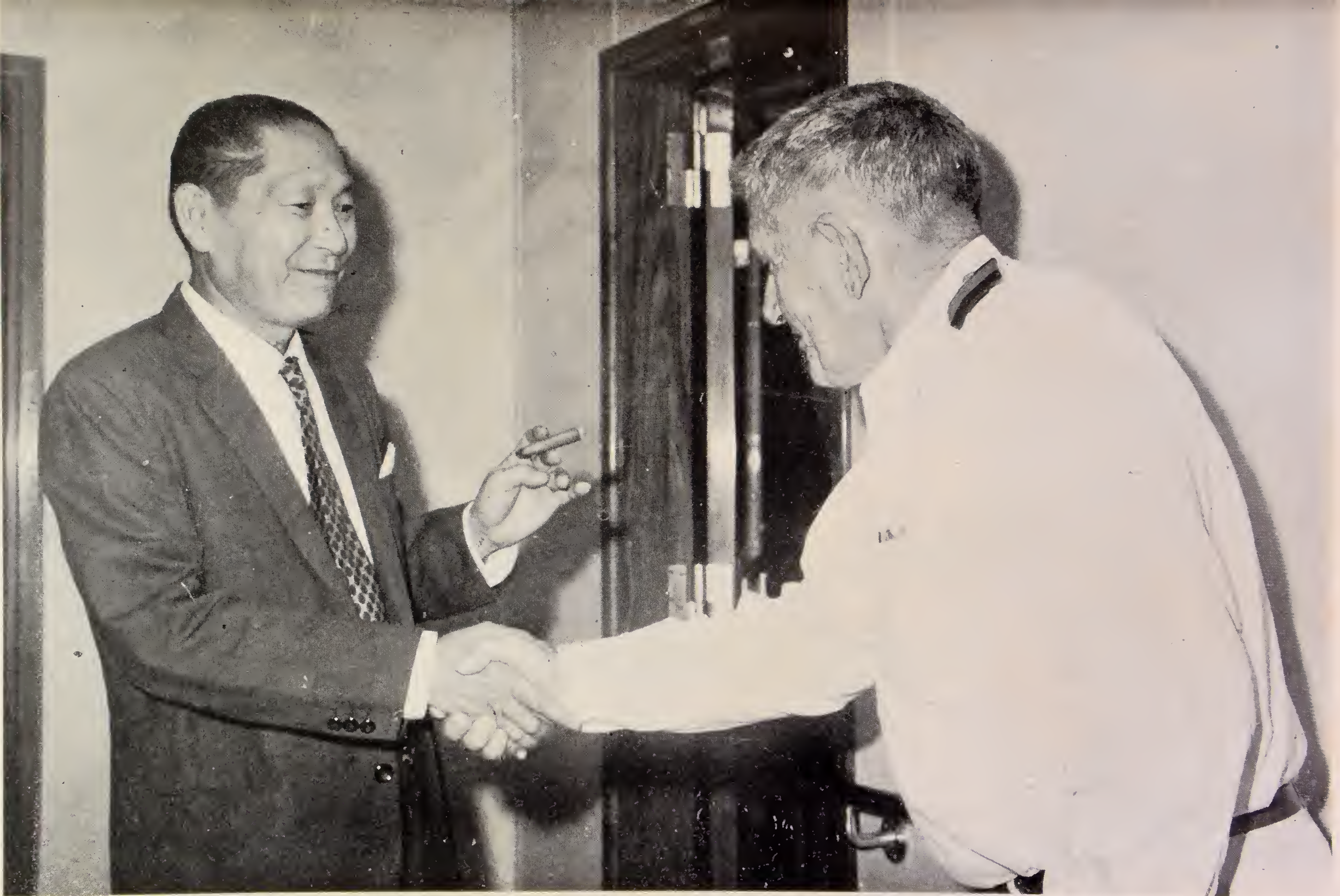
พระศาสนจักรปัจจุบันแนะพระฐานานุกรมให้ใช้ฆราวาสเป็นเครื่องมือในการแพร่ธรรมตามฐานะ ตามกำลังความสามารถของแต่ละคน

คุณพ่อบุญเลิศ

ขอบคุณครับ และที่สุดการอภิปรายเรื่อง "บทบาทของฆราวาสในงานแพร่ธรรม" ก็ยุติลงเพียงนี้ ผมต้องขอขอบใจผู้ฟังซึ่งพากเพียรทนมาเป็นเวลานาน จนอาจเรียกได้ว่าทนฟังก็ได้ ผมยังต้องขอขอบใจบรรดาผู้อภิปรายที่ได้พยายามตระเตรียมเนื้อหามาพูด ซึ่งยังประโยชน์เป็นอย่างมากทั้งแก่ฝ่ายสงฆ์และฆราวาส ผมขอสรุปสั้น ๆ ด้วยการยกพระคริสตวาจาที่ว่า "Ut Sint Unum" ขอให้ทุกคนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เราจะรวมกันได้ก็แต่บนพื้นฐานแห่งความรัก นักบุญเปาโลกล่าวว่า "ตัวข้าฯน่ะ ได้ต่อสู้มามาก แต่มิใช่หวังมงกุฎที่เป็นเพียงใบไม้ แต่จุดหมายปลายทางแห่งการต่อสู้ของเราคือ ไปอยู่กับพระตลอดนิรันดร ฉะนั้นกิจการทุกอย่างที่เราทำ จงทำด้วยความรัก กิจการนั้นจะมีค่ามากต่อหน้าพระ" ขอพี่น้องให้ชีวิตทั้งหมดเพื่อจุดหมายเดียว คือ เพื่อเพิ่มพระเกียรติมงคลของพระ และเพื่อความรอดของวิญญาณ สวัสดี (ที่ประชุมปรบมือ).

"ช่วยกันสร้าง" คุณป๋ามีความสุขกับลูก ๆ ที่บริษัท

"งานเลี้ยงรับรองบนเรือ MAERSK LINE" 23 พฤศจิกายน 1963

"สนุกสนาน – เฮฮากับเพื่อนฝูง คราวเลี้ยงส่งบุตรชายไปศึกษาต่อ ณ ประเทศอังกฤษ" – 1953 –

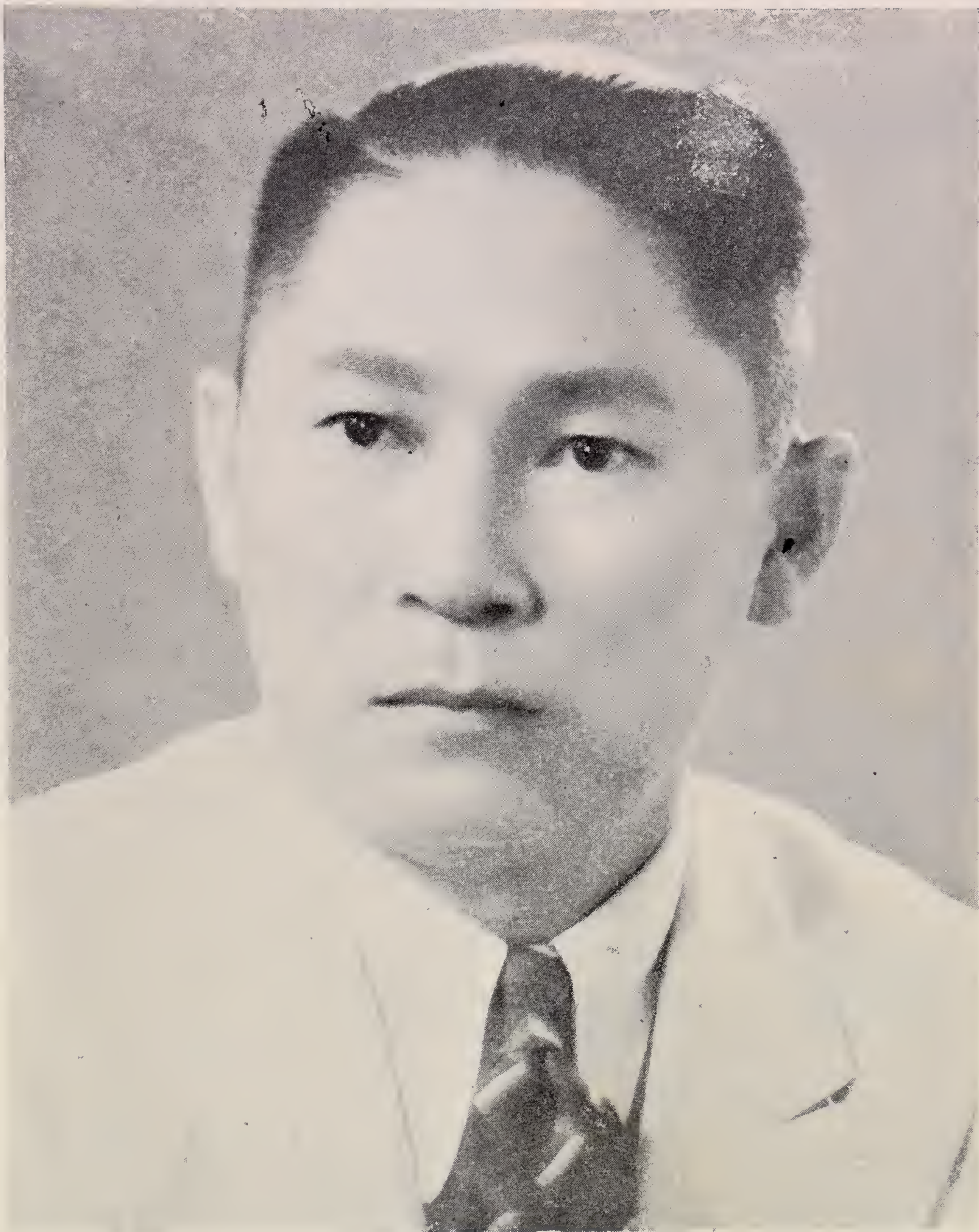

“ภาพล่าสุด” 15 มีนาคม 1974

คติพจน์

พระเจ้าข้า โปรดประทานกำลังอย่างเพียงพอแก่บุตรข้าพเจ้า เพื่อให้เขาทราบขณะที่เขาอ่อนแอ และความกล้าหาญอย่างเพียงพอ เพื่อให้การเผชิญกับตัวเขาเองต่อความกลัว โปรดให้เขาคงยืนอยู่ได้ หลังจากการพ่ายแพ้ที่สุจริต แต่ให้รู้จักถ่อมตัวและเป็นคนสุภาพหลังจากได้รับชัยชนะ ขอให้ข้าพเจ้ามีบุตรที่อย่าดีแต่คิด แต่ไม่มีการกระทำ ให้มีบุตรที่รู้จักพระและรู้จักตัวเอง อันเป็นความรู้ขั้นสุดยอด ขอได้โปรดเถิดพระเจ้าข้า โปรดใช้เขาไป ไม่ใช่ให้เดินตามทางที่สะดวกสบาย แต่ให้ไปตามทางที่ขลุขละ ที่ต้องฟันผ่ากับอุปสรรคและการท้าทาย โปรดสอนให้เขารู้จักตั้งตัวตรงเวลามีคลื่นลม ให้เป็นคนมีใจกรุณา สงสารต่อผู้ที่พลาดพลั้งยอมจำนน

โปรดให้ข้าพเจ้ามีบุตรที่มีดวงใจสะอาด มีจิตใจสูงรู้จักปกครองตัวเองก่อนที่อยากจะปกครองคนอื่น ขอให้มีบุตรที่รู้จักหัวเราะ โดยไม่ลืมว่าร้องไห้อย่างไร ที่รุดหน้าไปสู่อนาคตโดยไม่ลืมอดีต นอกจากนั้นแล้ว พระเจ้าข้า ขอได้โปรดให้เขามีอารมณ์ร่าเริง ไว้พอที่จะเป็นคนเอาการเอางานโดยไม่ทำตนเคร่งขรึมเกินไป โปรดให้เขามีความสุภาพ ซึ่งจะทำให้เขาระลึกอยู่เสมอว่า การเป็นใหญ่เป็นโตที่แท้จริงนั้นต้องเรียบร้อยไม่ถือตัว การเป็นคนเฉลียวฉลาดที่แท้จริงต้องสุจริต การมีอำนาจที่แท้จริง ต้องอ่อนหวาน ดังนี้แหละ ข้าพเจ้าผู้เป็นบิดาของเขาจึงจะหาญพึมพำได้ว่า "ข้าฯ ไม่เกิดมาเสียเปล่า"

เมื่อ ค.ศ. 1945

"สหบูชามิสซาหน้าศพ" 29 เมษายน 1974

ขอขอบพระคุณ

นายแพทย์และพยาบาล โรงพยาบาลศิริราช และเซนต์โยเซฟ โดยเฉพาะนายแพทย์ ประเสริฐ สมบุญธรรม ที่ช่วยรักษาพยาบาล

ญาติและมิตรสหายทั้งในและต่างประเทศ ที่ได้มีไมตรีจิต เขียนคำไว้อาลัย และมีจดหมายหรือโทรเลขมาแสดงความเสียใจ และทุก ๆ ท่านที่ได้กรุณาให้เกียรติมาร่วมงาน

หากมีสิ่งใดขาดตกบกพร่อง ขอได้โปรดอภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย.

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์ดำรงการพิมพ์
516/24 ถนนหลานหลวง กรุงเทพมหานคร โทร. 828395
สุนันทา เหลืองสวัสดิ์ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา 2517